

העולם הזה

כתבת עונק
דרמטית

אם תפרוץ מחר מלחמה

תיאוד המאודע העלול
לשנות השנה את חייד

גליון
פסח
מספר 962
יי ניסן תשט"ז
22. 3. 1956
מחיר 350 כרי

השער:
עלמה רמתי
סגנית
צברית '56

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכי-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת
הכתב הראשי:
שרא אריאל
חברי המערכת:
עורך תבנית:
אחרון צור
צלם המערכת:
יחזקאל זעירא

הנצייר הראשי:
עורך דפוס:
מנהל מעכדה:
שמואל כרתור
אריה אריאל
נתן רחז

העתון הנקרא ביותר במדינה

צברית אופירה ארז

בעוד שבועיים, ב-4 באפריל, תוכל להכיר אישית את שלוש הצעירות שזכו בתוארים של צברית '56 וסגניותיה. באותו מעמד, שיתקיים בבית ציוני אמריקה, יוענקו התוארים רשמית, ויגיע לסיומו השלב הראשון של מיבצע זה.

המודר הוא ששלב זה התחיל, למעשה, עוד לפני למעלה משלוש שנים. אז צץ ב' מערכת בפעם הראשונה הרעיון לבחור צעירה ישראלית, שתאפיין את החן המקורי של בתי-הארץ, ותהווה מחאה חיה נגד פולחן ה' זוהר הכובא המובא מן החוץ. אפילו קבענו אז את התואר ומייננו את רוב חברי הרעדה הציבורית שחרצה את דינה השבוע.

מדוע נדחה המפעל זמן כה רב? פשוט היה חסר לנו הבטחון העצמי. לא היינו בטוחים כי הציבור הרחב יקבל את הרעיון כי רצינות ובאהדה, תחת לראות בו עוד מיבצע חשוב מדי מכדי שגשג לביצועו בקלודרעה. בינתיים התבגר העולם הזה, ואחרי שורה ארוכה של מיבצעים ציבוריים שהיכו גרים נאלצים גם יריביו המושבעים להודות כי ה' עתון הוא גורם ציבורי ממדרגה ראשונה. ראינו את השעה כשרה. וגם הרגשנו בצר רך פנימי להציב כמה סמלים חיוביים ומעורר דדים מיל כל אותם גילוייה האפילה שנאלצנו לספק בהם.

רק דבר אחד השתנה: הרעיון היסודי כלל גם את בחירתו של צבר, בצדה של הצברית. טרם העזנו לבצע רעיון זה. הדבר בלתי רגיל מדי. אולם בשנה הבאה, או בעיד שני תיים, נגיע גם לזה, ונציג לעיני העולם את הגבר העברי החדש, היוצר והכיבוש, בצד הצעירה המבטאה את חן הארץ.

מטרת המיבצע הוגדרה עם פתיחתו כך: אין זאת תחרות למציאת הטיפוס הצעיר ביותר מכל המובנים. אין הכוונה להציב דוב מה אישית אשר רק קומץ קטן של צעירות וצעירים יוכלו להגיע לרמתה. השאיפה תהיה למצוא טיפוס שיתנה אופייני לכל אותו חלק בנוער השואף למטרות חיוביות, והמבקש להגשימן בחייו הפרטיים, הקשור עם הארץ והמשק את החינניות הטבעית של הדור. דומני ששלישיה זו — המירה-החילת, ה' אחות והתלמידה-הגדנ'עית — ממחישים עק' רון זה. שלושתן נתגלו במקרה: תמונה של אופירה נבחרה במקרה מונוק קרימה של תצ' לומים של הצלם ארדה, שעה שאחד הכתבים ביקש תמונה סמלית לשער הפתיחה. עלמה נתגלה עלידי חברת-המערכת שעה ששכבה בבית-ההולים ליולדות, יכלה לבחון את ה' אחיות בצירה היעילה ביותר. גורית עשתה רושם מקורי עז בסרטיה, נמצאה בנקל. אני מקווה שבחירה זו, עלייר ועדה כה רצינית העומדת מעל לכל תקלות הפרוטקציה, תרכוש גם את אמונן של הבנות שהיססו ה' פעם. כי החיפוש אחרי צברית '56 יתחיל מיד עם גמר ההכתרה של צברית '56.

סגנית נורית יעקבסון

סגנית עדמה רמת

מכתבים

מבחי סתים

דבריו של העורך במאמרו המכוי הסתם (העולם הזה 988) נראו לי מאד. אם כי המשפט "לחיים מכפלים ובאמצעים מהפכניים במשטרים העבריים העוינים" עשו עלי רושם כאילו ריח מלחמה — מונעת או לא — נודת ממנו.

בכל אופן, חייב השבועון, יחד עם קוראיו, להקי' דיש זמן ומקום ליימוש הדרך הרביעית, מבחינה רעיונית, בשתי דרכים:

(א) מציאת האופקים החיוביים, ההצעות הקוני' קרשיות לניהול מדיניות שתכלית את האמת ה' עמקה שארגנו היא חלק מהמרחב ומהעולם של אפריקה ואסיה; (ב) ביקורת מתמדת, המומשרת' כאש צולבת על כל התוספות המדיניות, החינו' כיות והתרבותיות העומדות בניגוד לאותה הנחה יסודית.

התוכנית להטלת בחרה נראית לי טובה מאד, אולם כדי להגשימה, צריכות גם הארצות השכנות לרצות בה כמובן. אין הן מעונינות בנו ובעזרתנו, כי המצב הנוכחי' נוח לשליטיהן. הם מקבלים תמיכה מכל המעצמות הגדולות ומסיתים את דעת ההמונים מן הכביות האמיתיות.

...שיאיתני לעזור לאחת ממדינות ערב ינגוד את האינטרסים של מעצמות המערב, שאינן מ' עוניות בכל קידמה העולה לסלסל אותן מן המרחב.

פרחיה פרנקסל, תל אביב

הגיע הזמן: להכריז על ניטרליות פעילה ולהגשימה הלכה למעשה: להציע הצעות קונקרטיות למען הסדר סופי של כל הבעיות השנויות במחלוקת בינינו ובין עמי ערב: להתחיל במסע שלום רבתי למען רבישת לבם של ההמונים מעבר לנבולות: לבטל את כל שרידי החוקים הקולוניאליים, וה' שיפוט האומנים-סטרבי המחסיר הנובע מהם: להפנין נכונות של עזה ממשית לצרכים המשי' קיים של האומה הערבית.

יוסף לין, קריית ים

מפלגת הנוער... דבריו כי מצב השחיתות שפשה במדינה חייב להביא להחפוצות בלתי-נמנעת בישוב, והיוון יהיה הנוער! ואם עדיין לא קרה דבר, הרי זה מבטיח את ויחידה: הנוער הובית גברות יותר מן המבוגרים.

אילו היה המדינה נתונה במצב תקין יותר מבחינה בטחונית וכלכלית, הרי היתה פורצת באו, ללא צל של ספק, מלחמה מנימוט כאלוא מוכן והלא!

דוה, תל אביב... איראו, או שאנשים הנונים, כמו עורכי העולם הזה, ינסחו את שלחנם ויקחו את הענינים כי ידיה, או שיפוט פניאר ישראלי ויקום הנועה פאשיסטים, כי המצב הנוכחי לא יוכל עור ל' הימשר!

קלמן בריל, ירושלים... הרעיון להקים חוגי קוראים, שהמערכת תוכל להמיעץ אהם ושיוכלו לתת עזרה ציבורי מוצק לפעולותיה הנוערות, קוסם לי מאד. זה שנים אחרות אני רואה את עצמי שיד נלוח כזה שאינו קדימ, ואני מרגיש שדעתי מידותה לחלוטין עם דעות המערכת. אני מתאר לי שיד מאות, ואולי אלפי קוראים באותו מצב.

האם לא הגיעה השעה שנמצא איש את רעהו? שלמה רוזנקרן, תל אביב

אופירה '56

חיתי רוצה לדעת באיזה רחובות רוקרת אופירה ארז כראקוביאק (העולם הזה 961). אני רוצה ל' הצטרף.

יעקב זעירא, תל אביב... בבחירה לדוגמה!

אחרון גורמן, תל אביב... הצברית יותר מדי דומה לצברית. האם הייתם רחוקים מוכרחים לקחת אחת עם צמה?

אסתר בראון, לוד... בפעם הראשונה אחרי כל נערות-הזוהר, הוכח כי הדיסי הישראלי האמיתי עולה על כל החיקר' ים המים.

שולמית מן, רמת-גן... בסמית לחי להוליד...

עמנואל גורי, ראשון-לציון... ההמוצרת שלנו עולה בלי ספק אפילו על ההבשיל האימלקי המשוכב ביותר...

אל מורד, חיפה... אני מקא בשופטים. איך הצליחו לבחור סופית מתוך שש כזה של אפשרויות? אופירה נראית לי צברית אמיתית, מפולפלת וממוחלת, אבל גם נורית היא טיפוס מקורי מושלם, ויש הרבה דברים חיוביים בעלמא.

פרץ גלעד, נהריה... אכן, אין אלה דברים בעלמא.

גיספיה... לשלמו הניסים הניספחים (העולם הזה 961) אני מציע שם הולם: גיספחה.

גדעון שמיר, חיפה... מעשה ארע לשאול כל נער. לפני שאנסה ל' בוש את לבה: "יש לך אח במשרד החוץ?"

אברהם שילון, רמת-גן... היה היה גבר צעיר, "אנא, תני לי ידך!" הוא הפציר, "קירה, אהבתך!" את עיניך, את פיך! ובעיקר — את אחיך, השגרירי!"

ערת הארץ

צחקנו לא מעט. אני ובני בתי, למקרא מבחבכים שלא נרמם בהקרא (העולם הזה 960). הנה, נמצא, נעביד, הכוזאק הנולד המתאונן על השמעה בלתי מודעת ועל נניעה בענינים שהם מבחינה סובי יודיצה.

כלום רק לבם מותר להתיקף את הכל זאת כלום ולתאר את מירנת ישראל! כפיסת קרקע נאלחה, הסובלת בשחיתות שאין בעולם משלה? מה הרעש והרנון, אם נמצא אחרי שעתה שונה

בענין מסוים מדעתכם? ...כלום כל עשרת ה' קבים של יושר ואמת שירדו לעולם, לרחוב נליקטן 8 ירדו?

ש. ר., משק יגור... אני קורא הארץ זה 15 שנה וראיתי בו המיד נבם דמוקרטי חשוב כאשר הוא העתון היומי ה' בלתי-תלוי הוחד, שאמנם איננו מצטיין המיד באובייקטיביות מוחלטת, אך אפשר להניח כי הוא יותר אובייקטיבי מכל עתון אחר. יכולת לקרוא בעתון זה דבריו שבח לממשלה ונם דבריו בקורת קשה, בימן שעתונים אחרים תארו את ה' ענינים תמיד בצבע אחר, אלה הכל שחור, ואלה הכל לבן.

אד חוששני כי בזמן האחרון נשתנה משוה ב' מערכת עתון זה, ויש להצטער צער רב אם אמנם יפסיק הארץ להיות עתון אובייקטיבי באופן יחסי... אינני שייך ואף פעם לא השתתפתי לחסידי העולם הזה, אולם כפולחנא בין הארץ והעולם הזה הצדק הוא, לפי הרגשתי לצד העולם הזה.

אברהם אבישי, תל אביב... לדעתי, כמעט כל קוראי הארץ ובמעט כל קוראי העולם הזה קוראים, כמובן, את שני ה' עתונים גם יחד. ההסתה ההדרית שלשם הורסת אותי: המחצית ההארצית שלי לוחמת במחצית העולמית-הזהית שלי, ולהיפך. בכל רגע עלולה לצרוך בקרבי מירנת-אנרופים.

יזהר בן-עמי, נתניה... יכריז הקורא בן-עמי על ראשו כעל אזור מפורז, יתן לו להכריע במאבק.

...ותישחת הארץ לפני האלילים ותימלא הארץ חסם. וירא אלילים את הארץ, והנה נשתחא... (בראשית, ר)

יצחק הלוי, ירושלים... "ויאמר יוסף: ...עדרות הארץ באתם לר' אות!" (בראשית, מ"ב).

יישר כוחכם על מאבקכם המתמיד לצד היושר והצדק. עוד יבוא היום ויבוא ישובנו בקריאת "דיו!" כלפי משעבדינו. תחי ויומכם ותניאל! נגד השחיתות והשפלות, נגד עתונות בורגנית ה' מסכה על הפשע ומחפה עליו! תמיכתו, ותמיכת חברי, במאבקכם! ביו לפני סרי מולדת ומניניהם!

גד, תל אביב

על (שני) גגגדים

לפני זמן קצר הופיעה בהעולם הזה (957) תמונה מאלפת מאד, המראת את ראש ממשלת ישראל רוכב על ונו אספיים למשרדו. תמונות דומות של אישי ציבור בהולנד נדמוק מפנות את תשומת-הלב כי כלי התבורה זה הוא חלק בלתי נפרד מהנוף בארצות אלה.

אצלנו מרגיש לדרב על חיסכון, צנע ופשטות חיים. אך בין דיבור למעשה ארוכה הדרך. רחוקא בזמן שיש הכרח לחסוך ולקמצק בהוצאות, לא חתערר עד כה שום גורם ציבורי שיעורר את השימוש באופנים.

הזונתן בוקשטיין, תל אביב

אמת נסתרת

בהעולם הזה (960) פרסמתם עלי שמועות ה' קשורות בהתנגדותי (במקרה הנסתר) אין בדברים שלכם אף מלה אחת, אשר יש בה שמץ של אמת.

אינני ספיריטואליסטית, אלא תלמידת המרע הפסיכולוגי המודרני. למרע זה יש חשש קתדרות באוניברסיטאות גדולות באנגליה, ארצות-הברית, הולנד ועוד. מלבד זה מתעקקים סאות פלומדי עולם בכל שטחי המדע בתופעות הנסתר.

מרגוט קלאוזנר, תל אביב

רקע אדום

קראתי בעיון את אשר יחסתם אלי (העולם הזה 960) אל היום לחילי הקרבי, והנני רוצה להבהיר לכם את דברי. אינני חושב כי צריך להיות יחס שונה בין חייל קרבי לחיל שאינו קרבי. שניהם משתתפים בצורה ולשניהם מניעות אותן החוקיות. לא מניע לחיל, גם שהוא קרבי, יחס שונה מאשר חייל בחיל השוטחים.

במספר מחלקה בחי"ר, הנני טוען כי חייל קרבי מסבל תנאים וכוונות-יחר מכל חייל אחר, וזה רק כדי להעלות לו את המוראל. אולם כשחייל זה הוא בחופשה, הוא חייב להיות חייל רגיל, למרות הרקע האדום שלו.

טוביה צפרי, פתח-תקוה

על צינות ואכזריות

בתשובכם נכתב עלי שאני "אבי תורת הציות האכזרית תובע את נירוש ערביי ישראל" (העולם הזה 959) — ולא היא. אף פעם לא הצעתי מתרן כזה לבעיה הערבית בארצנו. אין אני אלא מסביר בכל העינים שמדינה דו-לאומית בי ישראל, שבה 33 אחוז ערבים, הוא כלי מחוס קללה מהרבה בחינות, לשני חלקי העמים היושבים בה, ואין לבעיית חמורה זו פתרון אמת, יציב וצודק, אלא בחילופי אוכלוסין בין ישראל וארץ צות ערב. החלטה כשלוש, בהינתן, בכבוד ובפ' צוים בקד רכוש היוצאים.

אברהם שרון, ירושלים

לא סתם ראין

...אין זה נכון כי היועץ המשפטי כחר להשיב על טענותיכם בדבר הצעות החוק על עריות-שקר וחקירת עדים בכמה, "כה לא היה המאשים מיוצג ובה לא חיתה צפייה לו חקירת שתי-עבר. הבמה: ראיון מוקלט בקול ישראל".

...שמעת' את כל המשרד מתחילתו ועד סופו, הוא התקיים במסגרת התוכנית רבותי העתונות, ולא סתם ראיון מוקלט. לא היועץ המשפטי העלה את הנושא, אלא אחד העתונאים השואלים, ומ' מילא לא היועץ המשפטי כחר בכמה זו כדי להשיב, אלא תהתנאות השואל. והיועץ המשפטי לאחר שנשאל צריך היה להשיב.

עמס בן-שלום, ירושלים

היועץ המשפטי היה מוכן לשאלה, השתמש בשידור כדי להשיב להאשמות בהעדר ה' מאשמים.

מפא"ניקים רבגנים

כל השכנים שלנו תמיד מומינים את העתון, כולם מפא"ניקים ומשמעים אותו, ואימרים ש' תוכנו הוא סתם רכילות ויוק, אבל זה העתון הכי מענין אותם.

ל. אבי, ירושלים

פגישה מעל רחוב רמב"ם

קו נשם לרווחה. כמו תמיד, אחרי כמה דקות של טיסה מעל לים הכחול, ירדה עליו הרגשת שלווה עילאית. מימין ומשמאל שמרו יצחק ומיסה על מקומם המדויק. באוזניות לא נשמע אלא הרחש הרגיל.

ק

הכל היה בסדר. בסדר גמור. סרן אברהם קורנובסקי — קוקו לכל חבריו, פיקודיו ומפקדיו — עצם את עיניו למחצה. עוד עשרים דקה, חישב, ואז הביתה. חזרה לשדה עם קרני השמש האחרונות, קפיצה לצריף, מקלחת קרה, חולצה נקיה והופ — העירה. העיר — בעיני קוקו לא היתה אלא רחוב אחד, בית אחד. ליתר דיוק: רחוב רמב"ם מספר 53. בבית זה גרה היא. קוקו לא חשב עליה מעולם אלא בשם "היא". "היא" היתה בעלת צמות שחורות, עיניים שהיו ספק כחולות, ספק אפורות, ספק ירוקות. "היא" ביקשה מאד שהיום יקדים לחזור. היו לה כרטיסים.

קוקו היה בטוח שהפעם יחזור מוקדם מאד. בעוד שעה וחצי, לכל המאוחר.

* * *

כן זו מלחמה. קוקו חייך לעצמו כשזכר בסיפוריו האינסופיים של אחיו, אלחנן, על המלחמה האחרונה. פעם, כשהיה ילד, זה עוד עשה עליו רושם. הוא הקשיב בפה פתוח כשסיפר אלחנן על מבצעיו (שגדלו ונעשו מפוארים יותר במרוצת השנים) באוזני נקבות שהתחלפו תדיר.

א

פלוגות הזוחלות בלילה על הארץ, חיילים עמוסים כפרידות מרוב מיטען קרבי, עיפים ורצוצים עוד לפני שהגיעו לנקודות ההיערכות, טורים שלמים שנרדמו מדי היעצר הסיר, שהלך בראש — אלה היו סיפוריו של אלחנן, מתוארים בגאווה הספישית הטיפוסית של איש רגלי.

לא, קוקו לא נפל בפח. עוד בחמישית החליט: רק לא זה. "שמונים דורות של מציאות לא טרחו כדי שנזחל על הארץ", אמר לאלחנן. "בשבילי — מטוס!" הוא לא התחרט על כך מעולם. לבוא לקרב רענן, לגמור תוך כמה שניות ("כך או אחרת!") — זה היה מתאים יותר לאופיו.

קרב? בלי משים עיוות קוקו את פיו, תנועה שהיתה אופיינית לו עוד מימי הגן של גברת דבורקין. עדיין לא היה בקרב. פעם, לפני ארבעה ימים, הבחין מרחוק בכמה נקודות נוצצות, אולם הללו הסתלקו עוד לפני שהספיק לפנות לעומתם. הלב נעצר לרגע — זה כל מה שזכר מאותו רגע.

הנפרולים האלה! טיסות חסרות-תכלית וחסרות-סוף, תוך המתנה לפקודה שלא באה. להיות

מלחמה 1956

לפני שלושה חדשים היתה השאלה בפי כל ישראלי:
"האם לפתוח מיד במלחמה מונעת?"

השבוע, בהתקרב פסח תשט"ז, היתה השאלה
בפתיחת כל שיחה פשוטה עוד יותר: "האם, לדעתך,
תפרוץ מלחמה?"

לפי כללי ההגיון הצלול, לא תפרוץ המלחמה כי
1956. רעיון המלחמה המונעת שקע בישראל, ואילו
המצרים מעוניינים לעכל את נשקם ולאחד את העולם
הערבי לפני ההתמודדות. אולם לא תמיד מתקדמות
ההיסטוריה על פי ההגיון. המלחמה ב-1956 אפשרית.

מה תהיה דמותה? אי-אפשר לתאר את מהלך
המלחמה גם במונחים דמיוניים, מבלי להפר את כללי
הבטחון. תחת זאת בוחר "העולם הזה" להגיש לקורי-
איו תצלומי-רגע של כמה דקות במלחמה. הוא יעזור
לעצב לעיני הקורא תמונה ברורה יותר של היקף
המלחמה, הזיתותיה ומבשריה.

מאת

שלמה קרו

בשיתוף עם

פרשן צבאי

רגע של דממה. מוסה עיכל את משמעות המלים. אולי ניסה להתמרר. אולם ההגיון המאומן של הטיס אמר לו שקוקו צודק.
"שלום, קוקו!"
"שלום — — —"

* * *

באותו רגע הרגיש במכה בזרועו השמאלית. המטוס הודעוץ בחזקה. הוא לא ראה את המיג. מן הסתם בא מאחור. הוא תפס בחזקה בידו השנייה. האילים שוב גדלו. האם יגיע? כדור שני פגע ברגלו. העולם הקדיר. רק לא לאבד את ההכרה, ניקרה המחשבה בראשו. עוד לרגע, למען השם. עוד לרגע. המרחק אל האילים הלך וקטן. עתה הבחין בכיור בסמל המצרי. הוא ניסה לירות, אבל אבריו לא נשמעו לו.
באופק הופיע פס לבן. החוף. תלאביב. החדר הקטן ברחוב רמב"ם.
"אני בא," דיבר אל ההיא. "עוד חצי שניה. אני בא!"
שמה מטופפת, מקציפה, הציפה אותו, כגל מתהפך בשפתיהם למטה. הוא נעץ את מבטו בסמל המצרי.
הוא לא הרגיש בהתנגשות. כדור המקלע של המיג פילח את חזהו, מאית של שניה לפני שהמטוס חדר במלוא עוצמתו לתוך גופו של האיל, נעלם יחד עמו בהתפוצצות האדירה.

אודת בא לגברת מילר

הגברת מילר הרימה את ראשה בתנועה עייפה. "כן מיכל, מה יש?" שאלה את התלמידה שישבה בשורה השלישית.
"המורה, אנחנו רוצים להזמין אותך למסיבת יום הולדת של דני," ענתה התלמידה. "יום הולדת של דני? יום הולדת... טוב מאד, ילדים, אני אהיה שם. תודה רבה."
אחר כך חזרה הכיתה לשיעורים.

* * *

בעצם, לא היתה שום סיבה מדוע תשב חזה מילר על כסא המורה בכיתה ו' של בית הספר הממלכתי ביפו. לפני פרוץ המלחמה ניהלה את משק ביתה הצנוע, חיכתה ליום בו יתחתן בנה יורם ויעבור להקים בית לעצמו.
המלחמה שמה קץ לחיים השלווים, כפי שהפסיקה מהלך חיים אחרים כה רבים. יורם,

....המכונית התקדמה עוד כמה מטרים תוך אנחות איומות...

מפקד מחלקת רובאים בגדוד מילואים, יצא למלחמה וחיה עצמה חיפשה עיסוק לשעות הפנאי הארוכות. היא נזכרה כי עד לפני 10 שנים לימדה דיקדוק ותנ"ך בבית ספר עממי. שמה יקבלו אותה חזרה?
המפקד על החינוך קיבל אותה ברצון. מאז פרוץ הקרבות גויסו כמעט כל המורים הצעירים והלימודים סבלו מחוסר אנשים מוסמכים שיטפלו בתלמידים. חזה מילר שובצה בסגל ההוראה של בית הספר הממלכתי ביפו.

* * *

הגברת מילר מצאה סיפוק מלא בעבודתה המחודשת. גם הילדים מצאו במורה האימהית הבנה וסלחנות שהיו חסרות למורה הצעירה שגויסה. איפה שבמים תקנים היתה המורה מתקשה להשתלט על כיתה אחת בת 35 ילדים, ישבו עתה שלוש כיתות באולם הגדול, למדו בחריצות תחת המורה החדשה.
היתה לה גישה מיוחדת משלה, למורה מילר. היא התייחסה אל תלמידים כאל מבוגרים. היא הסבירה להם מדוע אחיהם, הנוריים ובני משפחה רבים נעדרים מן הבית, מה עליהם לעשות כדי לעזור בבית בשעת הפצצה וכיצד לארגן את חיהם לפי המיגבלות החדשות, שאילצו אותם לחזור הביתה עם רדת החשיכה.
כאשר נודע לה על המישחק החדש, לא אמרה שזה אסור, או שזה מסוכן. היא הוזמנה לבית-הספר קצין הג"א והוא ערך הדגמה קטנה של התפוצצות. בובות עץ שהועמדו בקירבת הפצצה הנסיגות התרסקו לחלוטין. מאותו יום חדלו הילדים לעלות לגגות כדי לאסוף רסיסי פגזי תותחים כשהמתכת עוונה לזהות.
אולם טעות תהיה לחשוב שהמורה מילר עסקה רק בדברים עצובים. היא אירגנה מסיבות, תחרויות ספורטיביות מצחיקות ופעם אף שיכנעה את מנהל גן החיות לצרף שני קופים

באוויר כשתפול המכה הגדולה. למה מחכים המצרים? קוקו העיף מבט חטוף בשעוני הדלק שלפניו. עוד שלוש-עשרה דקות. זה נמאס.
"ההיא" כבר החלה מתלבשת, מן הסתם.

* * *

שת בענין! הקול באוזניה היה צרוד קמעה. קולו של אלמגור. שוב לא ישן מספיק, היריה חלק מנותק במוחו של קוקו.
קוקו לא שם לב להרהורי של עצמו. השלוה המאוסה נשרה ממנו. במקומה באה הרגשה אחרת. לחץ מזור בסביבות הקורקבן, רעד קל בברך הימנית.
"קשת בענן" היתה הסיסמה שנקבעה מראש. לא "ציפור אדומה", לא "ענן אפור". "קשת" היתה האתראה העליונה: מפציצים ומטוסי-קרב גם יחד. ההתקפה האמיתית.
ובכן, זהו, הרגע הגדול. הרגע שעליו דובר כל כך הרבה. שלקראתו התכוננו שעות בלתי-רספורות, שאותו ניתוח מכל הזוויות האפשריות והבלתי-אפשריות, מבלי להאמין בסתר הלב שיבוא אי פעם.
מה הרגע המזור בקיבה? אהה, פחד פשוט, חביבי. פחד בתמי פשוט, לניגל אותו חלק מנותק במוח. קוקו הגדול, קוטל הנערות מהתיכון החדש, רועד לך הקורקבן.

* * *

קוקו לא שמע. בתנועות דייקניות, כמעט תת-הכרתיות, פעל על מי ההוראות שטיפטפו לאוזניו מן האוזניות. סיבוב חד דרומה, נסיקה. מבלי להסתכל חש קוקו ששני חבריו שמרו על המבנה באופן אוטומטי.
"בסדר?" הפליט קוקו, כשהוא מחקה בלי משים את קולו של גארי קוסר באחד הסרטים שראה לאחרונה, ומנסה לקבץ את מלוא האוטוריטה של 22 שנות חייו במלה האחת.
"או קיי," קולו של יצחק.
"או קיי," קולו של מוסה.
פליטות-פה שגרתיות בהחלט. אולם הן לא רימו את קוקו. הוא הכיר את השניים יותר מדי טוב. שבעה חודשים בחדר אחד, זה לא הולך ברגל. הוא הכיר את משפחותיהם, עברם וסודות אהבותיהם. הוא ידע אפילו על מה הם חושבים ברגע זה עצמו: יצחק על אמו האלמנה, שיום הולדתה חל בעוד שלושה ימים, ושכבר הכין לה בצריף שטח פרטי קטן כמתנה, ומוסה, על אשתו הבלונדינית. לעזאזל, מי אמר לו להתחתן?
מענין. האם ישנה ברגע זה אועקה בתלאביב? לבטח, אין ספק. כיוון הקשת לא השאיר מקום לניחוש. לרגע עלתה לנגד עיניו תמונת העיר הלבנה, כפי שראה אותה מלמעלה פעמים כה רבות. מקום אידיאלי להפצצות, ימח שמם.
מה עושה "היא"? האם ירדה למקלט? או שנשארה בחדרה, צוחקת בלבה לפחדם של האחרים?
"מה אמרת?" שאל יצחק.
מן הסתם היריה בקול רם.

* * *

המטאורים שאנו במלוא עוצמתם. קוקו חש במהירות, אף שהעין לא הבחינה בה על פני הים השומם.
המטאורים הנאמנים התאמצו, כאילו הרגישו בנחיתותם וביקשו לפצות את פרשיהם על כך. הם יכלו להתמודד עם האיליושינים. אולם מה ביחס למיגים? קוקו שמע הרצאות רבות על תמרוני הערמה והטעיה. "המחש שלכם צריך להשלים את החסר במטוס," אמר אלמגור, צרוד כרגיל. "טיב הטיס הוא לשון המאוננים בקרב!" אולם מה לעשות במקרה שואיליושינים והמיגים מופיעים יחד, ואין זמן להתחכם?
עוד שבע דקות טיסה נשארו במיכל הדלק. מספיק בקושי להתקיף ולחזור. אם הכל ילך חלק. איפה הם, לכל הרוחות?
"שמאל!" הצליף קולו של יצחק, חד כשוט. עתה ראה אותם גם קוקו. כמה נקודות שגולו במהירות, התקדמו בזווית קהה לתלאביב. כמה?
שתיים—שלוש—שבע—תשע, מפציצים. לבדם.
היתכן? לרגע קפץ לבו של קוקו. אפשר להורידם, כמו יונים. אפי-
שר — — —

* * *

רפתע התכווץ בו משהו. הוא ראה אותם. קטנים, גבוהים, קצת מימינים.
"מיגים!" העיר מוסה ביובש.
המיגים ראו אותם, נכנסו לסיבוב. קוקו מדד את המרחק. אפשר לתפוס את המפציצים לפני שהמיגים יספיקו להגיע. האם חשב זאת?
הוא מצא את עצמו דוהר לקראת האיליושינים, מבלי שהחליט על כך. "שלושת האחרונים," פקד.
"להת!" השיב יצחק.

* * *

האיליושינים היו כבדים מפצצות. השמן שלפניו ניסה לצלול כדי לצאת מכוח הנשק. לשוא. כמעט לפני שהרגיש קוקו את אשר הוא עושה, קפץ האיל והתרסק.
"הלך!" צעק מוסה.
באותו רגע שמע קוקו התפוצצות משמאל. לא, זה לא היה האיל. "יצחק!" קרא. הוא ידע שלא תהיה תשובה. המטאור גרר אחריו זנב שחור, ניסה להתישר, צלל.
לרגע נזכר קוקו בשטיח, שהיה מונח מתחת למיטה, מקופל בזווית. ברוק המיג הפסיק את המחשבה. קוקו צלל ברגע שהלה פתח באש.
בסדר.

* * *

האידים התרחקו. נשארו שבעה. הם המשיכו בדרכם, כאילו לא קרה כלום. ישר לתלאביב, לרחוב רמב"ם.
הם יהיו שם לפני הבריק הרעיון פתאום במוחו של קוקו. הם יהיו שם. ואולי לא רק הם בודאי יש עוד, גלים-גלים.
צריכים להוריד אותם. לפני שיגיעו. תלאביב, זה הלב. זה מרכז המדינה. זה רחוב רמב"ם. איפה המיגים? קוקו לא ראה אותם. בודאי מלמעלה, מאחור. ללחום בהם? חסר סיכויים. הם מהירים יותר, זריזים יותר. והם לא העיקר, העיקר זה האילים, הנושאים את הפצצות. לחזור לשדה? עתה ידע קוקו שאין כל סיכוי לכך. הדלק יספיק אולי לטיסה ישירה. הוא לא יספיק לתרוגים מסובכים, כדי להיפטר מהמיגים.
כמה זמן אחר החשבו? פחות משניה. זה היה הכל כל כך ברור. המוח פעל בסדר. גם הקורקבן היה עתה שקט. כאילו לא הבין כמה המדובר.
אך ברגע זה החליט סרן אברהם קורנובסקי, בן 22, כי לא יגיע לעולם ליום הולדתו ה-23.

* * *

מלפנים ליכלכו הגופות השמנים של האילים את השמיים. בבטנם שכנו הפצצות. חימה פשוטה, קרה, עקשנית, גאתה בקוקו. רגליו היו רטובות מויעה.
"הביתה?" שאל מוסה, בקול מתון.
"לא! לאילים!" סיגן קוקו בין שיניים.
"טורף?"
"כה וכה לא נגיע!"

לאחד השיעורים. התלמידים התגלגלו מצחוק בראותם את החיות הזרירות מחקות את התלמידים שישבו סביבן על ספסלי העץ.

זו השנה לפתח למחרת היום בו שודרו החדשות על נצחון צה"ל המזהיר במבואות סואץ. מאותו יום נראתה המורה מילר כנר דווער. מדי פעם היתה נעמדת ליד הלוח ומבטה היה תורה למרחקים. ברגעים אלה, היתה שוכחת את הכיתה החדשה ואת רעש התלמידים כאילו הפליגה בדמיונה לעולם רחוק, מסתורי. במהרה נודעה סיבת העצבות המורה שהשתלטה על המורה: בנה יורם נפצע באותו קרב אכזרי ומאז נעלמו עקבותיו במדבר. איש לא ידע אם חי הוא או מת. הוא פשוט נעלם. התלמידים האלו משוחחים בלחש, הילכו על בהונות רגליהם בלב יפריעו למורה. הזמנתם להשתתף בחגיגות יום ההולדת של דני היתה נסיון נוסף למצוא תעסוקה שתשעשע את מורתם, תוציא אותה מדכאוניה. חוה הבינה זאת. לכן הקפידה תמיד להופיע במסיבות אלה.

מסיבה היתה הפעם יחידה במינה. מלבד ילדי הכיתה וכמה הורים, נכחו באולם הגדול של בית הכספן כל המורים. אפילו המנהל היה שם. חוה מילר היתה שקועה מדי בהיריונה כדי להבחין בתופעה בלתי רגילה זו. גם מבטיהם הנוצצים של התלמידים לא אמרו לה מאומה. סתם שמחים לקראת המסיבה, אמרה לעצמה.

אחד הילדים עלה על הבמה. "ברשות מורי ורבותי", פתח. "הפעם יש לנו תוכנית מיוחדת, לכל אחד ואחד מכם. שירים, מחולות, פזמונים ואפילו פתח. "הפעם יש לנו תוכנית משום מה עוררה הודעתו שמחה מופרזת. לאמיתו של דבר, לא היה שום דבר מיוחד בתוכנית: דיקלומים, שירי ביאליק ופרקי תנ"ך. "הוי, ציפור הנפש!" תפסה חוה את עצמה לועגת. ואז בא הרגע הגדול, נקודת השיא בתוכנית האמנותית, לפני חלוקת המשקאות. "אנו מתחילים במשלוח המנות היום בשי מיוחד למורתנו האהובה, הגברת מילר, הכריז הכרוז בקול משונה. "בבקשה, המורה..."

זה התרוממה ממקומה. ניגשה לכמה הנער מסר לה מעטפה עבה, שנשאה את שמה וכתובת בית הכספן. "אמא, אני בריא ושלם", ריקדו האותיות בול עיניה. "אני מקהה לבקר בבית בקרוב. יורם." הפתקה השנייה היתה צו מעבר צבאי לגברת מילר חוה, המרשה לנישוא להכנס לשטח בית החולים הצבאי בעזה, לבקר את סגן מילר יורם. בחלק התחתון של המסמך היו כתובות האותיות: ניתן לפי בקשת 97 תלמידה בבית הספר הממלכתי ביפו, שהתחייבו לא להפסיק את לימודיהם עד שמורתם תבקר את בנה הפצוע ותחזור.

המייגר בעל שני הזהב

די היריות הגיעו מאחור, עמוסים, רחוקים. השנים שישבו בגיפ נשמו לרווחה: ככל שיתרחקו מקו האש, תהיה מלאכתם קלה יותר. עוד מעט נגיע למחנה", אמר הנהג, כאדם המדבר אל עצמו. חברו יישר את קפלי המפה הפרושה על כרכיו, העביר אצבע לאורך קו אדום על פני המפה. ידו קיפצה ורעד, עם טלטולי הגיפ בשביל. "כן, עוד מעט נגיע... כדאי להתקרב לכביש". בזירות, האיש הנהג את המכונית, עבר להילוך נמוך ופנה דרך החולות שמאלה, אל כביש איסמעיליה. חברו התרומם מעל מושבו, הביט סביבו בקפדנות.

נהג פרדי לוי והסייר ראובן גלעד נבחרו במיוחד עלידי מפקד הגדוד לפעולה זו. שניהם היו ילדי מצרים, דיברו ערבית שוטפת, היו די שחומים ושופים להידמות לערבים. כל מה שהיה עליהם לעשות, הסביר קצין המודיעין החטיבתי, הוא להביא בחזרה קצין מצרי, רצוי מדרגת סרן ומעלה, ממטה הדיביזיה המצרית המשוורית, ששכן במחנה ליד כביש איסמעיליה-ניצנה.

"עם או בלי שן זהב?" שאל ראובן בצחוק מר. "או שזה פרט טכני לא חשוב?" התוכנית היתה פשוטה: השניים יעברו את הקוים בגיפ מצרי שבוי, יקחו אתם כמות גדולה ככל האפשר של דלק ומנות קרב ליום אחד. נשק אישי: רובה אוטומטי בלג, תת מקלע קרלינסקי וסכיינים. הקצין המצרי היה חשוב מאד למטה החטיבה. חשוב היה מועד סיום המיבצע: מחר, בחצות. "עד אז חייב מישור לוו: או אנחנו או המצרים, וכל ידיעה חשובה!"

תה היו השנים קרובים מאד למטה. רוב שעות היום נסעו בדרכים העקלקלות של מדבר סיני, כשהגיפ גומע דלק במהירות מבהילה. את הפחים הריקים, שעליהם היתה מוטבעת האות "צ", העברית, קברו בחולות.

עתה, כשהשמש נסתה מערבה לשקוע, שינו השנים לעצמם את פרטי השלב הבא של התוכנית. הם ידעו כי באור עורשי, כה מרוחק מקו החזית, לא תהיה בעיה גדולה להסתגל למאהל המטה המצרי, מצד זה של תעלת סואץ. לבושם, צורתם וניב דיבורם הערבי יעזרו להם להסתגר בתוך המאהל. אחר-כך היה צריך לבוא הנעלם הגדול, הבלתי-מתוכנן: איך לשבות קצין (רצוי מסרן ומעלה, הטיף למטה הדיביזיה, עם או בלי שן זהב לת מצאו). אחר כך הכל היה פשוט ומתוכנן: חזרה לגיפ, דהירה באורות דלוקים בכביש הראשי, תפנית חדה במקום מסוים, נסיעה קצרה באורות כבויים, הסתגנות ברגל בין שני משלטים מצריים למקום שבו ימתין להם קצין המודיעין החטיבתי, אליו יועבר השבוי, "תמורת קבלה מבוטלת ומוחתמת כחוק".

פ האספלט נראה מעבר לגבעה נמוכה. עוד דקה יעלה עליו הגיפ. לפתע פסק לבו של פרדי לחלום. הוא לחץ על דושת הדלק, הרפה, לחץ. המנוע השתעל, כאדם הנחנק לאוויר. המכונית התקדמה עוד כמה מטרים תוך אנחות איומות, עד שלבסוף נדם הלם המנוע בדממה דקה. השנים הביטו זה בזה. ראובן אפילו לא העיז לשאול את הנהג מה קרה. הוא רק ידע שמשוה איום אירע למנוע. הגיפ יישאר תקוע בין החולות. כל רגע עלול לעבור סיור מצרי. התוכנית כולה תלך לעזאזל. הם יצטרכו להסתגל חזרה ברגל. פניו של פרדי לבשו הבעה של אדם העומד על סף מקום קרוע. עיניו הביעו תפילה אילמת למישור — למשך או למנוע, קשה היה לדעת. הוא לחץ על כפתור ההתנעה. המתנע הסתייב, חרק, השתכח. אך המנוע לא נע. "אולי הבנוין לא מגיע..." יעץ ראובן. פרדי ירד ממקומו, הרים את כיפת המנוע. קרבי המתכת המסובכים הציפו חום לוהט. פרדי משך בחוט כרום ועזית את פניו: "הבנוין בסדר משהו התחברן עם החשמל".

...מטוס הקרב גרר אחריו זנב שחור, ניסה להתישר..."

ה חזה בדיקה חדשה. פרדי משך חוטים, שיפשוך מצתים, טובב ברגים, "אללה יחבר ביתו ובית כל בני הכלבים שטיפלו בגיפ המסונף הזה!" צעק לבסוף. "הקווייל מפוצץ!" "אי אפשר לתקן אותו?" שאל ראובן. פרדי העיף בו מבט רצחני. "לתקן אותו, לתקן אותו!" חיקה את קול חברו בבוז מלעג. "לא, אדוני הסייר. קווייל מפוצץ אי אפשר לתקן. קווייל מפוצץ אפשר רק להחליף בקווייל חדש, ברחוב ליונסקי בתל-אביב. ובלי קווייל, הטינופת הזאת היא רק אוסף של ברזל, שאללה עצמו לא יזיז אותו. ברור?"

ש ב, אכזר משהו! "הציע לבסוף ראובן. "יש לנו קצת דרך עד שנחזור לגדוד." פרדי נגס בביסקוויט הנוקשה כאילו בעפר. "לתקן אותו, לתקן אותו!" חיקה את קול חברו בבוז מלעג. "לא, אדוני הסייר. קווייל מפוצץ אי אפשר לתקן. קווייל מפוצץ אפשר רק להחליף בקווייל חדש, ברחוב ליונסקי בתל-אביב. ובלי קווייל, הטינופת הזאת היא רק אוסף של ברזל, שאללה עצמו לא יזיז אותו. ברור?" "איכפת לי? אתה יכול להישאר כאן עד שתתפגר. גיפ חדש לא אביא לך!" בזה ראה ראובן את העניין כמחוסל. הוא חיטט בסכין הכבודה בתוך קופסת השימורים, דג מתוכה נתח של בשר מכוסה רוטב של שעועית דביקה. הבשר נעצר באוויר, באמצע הדרך בין הקופסה לפה. "גיפ חדש... גיפ חדש? בעצם למה לא גיפ חדש?" מילמל ראובן. "היי, ארטיסט! שמעת מה שאמרתי? למה שלא נקח גיפ חדש?" "מאיפה? מקיזור פריז? אי מהגרז' של הגדוד?" ראובן השיב בתנועת ראש אל הכביש השומם. "שם נקח גיפ חדש. מאותו מקום ששלנו הגיפ."

ב רדי טיפל במנוע, ראשו מורכן היטב. ממול, מעברו השני של הכביש, הסתתר ראובן בקפץ קרקע, תת-מקלעו דרוך מתחת לזרועו. שעה שלמה לקח לדחוף את הגיפ דרך החולות עד לנקודה זו של הכביש. עתה חיכו למישהו שאפשר ללכוד ברשתם. חישובם היה הגיוני. כל נהג מצרי שיראה מכונית תקועה בלב המדבר, כשחילל מצרי מטפל במנועה, יעצור באופן אינסטינקטיבי להגיש עזרה או לברר את סיבת הקילקול. עד שהיה מספיק להבין את טעותו, היו השניים כבר משתלטים עליו. חצי שעה המתינו ללקוח. לבסוף, כשאפרוריות הדימומים כיסתה את כל הנוף, הופיעה נקודה כהה מדרום, מכיון מחנה המטה המצרי. טרטור מנועה התקרב ובא. ראובן הרים את תת-מקלעו, פרדי קירב אליו את רובהו. המכונית התקרבה במהירות. פרדי התיישר, אותה לה לעצור. המכונית, מכונית-פרטית אמריקאית, צבועה בצהוב בהיר של הצבא המצרי, חלפה על פני הגיפ, נעצרה בחריקת בלמים מרחק 10 מטרים ממנו. ממחבואו, הבחין ראובן בנהג שפתח את הדלת, ניגש חזרה לגיפ התקוע. בפנים, במושב האחורי, נשאה דמות יושבת. "אני מקוה שזה ילך בסדר, אני מקוה שזה ילך בסדר," חשב ראובן, והחל וזחל למכונית. חלוקת העבודה שנראתה כה מובנת מאליה ופשוטה מקודם, נראתה לו עתה טעות איומה. הוא נדבר עם פרדי שבמקרה ויהיו יותר מאיש אחד במכונית ושרק אחד ירד לגיפ, ימתין. פרדי עד שראובן יחסל בירה את יושבי המכונית, לפני שהוא עצמו יחסל את האיש שירד אליו. והנה, במכונית, ישב קצין! קצין שבא ממטה הדיביזיה! קצין שנשלחו עד כאן בשביל להחזירו חי! בפינה נידחת של מוחו של ראובן ריצחה המחשבה המצחיקה, העצבנית: "מי יודע? אולי יש לו שן זהב?"

ראובן התרומם, רץ אל המכונית. הוא חשש שפרדי יתעצבן, אם היריה תאחר לבוא. תוך שלוש קפיצות ניגש לדלת האחורית, ולפני שהקצין המופתע יכול היה לפצות פיו, פתח את הדלת, תחב אל כרסו את קנה התת-מקלע. "ארפע אידאק!" ציווה. הקצין נענה בציינות. ידיו התרוממו מעל לראשו. ראובן חשב בקדחתנות. איך לאותת לפרדי שיחסל את הנהג? אם יפנה את נשקו לרגע מן הקצין, כדי לירות באוויר, ינסה זה להתחמק. לבסוף הפנה לשנייה את נשקו, ירה צורך קצר אל תחתית המכונית. הקצין כיסה את אגניו בבחלה. מכיוון הגיפ נשמעה יריה אחת, כאילו הד היריות במכונית. כעבור דקה, הופיע פרדי. "נחזור הביתה בפרייבט דה-לוקס", צהל. ואז ראה את הקצין השבוי, לבוש מדירקרב כהים, כשכתף של רביסרן רקום על כתפיותיו. ואפילו חברה נעימה לא תחסר לנו. לזה אני קורא שירות.. ממש לפי הזמנה!" אותו רגע פתח הקצין את פיו לומר משהו. ראובן לא שמע את דבריו. הוא חיך למראה שן זהב שנצצה באפלולית. "כן", ענה לעצמו, "בדיוק לפי הזמנה."

תכשיטיה של בת השגריר

רובינס קימט את מצחו, הרים מעט את קולו. ליד הכניסה לאולם פרצה מהומה קטנה. גבר חבוש מגבעת ועטוף מעיל אפור התווכח עם הסדרנים. ניפנף במעטפה. השגריר הישראלי הופנה את ראשו. הוא ביקש לנחש, על פי הבעת-פניו של גידי, את מידת ההצלחה. אולם פניו של הלה היו אטומות, כרגיל. פני שחקן פוקר. השגריר נאנח, נטל את המעטפה, הוציא את העמודים הכתובים בערבית, הגישם לחברו, שידע את השפה. עזרוו החל מתרגם לו את המשפטים בקול נמוך.

* * *

ל היציע היו רוב המקומות תפוסים. פה ושם היה ככא ריק, שהפריד לרוב בין ערבים ויהודים ששמרו בקפדנות על המרחק הנאה בין שני עמים לוחמים. גידי סקר את השורות, מצא את בת שגריר המצרי וישבת ליד אמה וחברו השגרירות.

בשקט תפס מקום בשורה מאחוריה. כאולם גמר רובינס את נאימו. גידי הבחין בתרועת-הנצחון המאופקת שהתפשטה בשורת הנספחים המצריים. לפתע נשמע קולו של השגריר הישראלי. "אדוני היושבי-ראש, הציע, לפני שהאסיפה המכובדת תגש לחרוך את דינה, העלול לסתום את הגולל על אחת הפרשות המפוארות בתולדות המין האנושי, הייתי רוצה להביא לידיעתה מיסמך חשוב מאד שהגיע זה עתה ליד..."

כרגיל, במקרים כאלה, עלה באולם גל של מילמול ושיח נמוך. היושבי-ראש שקע בספרי התקדימים. האם היה מותר לחזור ולתת את רשות-הדיבור לישראלי המנומס, בעל המבטא האוקספורדי?

"סליחתך, גברתי", התכופף גידי קדימה. "דומני שאיבדת עגיל". המצריה הצעירה הפנתה את ראשה, ראתה את העגיל המוכר בידי גידי, חיכה חיוך אוטומטי של תודה. היא נטלה את התכשיט באצבעותיה הארוכות, מימשה ביד השניה את אוזניה. שתיהן היו מקושטות בעגילים.

....ליד הכניסה לאולם פרצה מהומה קטנה..."

ואתו רגע הכירה את פניו המשופמות של גידי. החיוך הנבון קפא על פניו. היא חזרה והפנתה באופן הפגנתי את גבה. על דוכן הנואמים קרא השגריר במבטא מדויק את תרגום המיסמך, שרשם לעצמו. "איזו מלחמה", היררה גידי, "איזו מלחמה!"

ארוחת הערב של וולף

ל החדשות מפי משה חובב, ועיקרן תחילה. ברגע זה מוסרים לנו, כי בשמי חל"אבים מתחולל קרב אחירי בין מספר בלתי-ידוע של מטוסים מצריים לבין חיל-... האחירי. פרטים נוספים ימסרו במהדורת חדשותינו הבאה. לפני שעתיים עמדה להיפתח ישיבה מיוחדת של מועצת הביטחון, בה..."

"אבא, בשבילך" צעקה רינה. וולף היה שקוע כל כך בשידור החדשות, עד כי לא שמע את הצלצול בדלת. נער שחור-שיער חיכה לו שם, פתק בידו. בדרך העצבנית המיוחדת לו החליק וולף את שערוניו הקלושות בסרם שלח את ידו לקבל את הפתק. הנייר המהווה כמעט שלא השמיע רישוש בהיפתחו. "וולפקה!" הכתב הגמלוני של פוקס כאילו דיבר מן הנייר בקול הדק והצרור. "רד תיכף לנמל, אם אתה יכול. צריכים אותך." בלי הסברים.

הוא שכח כמעט את הנער העומד בפתח. "מלכה", קרא לעבר המטבח, "איפוא שוב שמת את בגדי העבודה?"

"על הארגו במרפסת", באה התשובה. "מה זה? שוב קוראים לך? תשגין על עצמך, וולף. אל תעשה שטויות. ותחזור לארוחת הערב, לפחות."

* * *

ק כשעמד לצאת, לבוש בגדי עבודה גדולים ממידתו, נתקל שוב בנער. "יש מכונית", נאמר לו. זה היה קצת בלתי-רגיל. הוא היה רגיל לכך שיועיקו אותו לפעמים מחוץ למשמרת, כשהסתבך משהו שאחרים לא יכלו לספל בו. אך מעולם לא נשלחה לו מכונית. "מה לורד", היררה בהנאה. במל עצמו אפשר היה להבחין בפעלתנות קדחתנית, לא בלתי-רגילה בזמן האחרון. ממחסני המכס עלו ענני עשן, זכר לשריפה שאך זה כובתה. פועלים גררו מטעני סחורות שהיה צורך להרחיקם ממקום הסכנה. ליד הרציף עגנו שלוש אוניות בלבד — זה ימים רבים

ה שגריר יושב במקומו, קפוא פנים. מזוויות עיניו ליסכן מבט לעבר עבד אלקאדר איברהים, שהקשיב לנאום באושר קורן. היה לו קל, לנציג מצרי זה. הערבים רכבו על המצב.

מבעד לאוזניות הגיע אליו הנאום באנגלית שוטפת. הנואם, רוסי מגודל ומהוקצע, הדגיש את דבריו בתנועות-יד עגלגלות. מאחר שהשגריר שמע רק את התרגום, ולא את המלים שיצאו מפי הנציג הסובייטי, נראה הלה כשחקן בתיאטרון-בובות.

תיאטרון-בובות, זה הביטוי, חשב השגריר במרירות. מישהו כתב את המחזה, וכל הדמויות קוראות את הנוסח הקבוע מראש. וכך זה יימשך, עד הסוף המר, אם לא יצליח להוציא את הדיון מן המסלול.

גידי ואנשיו, מה אתם? המיבצע כבר היה צריך להסתיים. הדיקלום הסובייטי היה הנאום שלפני האחרון. אחר כך תבוא ההצבעה. מצביחות באולם לא השאיר כל ספק מה תהיה התוצאה.

* * *

ל פמך ההוכחות האלה, אני מעז לומר בלי צל של פיקפוק: מלחמה זו החלה באשמת הפאשיסטים הציוניים, שקיבלו הוראות מאת אדוניהם, מחרחרי-המלחמה האימפריאליסטיים מוחל-סטרט. אחרי שהוכחות שוחררי-השלום של מחנה הקידמה במזרח התיכון הצליחו לגרש את האימפריאליסטים מירדן ומעיראק, ואחרי שנוצר הפיקוד האחד של כל העמים הערביים המשתחררים, לא נשאר בידי איליה-נפנט דרך אחת להציל את עמדותיהם המתמוטטות אלא על-ידי התרת הרצועה של כלב-הציד הציוני. אדוני היושבי-ראש, גבירתי ורבותי, הסיט הנורא של מלחמת-עולם שוב עומד מול עינינו..."

פראנקלין רובינס עצם את עיניו, כמנהגו בישיבות מסוג זה. ויכוח זה עיף אותו. מוחו הדיפלומטי, שלוטש בעשרות שנים של שירות, מרד את המצב בצנינות עיפה. מי התחיל? הערבים או היהודים? רובינס ידע כי השאלה אינה חשובה כלל, כי כל הויכוח אינו אלא העמדת פנים. מלחמות אינן מתחילות כשנורה הקליע הראשון. הן חבויות וגדלו זמן רב מתחת לפני הקרקע, לפני שהן מתפרצות לאור העולם... הלחאי וכל זה היה נגמר. רובינס לא מילא הפעם את תפקידו מתוך סיפוק פנימי. עוד מעט יצטרך לקום ולהסביר מדוע תומכת ממשלתו בצד הערבי, מבלי לתת אף אחד מהנימוקים האמיתיים, שהיו פרוזאיים מאד, מוטב לחשוב בינתיים על משהו אחר.

המוזכרה החדשה, למשל, אותה צעירה מרצינה מקליבלאנד, האם הוא יעז להומינה לארוחת-ערב? ואם כן, איך? להעמיד פנים שיש צורך בהכחבה דחופה מאוחר בלילה, או שמא תהיה הגישה הישירה "יעילה יותר?"

"מחנה החופש הבינלאומי, מלוכד מסביב לדגל הקידמה והרצון הטוב, ידע לשבור את המזימה הציונית..." ריבונו של עולם, כמה זה נמאס! רובינס הסתכל כמעט ברחמנות בשגריר הישראלי. מסכן! אולם ככלות הכל, הם ביטלו לעצמם את הדיסה..."

* * *

ל ידי התקרה במהירות בגינת הדירקומתי. הכל נראה שקט. עבד אל-קאדר בוודאי סיפק לכל בני ביתו כרטיסים ליציאת האורחים בארץ, כדי שיהיו עדים לצנחונם. מילא, אם יצליח כאן, עוד צפויות לעבד אלקאדר כמה הפתעות היום. כאן בין השיחים, היתה צריכה להיות הדלת האחורית של המטבח. הוא מימש את הקיר, מצא את הדלת. מפתח-הגנבים פתח את המנועל בקלות. הדלת נפתחה בחריקה. הקול הצורם נשמע לו כרעם. לכל הרוחות, יהיה זה די מגוחך להיתפס כאן. הוא ייחשב כגנב פשוט, יצטרך לסבול בשקט את הבזיון.

בזיון? גידי נזף בעצמו, בשקט, שעה שבדק את המסדרון. ברגע זה רובצים כל חבריו אישם במדבר סיני, מי יודע באיזה תנאים זחזחתיים, אם ישאלו אותו אחרי המלחמה, אותם שיישאו בחיים, מה הוא עשה בחוץ-לארץ, יצטרך להגיד: "גנבתי ניירות!" עיסוק מפוקפק מאד, לבחור צעיר וכריז שערב קורס של מפקדי-פלוגה.

אולם הניירות וחשובים. הרבה יותר חשובים אף מכמה וכמה מבצעים ליד אבו-עגילה. אם יוכיחו כי המצרים פתחו במלחמה, אם יגיעו בעוד מועד לשיבת העצרת, אולי אפשר יהיה למנוע את הגינוי, שיגרור אחריו אמבארגו, או מצור, ואולי אפילו שליחת כוחות זרים.

* * *

ה מיסמך נמצא בקלות. רשלנות ערבית טיפוסית. כספת עתיקת-יומין. ללא שום מכשיר-בטחון נוסף.

גידי יושב על כסאו הנוח של השגריר המצרי, מול התמונה המחייכת של בתי היפהפיה. הוא עילעל בעמודים הראשונים. "סודי ביותר. דחוף. כוחותינו המאויידים עומדים לחזור על מיבצעו המפואר של סאלח אל-דין ולטאטא את הגנע הציוני מעל אדמת מולדתנו..." תאריך מלפני שלושה חודשים. מצויין. זה יספיק.

לרגע קט עלה בלב גידי הפיתוי לתחוב לכיס מעילו את תמונת הבת, יחד עם המיסמך הערבי. מילא, עאישיה היפה תצטרך להכות. לא פעם סיבה לברך את חברי הסגל הישראלי לשלום, במסיבות ניטראליות. מה תגיד אם יתברר לה שהוא, גידי, ביקר בביתה?

הוא קם מכסאו, דיגל על המדרגות, ליד הדלת דרך על משהו. בהיסס הדעת הרים עגיל מוכסף, תחב אותו לכיסו. ליד שער הגינה חיכתה המכונית השחורה הסגורה, שנועדה להובילו אל המטוס הממתין בשדה-התעופה.

* * *

ה שגריר התכוון בעצבנות בשעונו. מעולם לא התפלל בלחט כזה שנאום גרוע כמו רובינס יאריך את נאומו המשעמם.

אולם רובינס התקרב לסוף. הוא כבר גמר להדגיש את רצינה של ממשלת ארצות-הברית לעשות למען השלום, ואת אהדתה העמוקה לאידיאלים הצודקים של שני העמים הלוחמים, ואת הקושי לקבוע לאור העטנות והסתרנות מי התחיל במלחמה. בהיעדר הוכחה אחרת, דיקלם בקולו האפורני החדוגני, אפשר רק לבחון חיליו של מי נמצאים על אדמתו של יריבו. מאחר שחילי ישראל הם שחדרו בדורם ובמזרח לשטח ערבי, אין מנוס מן המסקנה כי ישראל היא התוקפנית. בצער עמוק תצטרך ממשלתו להצטרף לגינוי החרף, ולהציע למועצת הבטחון לאחוז בצעדים נמרצים ביותר...

כמעט שלא הגיעה אונייה בדרך הים הנצורה. גם ממגורת הדגן הענקית נראתה כאילו נוספו בה כמה פרצות שלא היו קודם לכן. אבל היא היתה ריקה ממילא כבר מזה שבוע ימים. פוקס הגיע במפתיע מאחורי מחסן החומרים. "חלפנה" צעק. "טוב שהספקת לבוא". הוא עלה על כנף הטנדר ואמר לנער: "למזח המזרחי".

ב עוד המנדר מפלס את דרכו בין השוחות וערימות הארגונים, הסביר פוקס מה קרה. מעל גבי אוניית-משא שעמדה קשורה למזח המזרחי — חלף הבחין בה רק עכשיו — הסתכל סילון עשן כחול ולעגני. המצב לא נראה רציני למראית-עין, אך האונייה היתה מוקפת שרשרת מוצקת של שוטרים, כעוד כל סירות הכיבוי מכרכרות סביבה במחולשים, לקול יבבת הסירנות הדוקיה.

"עסק גרוע מאד", אמר פוקס. "בבטן האנייה הזאת יש איזה חמשת אלפים טון של חומרי נפץ ופגזים, שעוד לא הספיקו לפרוק. למולנו הפצצה לא פגעה במטען, אבל אחד הטאנקים של המאזוט חטף פצצה ונדלק. מנסים לכבות, וזה לא הולך".

"מה חושבים לעשות?" שאל חלף. "אי-יפשר לדעת. האש מתפשטת, ואם היא מגיעה לחומר — אז לא רק אנחנו עפים, אלא גם כל הנמל. מה כל הנמל? כל העיר התחתית תעוף כמו כלום. ריינר צריך להחליט מה באמת לעשות. אני לא יודע".

ב עבור רגעים אחדים כבר לא היה צורך בשום החלטות. היה ברור, כי המעשה האחרון שנותר לעשותו הוא להשיט את הספינה אל לב הים, הרחק מן הנמל, מהבתים, מהילדים והאמהות. מי יעשה זאת? נהגי ספינות הגרר עמדו בשורה לפני ריינר, שפלט את המלים לאט-לאט יחד עם תימרות של עשן-המקטרת.

"אני לא רוצה להסתיר מכס את האמת", אמר. "מי שלוקח על עצמו את העניין הזה, יכול לא לחזור. זאת אמרת, יכול להיות שהוא יספיק לזוז, אבל יכול להיות גם שלא. השאלה היא. מי מסכים לקחת את זה על עצמו?"

השורה הביטה בפני עצמה. מבט מפוקס אל חלף, מבט מחלף אל מושיקו, מבט ממושיקו אל יאנוש, מבט מיאנוש אל חלף.

ס ירות הכיבוי עוד המשיכו להיות סילונים ארוכים אל סיפון האונייה בשעה שספינות הגרר לוויתן כבר התקרבה אל החרטום, על-מנת לקבל את השרשרת המורדת אליה. "זו! זו! זו!" צעק חלף בעצבנות אל הסירות. פוקס התניע. השרשרת הרפויה התמתחה פתאום, התיזה מים באושים אל הסירה. האונייה רטטה מעט, ואחר כך בישרו קולות גניחה וחריקה כי הואילה לזוז ממקומה.

"בשער אתם יורדים", אמר חלף. "תורידו סירה".

"בסדר, חלפנה", אמר פוקס. "קילומטר וחצי יספיק — ותחזור תיכף".

"או כן או לא", אמר חלף. זאת היתה בדיחה וכולם כמעט שצחקו.

ע כשיו, משנשא לבדו, תפס לפתע הכל. היה משהו מטריף בסילון העשן שהחל להסתתר פתאום גם מבעד לחלון הקדמי. הגוף השחור והענקי עקב אחרי הסירה הזעירה כמו מפלצת מחזרת לטרף. הוא הגביר את המהירות. המנוע השתנק.

קילומטר אחד יספיק גם כן. רק להחזיר כבר את השרשרת הזאת. מלכה מכינה ארוחת-ערב, רינה עושה שיעורים. תמיד קוראים לו. דווקא לו. המשמרת לא היתה שלו. צריך כבר פעם להבין שזה לא ייתכן ככה, תמיד להוציא דווקא אותו מהבית.

אולי כדאי לקפוץ למים, ולהניח לסירה להמשיך בדרכה? אבל היא עלולה לשנות את הכיוון, ולאן כבר אפשר להגיע בשחייה? שמינה מאות מטר. זה גם כן מספיק. עוד קצת — ותיכף לחזור.

ר ינה, מה זה? מה קרה? צעקה מלכה, מבוהלת לשמע ההתפוצצות העזה. רינה כבר היתה זומזם ליד החלון. "זה משהו בים", אמרה, "איוה התפוצצות! אולי אונייה עלתה על מוקש. לא יודעת".

פוקס וריינר, שעמדו על החוף, הוטלו ארצה מעוצמת ההדף. וכך היה נות יותר — אפשר היה לקום ללא מילה, לנער את הבגדים מן הרפש ולהסתכל לכיוון אחר.

נעבור חצי-שעה, כשצילצל פעמון הדלת, קרנו פניה של רינה: "אוי, כנראה שאבא חוזר לארוחת-הערב!"

~~~~~

יומה האחרון של הבתולה

א קן "שולמית" ליקקה את פצעייה. האונייה הישראלית בת 10500 טון עגנה ליד הרצף הזעיר של פמאגוסטה, עיר הנמל הקפריסאית המנומנת. לפני שני יליות, כשזינקה האונייה מחיפה, גילה אותה מטוס מצרי בווד עם דלת החשיכה. כמה מפגזי תותחני פגעו בתאי הסיפון.

הפגיעה היתה קלה ועבודות התיקון נעשו עלידי אנשי הצוות עצמם. בינתיים, מילאו סווארים יתנים רועשים את בטן האונייה בחיטה קנדיה.

היתה סיבה מיוחדת לכך שאונייה ישראלית טענה חיטה קנדיה בנמל קפריסאי דווקא: האונייה הנורבגית, שהובילה תחילה את המיטען, סירבה להפליג עד חיפה. איום המצור הערבי הרתיע את בעליה מלהסתכן בקרבת החוף הישראלי החשוף. "אני איש נייטרלי", הסביר הבעל לנציג ממשלת ישראל; "אין לי כל חשק לסכן את עוריי. בשביל זה יש לכם אוניות ומלחים משלכם".

הטעינה נסתיימה אחר-הצהרים. מיד הרימה האונייה את עוגנה, עזבה את הנמל, כשחרטומה מופנה אל נקודת המיפגש הסודית, אי-שם על פני הים האפור.

בנקודה זו, תפגוש ארבע אוניות-סוחר נוספות, שיבואו מכל קצווי תבל. בחברתן, תפליג שולמית לנמל הבית. שם, יצטרפו אוניות-מלחמה ומטוסים ישראלים — ליווייה הצמוד של השיירה.

עם כל סיבוב של בוכנות-הענק בחדר המכונות, עלה המתח בין אנשי הצוות. כל אחד מהם ידע כי בין קפריסין וישראל מפרידות עשר שעות של הפלגה מסוכנת, תחת איום מתמיד של אוניות-מלחמה, צוללות ומטוסים ערביים.

***

ה אזוהרה הראשונה נקלטה על סיפון א/ק שולמית במכשיר הרדאר. קרן האור המסתובבת ליקטה ארבע נקודות, מרוכזות בפינה העליונה של המסך העגול — ארבע הספינות הישראליות המתקרבות לנקודת המיפגש.

אחרי האוניות, הופיעו נקודות נוספות ויחדית הליווי של חיל הים. לפתע התמתח רב-

"הוא היה ממתין למפציץ המצרי. לאחר שזרק צלל..."

החובל. קרן הרדאר האירה שלוש נקודות זעירות, בפינה התחתונה של המסך. עיניו המאומנות אמרו לו כי אלה הם מטוסים. אולם פקודות ההפלגה שבידו קבעו בפירוש כי מטוסי הליווי יופיעו ממזרח, ורק בעוד חצי שעה בערך.

רבי-החובל העביר את הפקודה: "כל האנשים לעמדות פעולה! מטוסי האויב מתקרבים!" המכונות הגבירו את סיבוביהן, א/ק שולמית פילחה את הגלים במלוא מהירותה. על הסיפון היו רק ארבע מכונות-ידיה, ורק תותחי-הצי יכלו לתת לה מידת מה של הגנה יעילה מפני מטוסי האויב, עד שהמטוסים הישראליים יופיעו.

יתר אוניות השיירה קלטו אף הן את האזהרה. הן הגבירו את מהירותן, הגיעו לנקודת המיפגש חצי שעה לפני המועד הקבוע. אז כבר חגו בשמים גם מטוסי חיל האוויר הישראלי. אולם אז כבר גם ידעו מפקדי השיירה כי שלושת המטוסים המצריים לא היו אלא חוד הקנחת של התקפה משולבת מן האוויר ומן הים.

***

ת חיילה באו המטוסים. הם התעלמו מקיום אוניות המשא, התרכזו על שלוש אוניות חיל הים. העדיפות המספרים היתה כולה לצידם. לעומת מפציצי המצרים שהופיעו גלים גלים כשמיגים פרושים מעליהם כמטרייה, נראה קומץ מטוסי-הקרב הישראליים דל וחסרי-סיכויים.

הקרב התפתח לערבוביה אדירה. האוניות הסתובבו, שינו את כיוונן, חזרו ושוב הסתובבו בתמרון התחמקות, בין הפצצות. טייס ישראלי הפיל חמשה מפציצים. הוא היה תופס עמדת מעל אוניה מותקפת, ממתין למפציץ המצרי לאחר שזה הטיל את פצצותיו בצלילה והחל נוסק בחזרה, מעבר לאוניה. אוניות המלחמה המצריות נשארו בינתיים רחוקות, חיכו לסוף ההתקפה האווירית לפני שיפעילו את תותחיהן נגד השיירה.

ואז הופיעו באופק נקודות זעירות, שגמעו את המרחק במהירות, השאירו אחריהן פסיג לבנים מתארכים. איש התצפית של שולמית נופף לקראתן בתרועה: "סירות הטורפדו! סירות הטורפדו!" מעל לנקודות הקטנות התקדמו גלים ארוכים של מטוסי סילון ישראליים נקודת המיפגש. הגיעה במהירות מפתיעה. סירות הטורפדו התקרבו ליחידות המצריות כשמטוסי הקרב שומרים עליהן מלמעלה. אותו רגע עזבו המפציצים המצריים את השיירה פנו לבסיסם. המיגים התחלקו לשניים: חלק ללוות את המפציצים, חלק להגן על אוניו הצי המתקפות. השיירה נעזבה להמשיך בדרכה.

***

ס ימני הקרב ניכרו על כל אוניה ואוניה: חורים בדפנות, תאים הרוסים, דליקות אולם בשום אופן לא יכלו לעצור ולטפל בפגיעותיהן — גם לא כדי לאסוף או הניצולים של א/ק קדימה.

משך כל הקרב, לא היפנה רמי נויהוז את מבטו מא/ק קדימה. מעל סיפון שולמית יכו היה רבי-המלחים בן ה-27 לראות היטב את "הבתולה הזקנה", כפי שמלחי ישראל קרא בחיבה לא/ק קדימה. החתיקה שבאוניות הצי המסחרי.

היתה לו סיבה טובה לכך, לרמי נויהוז. על גבי א/ק קדימה עבד אחיו, הקצין השליש מיקי נויהוז. כאשר פגעו הפצצות, בנו אחר זה, באוניה הזקנה, יכול היה רמי להרגיש כי פגיעה כאילו נמתץ גופו הוא בפלדה הלהטת.

הבתולה הזקנה טבעה מאד מאד. לא יותר משלוש דקות. תחילה שקעו ירכתייה, בהדרגה ואז, במהירות של דוב מרוגז, התרומם החרטום מעלה מעלה עד שהצלל בבת אחת בתוך המים האפורים. לאוניות השיירה לא היה זמן לחשוב על פעולות הצלה. פקודת המיבצע היתה מפורשת: אין להתעכב בשום אופן, בשום מקום, בשום סיבה.

***

ה היה לפני רבע שעה. עתה, עם סיום הקרב ורדת החשיכה, החליט רמי כ אין הוא יכול לשקוט יותר. הוא ניגש אל הקברניט, ביקש בקול רחי החלטיות שקטה "אני רוצה לקחת סירה ולחפש ניצולים מהקדימה".

רב החובל הביט בו בתמיהה. הוא ידע כי מיקי נויהוז שירת על האונייה הטבועה. "או מצטער מאד, רמי", השיב לבסוף, "אתה יודע כי הוראות הצי אוסרות את הדבר. אנחנו מוכרחים להפליג הלאה!"

לבסוף נעתר הקברניט. סירת הצלה הורדה למים. ליד המוטוסים ישבו רבי-המלחים ושלוש מתנדבים. הם חתרו בחזרה, לכיוון שבו נראתה א/ק קדימה לאחרונה. את הדרך לחוף, ע או בלי ניצולים, יעשו למחרת, בחתירה.

העם

רעש הארץ

אורחי ישראל ששכבו במיטותיהם הרגישו בתנועה קלה, כאילו הסתובב משהו מתחת למיטה. היתה זאת רק אמה אדמה.

כאילו רצתה אמה זו להוכיח לכל בניה בחלק זה של התבל כי לפחות מבחינה גיאולוגית המרחב הוא יחידה אחת ובלתי-נפרדת, עבר הזעזוע מקפריסין הלוחמת, דרך לבנון מוכת-המשבר וסוריה מצפון-ההרבות, אל ירדן המתמרדת וישראל צמאת-המגן.

לב רעש-הארץ* היה בלבנון, שם נהרגו כ-130 איש, נהרסו כפרים שלמים, נטשו מאות אלפים את דירותיהם בבירות. היתה זאת הזדמנות לישראל לרכוש יידיים ולהצליח בחברה הערבית, על-ידי הצעת סעד רפואי לשכנה הצפונית, הפוסחת עדיין על שני סעי' פים במאבק המרחבי.

הזדמנות זו, כרבות אחרות, הוחמצה מבלי שאיש ירגיש בכך.

רוצח, אנטישמ, חבלן. לא רק ה' מרחב רעד השבוע. רעש מזעזע עוד יותר עבר על ממלכת-הצפון האדירה. בברית

יוליוס קיסר, שחל ביום אידיו של מארס. היה זה היום ה-15 במארס, בשנה 44, לפני הספירה.

השבוע, באידיו של מארס, מת משהו גם בלבם של אורחי ישראל. כי ביום זה, בניגוד לציפיה כמעט כללית, גם של המשפטים השלום מקצועיים, קם באולם בית-המשפט השלום הירושלמי ד"ר משה פרץ, וקרא בקול רועד את פסק-דינו, שביטל את ההאשמה בדבר שבועת-שקר שהוטחה בפניו של ישראל ריי דולף קסטנר.

"פסק-דין מקורי." אם יש דבר אחד שהוא גם כיום קרוש מכל בעיני האזרח, הרי זה איתנותם של שופטי ישראל. איתנות זו, ירושת המסורת המשפטית האנגלית המפוארת, הופגנה בישראל במקרים לרוב, מיום קום המדינה ועד עתה, ובאופן בולט במיוחד בפסק-דינו ההיסטורי של נשיא בית-המשפט המחוזי בנימין הלוי, במשפט-קסטנר הגדול.

הגבת העתונות לפסק-דינו של פרץ היתה אופיינית, "פסק-דין מקורי" — אמרה כותרת המאמר של ידיעות אחרונות, שביקר קשות את פסק-הדין. "אינו עומד במבחן הביקורת" — קרא חרות. אופייני עוד יותר: עתוני המשטר, מדבר ועד הארץ, לא יצאו בתופים ובמחולות, כפי שאפשר היה לצפות. הם הסתפקו בציטוט יבש וצנוע של פסק-הדין. נראה היה כאילו העיק משהו אפילי על כתביהם.

גם לעיני לא-משפטים נראה המצב המשי פטי חרימשעי לחלוטין. פסק-הדין בא כ" הלם. אולם הקהל סירב להאמין לכרוזים ו" לשמועות שנפוצו ברחבי הארץ יומיים לפני מתן פסק-הדין, שהודיעו מראש את תוכנו והתכחדו להטיל דופי בעצמאות השופט.

יום שחור. האזרח לא היה מוכן לאבד את אמונו במוסד האחרון שנהנה מהערצה כללית. אובדנו עלול היה להביא לכלל יאוש מוחלט. האזרח ביקר להאמין כי היה זה מקרה קיצוני של משגה משפטי חמור וביולט.

מבחינה משפטית אין אפשרות של ערעור על החלטה כזאת של השופט. היועץ המש" פטי היה היחיד שיכול היה השבוע לחבוע את קסטנר למשפט מחוזי, על אף החלטת השופט, אולם איש לא העלה על דעתו שהחיים כהן עשוי לפעול נגד עצמו. כך נוצרה הריגשה של אולטימ' מוסרית, מאחר שלא נרא' תה תקנה למצב משוע.

הרגשה זו הספיקה להפוך את אידיו של מארס ליום שחור למדינה.

ההסתדרות

מחזה מקורי

שמונה מאות ואחד הצירים ישבו באולם האדום של הבימה, מוכנים להצגה הגדולה. התוכנית לא כללה, הפעם, את פאוסט, שמכר את נשמתו לשטן, גם לא את מדיאה, האשה שרצחה את בניה אחרי בגידת בעלה. ההצגה שעמדה להיפתח היתה פחות קלאסית, אך לא פחות מבווימת: מחזה ישראלי מקורי. השם המלא: הוועידה השמינית של ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל.

הקהל חיכה במשך עשרה חודשים תמימים להצגה זו, מאז חולקו הכרטיסים ב-8 במאי, 1955, יום הבחירות להסתדרות. אולם הדחיות לא שיפרו את התוכן. הוא לא כלל שום הפתעות.

בלי אפלטון ובירדאה. הוועידה היא, לכאורה, הפרלמנט הכללי-כול של ההסתדרות. היא התכנסה, השבוע, זו הפעם הראשונה מ" זה שבע שנים — תקופה בה עלה מספר ה" חברים מ-180 אלף ל-501 אלף, והעוצמה ה" כלכלית של חברות ההסתדרות עלתה פי מאה. כל הממדים השתנו כליל. אפשר היה לצפות שיש לצירים מה לומר, שהיה צורך בדיון ענייני ונוקב על הון המליונים ועל כוח ה" אדם האדיר.

אולם הוועידה לא נועדה לשום דיון רציני. הכוח בהסתדרות מרוכז בידי קומץ אנשים, צמרת מפא"י, תוך שיתוף עם קומץ מנהיגי המפלגות האחרות. אלה עמדו על הבמה, כנאה לשחקנים ראשיים. כמו בכל הצגה, לא נותר לקהל אלא למחוא כפיים ולוהות את עצמו, בסתר לבו, עם הגיבורים.

לצופים רבים יכול היה להיות נדמה כי כבר ראו פעם את המחזה. ההספד של זלמן שזר דמה לעשרות הספדים קודמים של ה" גבר המשופם רבי-התנופה ושופע-הדרמה. נמיר דרש את חיסול הצנטרליזציה (ריכוז) השלטון במרכז) כשם שכומר קאתולי מטיף נגד החטא וקומוניסט אדוק נגד האימפריא (המשך בעמוד 12)

המאבק המדיני הגדול יגיע לשיא חדש בשבוע הבא, כאשר תתכנס הממשלה להחליט סופית אם לחדש את עבודת המיית הירדן. חידוש הפעולה עשוי להפגין את מורת רוחה של ישראל מסירובה העקשני של ארצות-הברית להעניק לה נשק-מגן. איומי הערבים לפתוח במלחמה במקרה זה לא ירתיעו את הממשלה מקבלת החלטה חיובית.

בראי דך לעקוב אחרי תנועתיו של שגריר ישראל ב" מוסקבה. האלוף יוסף אבידור יגלה פעילות מדינית מוגברת בימים הקרובים, פעילות העלולה לגרום להפתעות מעניינות ביותר.

לעומת זאת, לא יהיה כל שינוי ביחסים עם בריטניה. לפי הסכם שהושג בשיתוף בין שר החוץ הבריטי סלווין לויד לבין דוד בן-גוריון ומשה שרת, תנקוט ישראל בעמדה של המתן וראה, עד שיוברר טופית לאיזה מחנה תצטרף ממלכת הירדן — אם לציר המצריסעודי-סודי או לברית בגדאד.

באי קפריסין השכן צפויה עוד מהפכה. גלותו של הארכיבישוף מקאריוס עלולה להסתיים והוא יוחזר מאי סיישל. החלטה זו מצד השלטונות הבריטיים תתקבל לאחר שהוברר כי בריטניה שגתה שגיאה חמורה בהגליית מקאריוס, שגיאה שהביאה לניתוק היחסים בינה לבין יוון. לחץ לא מבטל בכיוון זה יופעל על-ידי ארצות הברית.

מעתה לא יהיה קד כלידך לעזוב את הארץ. שורה של הגבלות חמורות במתן קטריציאה לחוץ-לארץ עומדת להתאשר על-ידי הממשלה בקרוב. לפי הגבלות אלה יינתן להבא היתר יציאה לתקופה של חודש אחד בלבד, במקום ששה חודשים ויונהג בירור קפדני בכל מקרה ומקרה של מבקשי היתר יציאה.

נציגי הדת יחדו בכוח מוגבר אל תוך שורות משרד החוץ. הראשונים יהיו מספר עסקנים של הפועל המזרחי, תומכיו העקביים של קו שרת במדיניות החוץ. בין השאר יתמנו: שלמה זלמן שרגאי, עתה חבר הנהלת הסוכנות, לתפקיד שגריר באחת מארצות זרות אמריקה; ד"ר ישעיהו וולפסברג, לתפקיד ציר ישראל בשווייץ; עורכי-הדין אשר רוזנבלום ואליהו מיי רון, לתפקיד נספחים בשגרירויות בלונדון ופאריס.

ד"ר נחום גורדמן יציע שינוי חסכוני בהרכב הנהלת הסוכנות היהודית. ההצעה: להוריד את מספר חברי הנהלה מ-22 ל-13, סיכוייה להתקבל על ידי המפלגות: אפס. הסיבה העיקרית: אין מה לעשות עם בעלי המשרות העלולים למצוא את עצמם משוללים ממשרותם השמנה, השווה לזו של שר במדינת ישראל, בתוספת דמי ייצוג.

עוד שגריר מעופף יצא ל" מפעל ממושך בחוץ-לארץ. הפעם יהיה זה שר הבטחון לשעבר פנחס לבון, שיצא בשליחות לאירופה המערבית וה" ארצות הסקנדינביות, לגייס אהדת ארגוני הפועלים שם לצד ישראל.

אם אתה אב לזידים הזומים בים כבויתספר יסודי, תצטיף רך בקרוב לשם עבור חינוכם.

למרות שחוק וזינוג חובה קובע כי חינוך יסודי יינתן חינם, יתוקן החוק בקרוב כדי לאפשר גביית שכר-לימוד חלקי, במסגרת של השתתפות בהקמת מיבנים לבתי-ספר.

גופתו של סטאלין תזוז. המסע האנטי-סטאליני יקבל תנופה חדשה בעוד שלוש חודשים, יכלול את העברת גופת סטאלין מן המאוזולאום של לנין, טיהור שם של קאמנייב, בוכארי, זינובייב, קרבנות משפטי הטיהור. אל תתפלא אם יודע בקרוב כי סטאלין לא מת מוות טבעי, כי אם הוצא להורג בידי תלמידיו.

תשלומים אחרים שעדיף להתכונן להם בעתיד: העלאת במסי העיריות, מס מגן, מס חירום, העלאת במסי ההסתדרות.

בעלייה מצפון אפריקה שוב יחוד צימצום ניכר. בחודשים הקרובים יגיעו עולים מעטים בלבד ממרוקו, טוניסיה ואלג'יריה. לעומת זאת תגבר עלייתם של צעירים מתנועות נוער בדרום אמריקה, שהוכשרו להתיישבות חקלאית.

כמה מיצרי מוזן יוכנסו בקרוב ברשימת המיצרים הי מוקצבים. צרכי הלבשה יוסיפו להיות חופשיים.

ידיים ביישובים מרוחקים ייהנו בקרוב משרות-הסעה, שיביאם חנים אל בית-הספר. הממשלה תעמיד בקרוב לרשות יישובים אלה סנדרים מיוחדים, להסעת התלמידים לבתי-הספר במרכזים האזוריים.

סוף סוף ינקטו משרדי הממשלה בצעד שהיה דרוש מומן. נציגויות ישראל בחוץ-לארץ יקצצו את תקציבן לקבלות פנים ולנשפים ואילו בארץ, יצומצמו גם דמי האש"ל לפקיד המדינה.

דוד בן-גוריון נכנס לאולם הוועידה בבית "הבימה" לא פאוסט, לא מדיאה

המועצות קם ניקיטה כרושצ'וב, האשים את יוסף סטאלין כרוצח, אנטישמי, רודן צמא דם ותבלן במולדת.

לאזרחים רבים בישראל היה זה ועידה חזק יותר אף מרעידת איתני הטבע. גם אותם שהגיעו למסקנותיו של כרושצ'וב זמן רב לפניו וגם אותם שראו בבן-האכזר הגרוזיני משיח חדש, נאלצו לשנות את כל עולם מ" שגיאה, לקבוע מחדש את יחסם אל ברית המועצות המתחדשת. הנוף הפוליטי השתנה. לשבוע אחד, היו אלה ועידים מספיקים.

פרשת קסטנר

אידיו של מארס

קיסר: מה תאמר כעת? דבר שנית! **מגיד עתידות:** גור מאידיו של מארס!

***

קיסר: אידיו של מארס** הגיעו! **מגיד עתידות:** אף לא חלפו עוד, קיסר.

***

כך הנציח וייליאם שיקספיר את אחד ה" מאורעות הגדולים בתולדות האנושות: רצח

* המושג המקובל — רעידת-אדמה, הנהו תרגום כוזב של המונח הגרמני והאנגלי. ** אידיו של חודש, יום הירח המלא, חל בלוח הרומאי העתיק בכמה חודשים ביום ה-15, בשאר החודשים ביום ה-13 בחודש.

דו-קרב השאלונים הקובע את קווי-החזית במשפט הגדול של שורת-המתנדבים

השאלות לעמוד בן-גוריון

על דמותו של עורך "העולם הזה" : מוכיחה את מהותן של השאלות. בשאלון זה ביקש בן-גוריון, בין השאר, לצייר דחליל של תנועה פוליטית חדשה וחשאית, המורכבת משורת-המתנדבים, "העולם הזה", אליעזר ליבנה וכמה אישים נוספים, המתכוונת כביכול להפיל את המשטר בארץ. למעשה מראה שאלות הוקדשו למענה מגוחכת זו. השבוע הגישה שורת-המתנדבים שאלון של 400 שאלות משה, הנוגעות לאופיו, מעשיו ומעמדו של עמוד בן-גוריון. להלן כמה מן השאלות :

- האם בילית אי פעם בחברת מר ליגום ?
- האם התבטאו בילויך עם מר ליגום ואחרים גם בשתייה משותפת של משקאות חריפים ?
- לאיזה צרכים ביקרת בכל אחת מן ההזדמנויות, בכל אחד מן המשרדים של פילץ, ירקוני, במשרדים בהם נהלו עסקי אירוס ובמשרדים בהם נהלו עסקי פיס ?
- ★ ★ ★
- האם היה ברשותך מאז מאי 1948 ועד היום ריהוט, כלים, מכונות, חפצים או חפצי מותרות כל שהם שנלקחו מעיר רמלה ?
- מאיזה מקום ברמלה נלקחו הריהוט, הכלים מכונות חפצים או חפצי מותרות ?
- מי הוביל את הריהוט, הכלים, המכונות וחפצים או חפצי מותרות כלשהם ?
- באיזה דרך הוצאו הריהוט, הכלים, חפצים, מכונות או חפצי-מותרות כלשהם ממקומם (דרך הדלת, החלון או אחרת) ?
- האם היה אי פעם ברשותך רכוש שנלקח מיפו בשנת 1948 או 1949 ?
- ★ ★ ★
- האם הנך שותף בשותפות כורים ?
- האם שותפות כורים נזקקת לרשיונות וזכויות כל שהם ? נא לפרט.
- האם נתקבלו זכויות חדשים מיום הצטרפותך לשותפות כורים ?
- מה היה רכוש השותפות כורים בעת צרוףך כשותף ?
- מהו רכוש השותפות כורים מיום צרוףך לשותפות עד היום ?
- מהו הסכום ששלמת עבור חלקך בשותפות כורים ?
- מהו שחי נכסי שותפות כורים עתה ?
- מנין היה לך הסכום ששלמת עבור חלקך בשותפות כורים ?
- מהי תרומתך לעסקי שותפות כורים ?
- האם נעשתה התערבות המשטרה בקשר לעניני שותפות כורים לפני צירוףך כשותף או לאחר מכן בימותך ?
- האם חברת כורים נהנתה אי פעם מהעדפה או פרו-טקציה במשרד ממשלתי כל שהוא ?
- האם הגיעה לחברת כורים אינפורמציה סודית כל שהיא שיש בה משום הבטחת טובת הנאה עיסקית ?
- מי משלם ליוך את רחיקי מכורים ?
- כל כמה זמן משלמת הכנסתך מכורים ?
- האם נכון הדבר שחברות זיפוף אחרות הוכרחו לשתף את כורים בעסקיהן ?
- האם ידוע לך שאחוז רווחי כורים מתוך רווחי המרכז להובלת זיפוף נקבע תוך התחשבות בצורך להקציב לך חלק מן הרווחים ?
- הידוע לך על מקרים בהם פעלה כורים שלא כחוק בכרית זיפוף ?
- האם הוגשו תלונות למשטרה על עבירות של כורים ?
- האם נכון הדבר שמר ישעיהו ירקוני השתמש אי פעם בשמך בקשר עם שותפות כורים ?
- מה עשית כדי למנוע מראש ניצול לרעה עלייך משהו, במישרין או בעקיפין, של העובדה שאתה שותף בכורים ?
- ★ ★ ★
- מתי נודע לך לראשונה על דבר פעילות המשטרה ב"קשר לרכישת ציוד מגרמניה לבתי מלון בישראל, (להלן עסק אירוס) ?
- האם נודע לך שירקוני היה מעורב ברכישות אלה ?
- האם שוחחת אי פעם עם מר ירקוני על דבר עיסקי אירוס ?
- האם נעשה הדבר לפני או אחרי התעניינות המשטרה במקרה זה ?
- האם שוחחת אי פעם על דבר פעילות המשטרה בעסק אירוס עם אדם בשירות משטרת ישראל בתפקיד כל שהוא ?
- פרט באילו הזדמנויות נראית בפומבי עם מר ירקוני אחרי הערך חקירת המשטרה בפרשת אירוס ?

בשבוע שעבר נודעה צורה חדשה של מקראתיים במדינת ישראל. עמוד בן-גוריון, שתבע את שורת-המתנדבים לדין בעוון הוצאת שם רע, הגיש לנתבעים שאלון של כמה מאות שאלות, שלא היה להן שום קשר עם הענינים העומדים לדין. מטרתן הבודדת דעון של שאלות אלה היתה להניח מסך של סרחון, להסיה את הדעת מן הענינים האמיתיים העומדים לדין : ההאשמות המפורשות שהוטחו בפני עמוד בן-גוריון. שאלה דרוגמה : "מה דעתך

- האם נכון הדבר שהנך נתין בריטי ?
- האם נכון הדבר שבתוקף נתינותך הבריטית הנך חייב נאמנות להוד מלכותה מלכת בריטניה הגדולה ?
- האם מוכר לך מר אברהם זלינגר, ראש אגף החקירות במשטרה ?
- האם נכון הדבר שהוא עולה עליך בהתנהגותו ובמופת האישי שהוא משמש לפיקודיו ?
- האם מוכר לך מר אהרן סלע, מפקד מחוז הגליל במשטרת ישראל ?
- האם נכון הדבר שהוא עולה עליך בהתנהגותו ובמופת האישי שהוא משמש לפיקודיו ?
- האם מוכר לך מר יהודה פראג, רמ"ח במשטרת ישראל ?
- האם נכון הדבר שהוא עולה עליך בהתנהגותו ובמופת האישי שהוא משמש לפיקודיו ?
- האם נכון שאתה זכית בתפקיד זה, אף על פי ששלושה קצינים אלה, ורבים אחרים, עולים עליך בהשכלתם, בהכשר רחם המקצועית, בסגולותיהם האישיות, בהתנהגותם החברית ובמופת האישי שהם משמשים לפיקודיהם ?
- בתוקף מה זכית, איפוא בתפקידך הנוכחי במשטרה ?
- ★ ★ ★
- האם נכון הדבר שמר סהר, המפקח הכללי של המש"טרה, טילפן מתל-אביב לפריו אל מר ליגום כדי לקבל את הסכמתו, כי תתגורר בחיילתו של האחרון ?
- האם נכון הדבר, שבאותה שיחה טלפונית ביקש מר סהר את הדירה לא עבורך כסגן המפקח הכללי, אלא עבורך כבנו של ראש הממשלה ?
- האם נכון הדבר, שמר ליגום הנ"ל היה מוכן להעמיד לרשותך בשעתו סך של — 40.000 ל"י מכספו, על מנת שתתחיל בעסקים ?
- כמה שעות בשבוע הנך מקדיש לאחרונה לטיפול ב"תביעה שהגשית נגד חברי שורת המתנדבים ?
- האם ידוע לך, כי במקרים מקבילים, בעולם הנאור, הת' פטרו נושאי תפקידים, מתפקדיהם, לפחות עד לסיום משפטם ?
- האם הנך סבור, שגם עליך היה לעשות כן ?
- כמה קציני משטרה מועסקים על ירך בקשר למשפט ?
- האם נכון הדבר, שבין הקצינים המועסקים בחקירות בקשר למשפט זה או בקשר לשורת המתנדבים נמנים הופ' שטטר, ראש הענף הפלילי במטה הארצי, הקצין קנר, שותף וסגן מפקד משטרת תל-אביב, והקצין ורדי מהמחלקה הכל' כלית במטה הארצי ?
- האם נכון הדבר שקבלת אינפורמציות שונות לצורך ניהול המשפט הנוכחי משירות הבטחון (ש.ב.) ?
- מאילו שירותים חשאיים נוספים הנך מקבל אינפור-מציות לצורך ניהול המשפט ?
- כמה מכשירי האזנה חשאיים מופעלים לצורך קבלת אינפורמציות עלייך או עבורך בניהול המשפט ?
- על כמה קחים טלפוניים נקבעה האזנה חשאית לצורך ניהול המשפט עלייך ?
- האם נכון הדבר, שגם ראש שירות הבטחון שותף בהתיעצויות בקשר למשפטך הפרטי הנוכחי ?
- האם נכון הדבר שכל הפעילות הזאת, הנוכחת לעיל, נעשית על חשבונם של משלם המסים הישראלי ?
- מה הן ההוצאות הכלליות שלך במשפט זה, לרבות מסי משפט שכר טירחת עו"ד ויתר ההוצאות הקשורות בכך ?
- מי מכסה את ההוצאות הללו ?
- האם נכון הדבר, שהן מכוסות ע"י מר ישעיהו ירקוני ?
- ★ ★ ★
- כמה פעמים תוך ארבע השנים האחרונות, בילית ב"בארים בחברת אנשים מן העולם התחתון ?
- האם מסכים אתה שבילוי דליר במועדוני לילה עם אנשים החשודים כעבריינים או עם אנשים הידועים כאנשי העולם התחתון מכתיים את מדי משטרת ישראל ?
- האם ידוע לך שהתרועעות שלא לצורך עם אנשים ה' ידועים כעבריינים מהחזק עבירה על תקנות המשמעת של משטרת ישראל ?

העולם הזה מכרסם לראשונה את הווידויים ענתי אמרות

האם יחזור הצעיר המנומש בן ת
המתגוררת בשכונת עג'מי, או יח
בעמודים אלה מתפרסם סיפור
גבורי טרגדיה. המעלה תקופה שו

כיב לפנו את קלמן הקטן. כשראו אותם
הגרמנים, עזבו אותם לנפשם. הם אמרו ש-
הילד הערמוני הוא בודאי ארי. הפעם הם
ניצלו.
כמה ימים לאחר מכן, אספו את כל ה-
יהודים בגן העיר. הם הפשיטו את כולנו ערו-
מים, שדדו מאתנו כל דבר בעל ערך.
על יד הגן היה גשר שהוביל לשדות. אחרי
ששדדו אותנו, גירשו אותנו לכיוון הגשר.
תפסנו ברוצנו כמה בגדים. לקחתי, ערומה כ-
ביום החלדי, את קלמן הקטן. הוא אפילו
לא בכה, רק הסתכל בי בעיניים תמהות.
רצנו לגשר. הגרמנים דחפו אותנו. משני צידי
הגשר עמדו חיילים אחרים והצליפו בעובי
ריב. רבים נפלו ונשארו שכובים. עברנו. שם
איבדתי את הורי. אחר כך שמעתי שהגרמ-
נים הרגו אותם.
אחרי השדות היה יער. רצנו ערומים בתוך
השגל לעיר. פגשתי שוב את פרידה בתי
עם בעלי. הלכנו לכיוון שטח הכיבוש הרוסי
לאוסטרובר. לא היה לנו מה לאכול. פרידה
בתי הלכה לגרמנים לבקש לחם. הגרמנים חש-
בו את הילדה לנוצריה, נתנו לה מידי פעם
שיירי אוכל, ומהו התפרנסו.

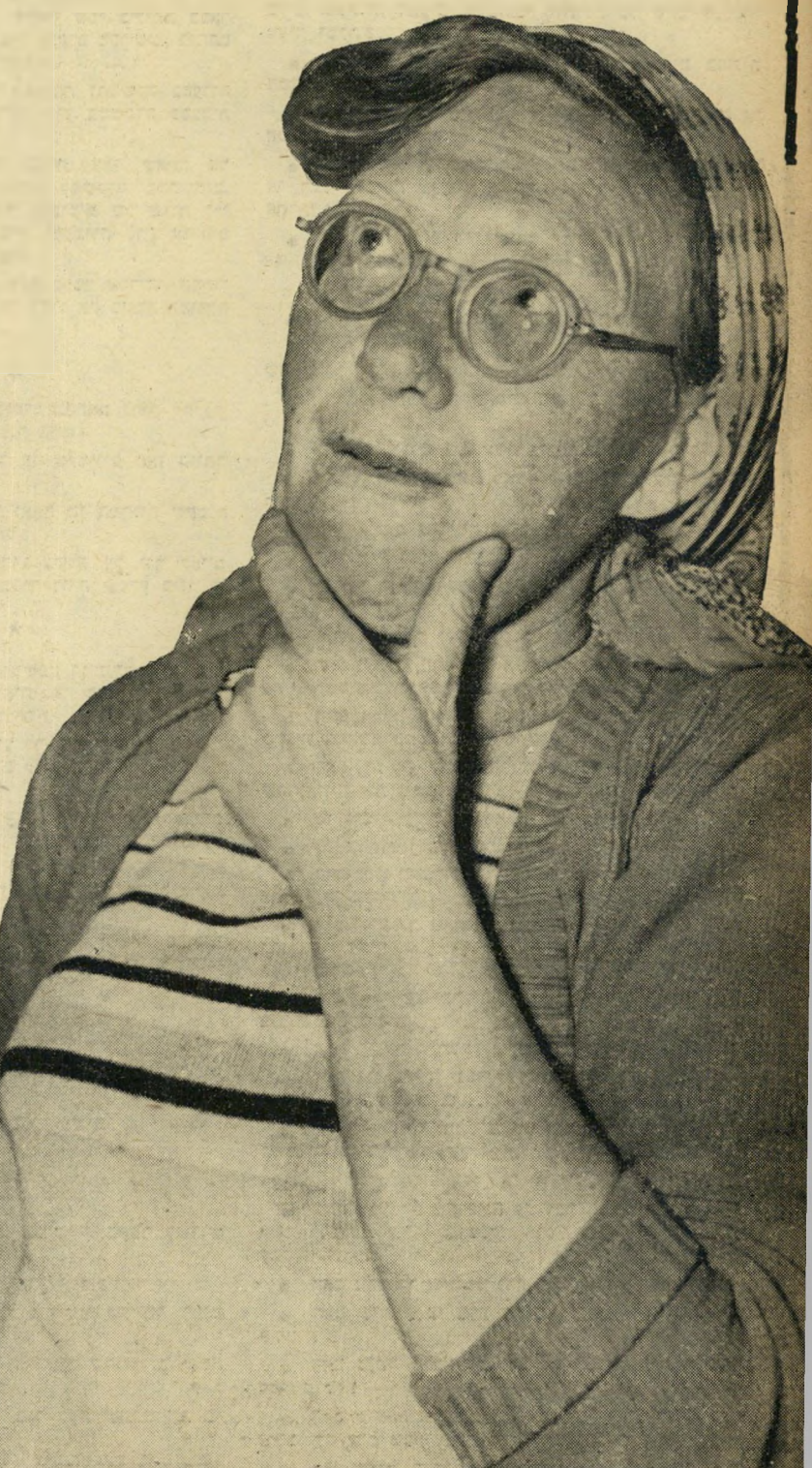
***
"גרייך לגמור את הגשר"
מענו שאני הרוסים יותר טוב.
הלכנו לשם. לפני הגבול תפש את בעלי
חייל גרמני. הוא שלף סכין ודרש כסף. לא
היה לנו. הוא שם את תער הסכין על צוואר
חיימקה בעלי. קלמן הקטן רץ בבכי וצעקות
לחייל ונתלה עליו, גם פרידה סחבה את ה-
חייל בשרחל אבל הוא כבר חנק את חיימ-
קה. הייתי כל כך המומה שלא ידעתי אז מה
נעשה אתי. לפתע הופיעו חיילים רוסים. ה-
גרמני הסתלק וכולנו בכינו — אם לא ה-
צעקות של קלמן הקטן בטח שהיה הגרמני
הורג את בעלי. הפעם שוב ניצלנו.
הרוסים שיכנו אותנו בבית הספר, וקבל-
נו הרבה אוכל. אחר כך נתנו לנו 75 רובל,
ושלחו אותנו לקולחוני. חיימקה עבד כנפח,
קלמן הלך לגן ופרידה לבית-ספר.
כשנה וחצי ישבנו בקולחוני ואז פלשו הגר-
מנים לרוסיה. כולם ברחו. חיימקה נקרא לי
ג.ק.ר.ד. (הבולשת הרוסית) והוקמיסר אחר ש-
חיימקה, יחד עם המסגרים, צריך לגמור את
בניית הגשר. ישארו בשבילו ומשפחתו עגלה

רו, שבגלל הפרסות הרבות שבביתנו, בודאי
יאיר לנו המזל. אני תמיד חייכתי לדברים
אלה, אבל בלבי האמנתי להם, כי טוב היה
לי בפולטוס.
כשפרצה המלחמה ב-1939, עוד לפני שהגיעו
הגרמנים לעיירתנו, כבר שמענו שמועות איו-
מות. סיפרו, שהגרמנים הורגים את כל ה-
יהודים. כל היהודים שבעיירתנו החליטו לבי-
רוח. אמרתי לחיים בעלי, שגם אנו נברח.
ארזנו את חפצינו על עגלה. רתמנו סוס. כי
שראו אותנו שכינינו הפולנים, הם אמרו:
"גם הם בורחים".
נסענו לרסימון לרבי. או יותר נכון לבית
המדרש שלו. בדרך לרסימון הפציצו אותנו
מפציצים גרמניים. זה היה נורא. הם גלשו
מעלינו וירו ממקנות יריה. היינו בתוך
שיירה אינסופית של פליטים. רבים נהרגו. כי
פעם הראשונה בחיי ראיתי אנשים הרוגים.
היו יחד אתנו בתי פרידה, בת העשר ו-
ילדי קלמן בן השלוש. קלמן בכה נורא.
הוא הזדעזע מרעש ההתפוצצויות ושאל כל
הזמן, למה יהודים נופלים ולא קמים. אני
לא עניתי לו. תחילה בכיתי מפחד ובהלה,
אחר כך כבר לא בכיתי. חותני שמרל הגנח
אמר תהילים, וטען שכל זה בא מהשמים.
פרידה לא עזבה את ידי. חיימקה בעלי קילל
והצליף בסוסים. נסענו הלאה. אני רק הת-
פללתי שגיהנום זה יעבור.

***
"בכל מקום אפשר דמות"
כשהגענו לרבי מרסימון, היו שם ב-
בית המדרש קרוב למאתיים יהודים. כר-
לם היו סרוחים על הרצפה. ילדים הסתובבו
בין הרגלים ויבכו לאוכל. נשים היניקו תי-
נוקות, וגברים הסתובבו בלי לעשות כלום.
נשכבנו באחת הפינות.
כעבור שעות אחדות הפציצו את רסימון.
פצצה אחת פגעה בבית המדרש שבו היינו.
ישבנו אותה שעה ליד הקיר ורעדנו מקור
ופחד. לחצתי את קלמן ללבי. הקיר שלנו
לא התמוטט, אבל פרידה נעלמה מעיני. כש-
הפסיקו, ריצפת בית המדרש היתה מלאה
מתים ופצועים נאנחים ששכבו בין החורבות.
הם צעקו נורא, אבל לא היה לי זמן לשים
לב. חיפשתי את פרידה. שוב ירו במכוונות
יריה, אבל אמרתי לעצמי שלא איכפת לי
כלום, אני רוצה את פרידה. גם חיימקה בעלי
ושמרל חותני חיפשו אותה.
היא עמדה ליד עץ אלון זקן ובכתה, כש-
ידה האחת נוטפת דם. חבשנו אותה, ארזנו
חפצינו והחלטנו לחזור לפולטוס. "בכל מקום
אפשר דמות", חשבנו ונסענו.
כשבדרך חזרה הגענו לעיירה וישקוב, כבר
הגיעו לשם הגרמנים. כל העיירה היתה הר-
סה. זה היה ביום ראשון של ראש השנה.
בבית הכנסת ההרוס התגלגלו ספרי תורה
קרועים, ובין החורבות התרוכזים ישב יהודי
זקן עטוף קרעים, שהחזיק סידור בידו והת-
פלל. הוא אמר לנו: "לאן אתם הולכים בכל
מקום יהרגו אתכם". והמשיך להתפלל.
אחר כך תפסו אותנו הגרמנים. היינו חבו-
רה של כמניין יהודים בשתי עגלות. הם רתמו
את הגברים לעגלות במקום הסוסים, ופקדו
להוריד את הגברים מגופם העליון, התישבו
על הדוכן והצליפו עליהם בשוטים.
אלה היו שני גרמנים נעולי מגפיים מסומ-
רות. הם צחקו וקראו כל הזמן: "דיו צוע-
נים, דיו!". הצחקו שלהם נדמה לי כמנגינת
שטן. בעצם לא תיארתי לי שככה יתנהגו,
כי קודם נראו אנשים פשוטים. מאז שנאתי
גרמנים שנאת מוות.
הגברים לא ייללו ובכו, הם פשוט סבלו
וסחבו את העגלות. כשזה נמאס לגרמנים —
עזבו אותנו.
רתמנו בחזרה את סוסינו וחזרנו לפולטוס.

***
"הוא אפילו לא בכה"
ב יחידים אחרים חזרו. היינו עצו-
רים ומפוזרים. לא היה מה לאכול. פעם
חיפשו יהודים. בעלי נסע או באופניים והר-

צעיר ערמוני, בעל פנים מכוסים
בהרות שמש, ששתה את דבריה
בצמא. וכך סיפרה האשה:
אני ני חיה אינונטאש, נולדתי ב-
1906 בעיירה פולטוס שבסביבת ור-
שה ליוסל היהודי, כך קראו לאבא. היה לנו
טוב בבית. לאבא היה בית מרוח קטן.
כשהייתי בת עשרים התחתנתי עם חיימקה
הנפח, בנו של שמרל. חיימקה בעלי עבד
יחד עם אביו בנפחיה שלהם. כל איכרי ה-
סביבה היו באים לבית המלאכה ומתקנים
את עגלותיהם ואת כלי עבודתם.
מעל לביתנו היתה תליה פרסת סוס, כי
בעלי גם פירזל סוסים. האיכרים תמיד אמ-

אמא רונזבאום-בסר: "אני רק זוכרת שנתן היה גיינג'י קטן. אבל
אין לזה חשיבות. אם הוא מוצלח או לא? הרי הוא חלק ממני!"

האישיים של הקורבנות במשפט שלמה המרדכי לוחמות. עכל בן

אבל אני משוכנעת שאתה בני זכרתי שיש לך סימן לידה, זכרתי את תאריך, גם פרידה בתי המבוגרת מיד הכירה אותך, אתה בני, חזרנו לכפר שלם ורצינו לעשות בדיקות דם, אבל ד"ר איאס רופא קופת-חולים במקום הסביר לנו שאחר גיל עשר כבר אי אפשר לקבוע לפי סוג הדם את קרבת הדם.

ההיא לא רוצה שישנה את השם, אבל אני רוצה אותה, אפילו אם יהיו לי עשר רה ילדים, לא אותה על אחד.

בהתרגשות עצורה, כשעיניו אינן עוזבות את עיני האשה זכעה סיני (המשך בעמוד 14)

כולם בכי. נישקתי אותו וגיפפתי אותו, כי מיד הרגשתי שזה ילדי. מאז אני ישנה בשקט בלילות. חזרו אלי כוחותי. כעת צעירה אני בעשר שנים. אני לא מאחלת אפילו לשונאי סבל כמו סבל אובי דן ילד.

כשגענו לעיר גורקי, שאלנו על קלמן. כל אדם שראינו שאלנו עליו. לא יכולתי לשכוח את הילד שלי. כל הזמן זכרתי, איך הרגשתי רע והוא הביא לי תותים. בגורקי אמרו לי, שיש הרבה ילדים ביונוסקיו. הלכנו לשם, מרחק של מאתיים קילומטרים.

היו שם אלפי ילדים, רוסים, יהודים, פוֹלֵנִים, נשארנו שם ארבעה חודשים. כל יום הלכתי לילדים. שאלתי ילדים, אם לא ראו את קלמן. תארתי אותו בדיוק. שאלתי מדריי כיס ומורים. חיפשתי בעצמי. הסתכלתי בי ילדים. יום יום ביליתי את זמני בחיפושים.

כשהגיעו הגרמנים ללנינגרד נאלצנו לבִּי רוח לקובישוב. שוב שאלתי על קלמן. שאלתי בכל משרדי החיפושים. שאלתי בנק-ו.ד., שאלתי אנשים סתם. שאלתי ילדים. אף אחד לא ראה את קלמן שלי. איזה יהודי אמר לי שיהודים רבים איבדו את כל משפחותיהם, ולי עוד נשארה כל המשפחה עם שתי בנותי. בכיתי ועזבתי אותו. אהבתי את קלמן שלי ו־

לא רציתי להפסיד אותו. בלילות ראייתי את קלמן. לפעמים חלמתי איך שהינקתי אותו. עם התקרב הגרמנים עברנו לסיביר. בעלי כתב לוונדה ואסילבסקה, הסופרת הפולנית, על קלמן. היא שידרה שידור נרגש בראדיו. נורא בכיתי כששמעתי אותו, אבל לא קבל־נו שום פנייה.

כשחיימקה בעלי היה בצבא האדום, עבדתי באיסוף בוטנים. פעם באה אלי צועניה זקנה ובקשה בוטנים לאכול. היא אמרה לי, שתא־מר לי את עתידך, אם אראה את ידי. אחר כך אמרה, "יש לך ילד קטן, והוא נמצא ב־מוסד, אשה מטפלת בו — אחרי שנים רבות תמצאי אותו."

הצועניה הלכה ואני רק בכיתי. המלחמה פסקה. חזרנו לפולניה. פניתי ל־כל המשרדים ומדורי חיפוש קרובים. אמרו לי בכל מקום שאינם יודעים על קלמן דבר. קיוויתי, שאולי הגיע עם ילדי פרס לישראל. אבל לא ידעו עליו.

חיימקה בעלי כבר חזר להאמין שקלמן חי, אבל אני לא רציתי להשלים. היינו בשלוחה. החלטנו לעלות ארצה. אולי נמצא את קלמן. עברנו לגרמניה, למחנה פליטים. שאלתי ב־מחנה, איש לא הכיר את קלמן. פרידה בתי היתה במחנה אחר. אשה אחת סיפרה לה כי שמעה על ילד יהודי המחפש את הוריו וה־נמצא במרסיל. שם הילד היה נתן. כתבנו לשם אבל לא קיבלנו תשובה.

כשהגענו ב־1948 ארצה, עברתי בכל ה־קבוצים בהם היו חברות נוער, שאלתי במוס־דות ילדים, בשום מקום לא הכירו את קלמן. בכל זאת לא הייתי שקטה. ידעתי שהוא מוכרח לחיות, אבל כבר שמרתי את כאבי בלבי. רק לפעמים בלילה, כשכבר כולם ישנו בכיתי.

כשלבסוף הגיע הצעיר, ראיתי מיד שזה קל־מן שלי. בכיתי כל כך, בכיתי על כל שנות הסבל והגעגועים. גם הוא בכה ובעלי בכה,

יש משהו אופטימי ביהודים הרוסיים ודב־ריתן הרגיעו אותי.

***
"לא יכולתי לשכוח"

חיימקה בעלי ארבעים ושמונה שעות. קווינו, אולי הילד יוחזר לנו. שוב כמעט השיגו אותנו הגרמנים. היו הפצצות. רצינו לעלות לרכבת. חייל אחד יעץ לנו לא לעלות. נסענו ליד הפסים בעגלת סוס. הרכבת השיגה אותנו. לפתע זינקו מאות מפציצי שטוקה על הרכבת. כנראה שכל גוסעי הרכבת נהרגו. אנחנו ברחנו הלאה.

כשהגענו לעיר גורקי, שאלנו על קלמן. כל אדם שראינו שאלנו עליו. לא יכולתי לשכוח את הילד שלי. כל הזמן זכרתי, איך הרגשתי רע והוא הביא לי תותים. בגורקי אמרו לי, שיש הרבה ילדים ביונוסקיו. הלכנו לשם, מרחק של מאתיים קילומטרים.

היו שם אלפי ילדים, רוסים, יהודים, פוֹלֵנִים, נשארנו שם ארבעה חודשים. כל יום הלכתי לילדים. שאלתי ילדים, אם לא ראו את קלמן. תארתי אותו בדיוק. שאלתי מדריי כיס ומורים. חיפשתי בעצמי. הסתכלתי בי ילדים. יום יום ביליתי את זמני בחיפושים.

כשהגיעו הגרמנים ללנינגרד נאלצנו לבִּי רוח לקובישוב. שוב שאלתי על קלמן. שאלתי בכל משרדי החיפושים. שאלתי בנק-ו.ד., שאלתי אנשים סתם. שאלתי ילדים. אף אחד לא ראה את קלמן שלי. איזה יהודי אמר לי שיהודים רבים איבדו את כל משפחותיהם, ולי עוד נשארה כל המשפחה עם שתי בנותי. בכיתי ועזבתי אותו. אהבתי את קלמן שלי ו־

לא רציתי להפסיד אותו. בלילות ראייתי את קלמן. לפעמים חלמתי איך שהינקתי אותו. עם התקרב הגרמנים עברנו לסיביר. בעלי כתב לוונדה ואסילבסקה, הסופרת הפולנית, על קלמן. היא שידרה שידור נרגש בראדיו. נורא בכיתי כששמעתי אותו, אבל לא קבל־נו שום פנייה.

כשחיימקה בעלי היה בצבא האדום, עבדתי באיסוף בוטנים. פעם באה אלי צועניה זקנה ובקשה בוטנים לאכול. היא אמרה לי, שתא־מר לי את עתידך, אם אראה את ידי. אחר כך אמרה, "יש לך ילד קטן, והוא נמצא ב־מוסד, אשה מטפלת בו — אחרי שנים רבות תמצאי אותו."

הצועניה הלכה ואני רק בכיתי. המלחמה פסקה. חזרנו לפולניה. פניתי ל־כל המשרדים ומדורי חיפוש קרובים. אמרו לי בכל מקום שאינם יודעים על קלמן דבר. קיוויתי, שאולי הגיע עם ילדי פרס לישראל. אבל לא ידעו עליו.

חיימקה בעלי כבר חזר להאמין שקלמן חי, אבל אני לא רציתי להשלים. היינו בשלוחה. החלטנו לעלות ארצה. אולי נמצא את קלמן. עברנו לגרמניה, למחנה פליטים. שאלתי ב־מחנה, איש לא הכיר את קלמן. פרידה בתי היתה במחנה אחר. אשה אחת סיפרה לה כי שמעה על ילד יהודי המחפש את הוריו וה־נמצא במרסיל. שם הילד היה נתן. כתבנו לשם אבל לא קיבלנו תשובה.

כשהגענו ב־1948 ארצה, עברתי בכל ה־קבוצים בהם היו חברות נוער, שאלתי במוס־דות ילדים, בשום מקום לא הכירו את קלמן. בכל זאת לא הייתי שקטה. ידעתי שהוא מוכרח לחיות, אבל כבר שמרתי את כאבי בלבי. רק לפעמים בלילה, כשכבר כולם ישנו בכיתי.

כשלבסוף הגיע הצעיר, ראיתי מיד שזה קל־מן שלי. בכיתי כל כך, בכיתי על כל שנות הסבל והגעגועים. גם הוא בכה ובעלי בכה,

כשלבסוף הגיע הצעיר, ראיתי מיד שזה קל־מן שלי. בכיתי כל כך, בכיתי על כל שנות הסבל והגעגועים. גם הוא בכה ובעלי בכה,

פת השואה למשפחת בסר-רוזנבאום
למשפחת אינונטאש מכפר שלם?
האישי, כפי שהם סיפרו אותו, של
ים מבני עמנו היו מעדיפים לשכוח.

וסוס, כדי שיוכל לברוח מהגרמנים. כשגמרנו לבנות את הגשר, כבר ברחו כמ־עט כולם. בינתיים נולדה לי לידה שנייה. היא היתה או בדיוק בת חודשיים. ישבנו ב־עגלה ונסענו בכיוון למוסקבה. בדרך פגשנו את גיסי אתל עם ארבעת ילדיה. היא בקשה שנקח אותה, והתחננה שלא נפקיר אותה ב־דרך. לא יכולנו לסרב, למרות שידענו שזה יהיה קשה, כי הסוס שלנו היה כבר זקן כהוגן והדרך היתה מלאה בוץ.

***
"הסוס התפרץ וברח"

בדרך פגשנו עוד יהודים ורוסים. היי־נו כשלושים עד ארבעים איש והיו לנו שתי עגלות ושני סוסים. הגרמנים הפציצו את כל הדרכים. בימים התחבאנו ביער ובי־לילות נסענו. הסוס שלנו היה זקן. יום אחד הוא לא יכול היה להמשיך ללכת. החבאנו את כל החפצים ביער, לקחנו רק מה שאפשר לשאת על הגב, ואת הילדים הקטנים העברנו לעגלה שנייה.

אני זוכרת את זה כמו היום. באותו יום לא הרגשתי טוב. קלמן הקטן הלך ליער לח־פש תותייער בשבילי, כדי שאבירא. כשחזר, לא לעגלה לשחק עם ילדי גיסי. לפתע יצאו אותנו. על העגלה היו עוד ילדים אח־י יסיתי צעקה, אך צעקתה נבלעה בהמו־ללית. הסוס היה צעיר מאד התפרץ הירות מעינינו.

מחננו שהילדים בטוחים. כשפס־לכנו לכיוון העגלה. הגענו ל־התפצלה לשלוש דרכים. רא־אדום, שאלנו אם ראה עגלה וסוס לבן רתום אליה. הוא זכר שכן ראה ילדים. הלכנו ה שם זכר לנפש חיה. ובכפר היו גרמנים.

כשראינו שקלמן שלי איננו — בכיתי. לא רציתי יותר לחיות. תלשתי שערוני ו־צעקתי. אנשים התאספו סביבי. הכיתי את רא־שי בעץ. לא רציתי לראות את ילדתי ובעלי. רציתי את קלמן. ראיתי אותו כל הזמן כ־הוא מביא לי תותי יער. בכיתי עד שלא יכולתי לבכות עוד. אחר כך ניגשו אלי שתי יהודיות רוסיות. הן אמרו לי שלא אתיאש, ברוסיה הוא לא ילך לאיבוד, הוא עוד ימצא.

אמא אינונטאש: "מיד הרגשתי שזה ילדי. כעת אני ישנה בלילות. אני רוצה אותה: אפילו אם יהיו לי עשרה ילדים, לא אוותר עליו!"

במדינה

בא כגורש. כי אם כאלמן. אשתו מתה אחרי ששתה מספר בקבוקי אמה.

פשעים

אבקת שעונים

הבדיקה היתה שיגרתי. שוטר המכס יצא חק רכטר בדק את מטען שלוש נוסעי ה' מונית החומה בגמל חיפה, מלחים מא/ק ירושלים. הוא עמד לסיים, כאשר נתקלו ע"י גוי בקופסות אבקת ביצים שלא הוצהרו כי מטען. הוא לקח את הקופסות, קירב אותן לאוזניו, שמע תיקוק מזור.

רכטר עלה על המונית, פקד על הנהג לניסוע למשטרת המכס בגמל. לעיניהם המנוסות של פקיד המכס, נתגלו בקופסת אבקת הביצים של ימאי יוסף סגלוביץ (30) 1057 שע"י גים בערך רשמי של כ-23 אלף ל"י. חבילת תיו של אליעזר סידרני הכילו, לעומת זאת, מסגרות משקפיים מוזהבות בשווי של כ-אלפיים ל"י.

"כל אחד חטף" טענו הימאים בבית המשפט בפני השופט עמנואל סלונים: "קנינו חבילות מזון יחד עם כל הימאים באונייה. לפני ההפלגה הביאו את החבילות ושמו אותן על הסיפון. כל החברה התנפלו על החבילות, וכל אחד חטף מה שרק יכול לחטוף. גם אנחנו חטפנו. הוסיף ימאי יוסף סגלוביץ: "את חבילתי אפילו מכרתי כבר ב-30 ל"י לסבל איצקוביץ."

רסן פקיד בית משפט אחרי ששמע את זיכרונם של הימאים: "לעזאזל! מיהו הנדיב שנתן 23 אלף ל"י מתנה לימאי עני? גם אני מחפש כתובת כזאת."

מסים

האיום עשה את שלו

כשהגיעו בשבוע שעבר פקידים מס הכנסה לסנדלריה של יעקב ששון (55) ברח' קק"ל בירושלים, דרשו ממנו תשלום - 100 ל"י מס הכנסה. טען ששון בפשטות: "אין. אני אב לתשעה ילדים, חמישה מהם פעוטות. הכנסתי ממילא אינה מספקת."

הפקידים לא נתרשמו במיוחד, הודיעו לו שאם לא ישלם את המס, תעוקל מכונית ה' תפירה שלו. יעקב ניצעז כראשו, המשיך לעשות חורים במרצע בנעל אחד מקוניה, כי אילו לא קרה דבר.

כעבור יומיים הגיעה מכונית משא ועליה פקיד הוצאה לפועל שלקח את מכונית ה' תפירה לתפירת נעליים.

על חור המעבר. יעקב לקח את חמשת ילדיו הקטנים, נעל את סנדלריה נישג לבנין מס הכנסה שבבית ספר שמו"ס. בתנועה נמרצת מסר את המפתחות לפקיד, הודיע כי ב' תנאים אלה, לא יוכל לחיות בארץ, יעבור לירדן. מיד לאחר מכן, התעלף.

כשהתעורר, רץ עם ילדיו למעבר מגדל באום. אך לא קל לעזוב את הארץ. סגן צה"ל צעיר עצר את יעקב ליד המעבר, הובילו ל' משטרה.

המשטרה הצליחה לשכנע את מס' הכנסה להחזיר את מכונית התפירה. שלטונות המס הסכימו, בתנאי שתחזיר לו רק אחרי ש' ישלם את חובו בתשלומים קטנים.

כשכא יעקב לקבל את מכונית התפירה, נאמר לו שעליו לשכור משאית להובלתה לסנדלריה. יעקב שנמאס עליו כל העניין, רץ למערכת הבקר להודיעה שאם לא תוחזר ה' מכונית למקום ממנו נלקחה, יבצע את אימונו לעבור את הקוים.

אחרי שטילפנו מן המערכת לפקיד השומה, הוחזרה המכונית.

הארץ

מכירת חיסול של רהיטים אלגנטיים ב' יותר: חדר שינה, גברים, סלון. (דבר) דליה פדרמן, רמת גן לקראת המלחמה. הגברות מתבקשות להצטייד במלאי.

תיירת בת 22, ילידת ניו יורק, מקבלת מהוריה גוניה של 100.000 דולר, מע"י גינת בבחורה עד גיל 30. (ידיעות אחרות) (נות)

מאיר סגל, ראשון לציון איזה ביזבזו! מוסיקה לשני פנתרים (הארץ). מרדכי דן, תל-אביב ומקהלת חתולים.

(המשך מעמוד 8)

ליום. הסקירה ההיסטורית המקיפה של דוד בגוריון, אף שלא הזכירה את אפלטון ובו דהא, היתה רגילה בהחלט.

הופעת חובכים. כדי למנוע מראש כל ויכוח יעיל לגופם של עניינים, נקבעו כמה שעות ל"ויכוח כללי", מעין הודמנות לשחר גנים-חובכים להראות את כשרונם מבלי להפריע לאיש. כיוון שדיברו על אלף דברים ואחד, איש איש על העניין הקרוב ללבו, לא היתה כל סכנה שהדבר יביא להחלטה כל שהיא, בניגוד להחלטות החגיגות שהוכנו בחוריי-חדרים עלידי השליטים האמיתיים.

כשנגמרה ההצגה עם בחירת המיסדות (ש' הרכבם נקבע מראש עלידי עסקני המפלגות (בהתאם לתוצאות הבחירות) לא ידע איש לענות על שאלה פשוטה: מדוע היה צריך במעמד כולו.

פרסים

דודו של המזכיר

הרגע הגדול הגיע: על מוסד בן-צבי לחקר תולדות ישראל בארצות המזרח היה להעניק את הפרס השנתי שלו לאדם שהצטיין במחקר בשטח זה.

חוקרים רבים קיפו בסתר לבם כי הכבוד הגדול הקשור עם שם נשיא המדינה, יפול ב' חלקם. כשנדעו להם התוצאות קדרו פניהם. הזוכה היה אברהם בן-יעקוב, גיסו של הרב הראשי יצחק נסים, שכתב ספר קטן על תולדות יהודי כורדיסטאן.

הבחירה לא מצאה חן בעיני כל מי שתשב כי הפרס מגיע לעצמו. מתוך קנאתם העלו אחיהם מהם אפילו את החשד הפסול שישנו קשר בין אישיותו של הזוכה לבין העובדה שהוא דודו של מזכיר המוסד, מאיר בגינה, בנו הבכור של הרב הראשי יוסף נסים. אולם הקשר היה, כמובן, מקרי בלבד.

דרכי חיים

קטטה בבית-קפה

היה ליל יולי חם. בית הקפה היפואי גן תמר, היה דחוס מעשן סיגריות. על הבמה התנועעה סביחה אליהו, שרה שיר ערבי מל' זה פיתולי מותניים שהלהיבו את מבקריו ה' קבועים של המקום.

השעה היתה כבר מאוחרת כאשר נכנסו נעים נעוי, צעיר בעל בלורית מבריקה, כש' זרועו שלובה בזו של אסתר נמרודי.

סביחה בת ה-27 לא ראתה בעין יפה את התנהגותו של הזוג, שלא ניסה להסתיר את רגשותיו. היתה לה סיבה לכך: נעים היה אהובה.

כמו בסרט הוליבודי על בתי מרוח ובאיו, הפסיקה המורת את שירתה באמצע, קפצה לעבר הזוג מחזיק הידים, תפסה בשערה של אסתר. התפתחה קטטה לפי מיטב המסורת הנשית: מריטת שערות, קריעת שמלות ו' צעקות. נעים, שניסה להפריד בין הניצות זכה אף הוא למכות מידי שתיהן.

ניידת המשטרה שהגיעה למקום, הצליחה להרגיע את סביחה המשתוללת בקושי, וגם זאת רק אחרי שתקעה את שיניה בעורו של ה' שוטר יצחק גרבי.

למסקנה כי קטטה אינה משתלמת, בעיקר בגלל גבר, הגיעה סביחה השבוע, אחרי ש' נקוסה בבית המשפט ב-20 ל"י וחודשיים מאסר על תנאי.

דרכי אדם

הגט האחרון

עובדי בית-משפט השלום בחיפה, אהבו לשמוע את הלצותיו של עזרא שרעבי, כותב הבקשות הממושקף. אולם הם לא ידעו ש' חייו אינם מבדחים כל כך.

עזרא העליו לא ראה חיים שמחים בחברת אשתו, שמחה, אם שלושת ילדיו, שהגדול ביניהם בן 14. אחרי שהחליט כי אינו יכול לשאת יותר את חברתה, שילח אותה בספר כריתות.

אחרי חודשי פרידה אחדים, נוכח הזוג כי טובים השניים מן האחד, אפילו כשהדבר מלחה לעתים מריבות. הם התחתנו בשנית. גישואים וגירושים החלו להפך שיגרה ב' משפחת שרעבי. כאשר החליט עזרא, כעבור שנים מעטות לחזור על מבצע הגירושים, נמלך שוב, ונשא את שמחה בשלישית.

לפני כחודש, קיבל אחיה של שמחה, סקיד בנק דיסקונט אהרון שמחון, מכתב מגיסו, בו הודיע לו באמצעות עורך-דין, כי החליט להתגרש מאשתו בפעם השלישית. כשבא עזרא לעבודתו כעבור שבועיים, לא

כנגד ארבע נשים

הזכירה...
עושה מראש קניותיה לחג

רשיעה...
כופרת בעיקר היין לארוחה

התמרה...
שהאורחים יביאו את המשקאות

ושיאנה יודעת...
לשאול

ממיטב הבקבוקים של ברמל מזרחי:

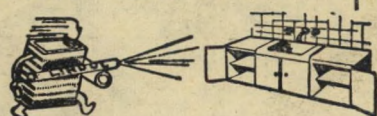

יין פורטי - לקידוש
ברמל הוקי - לרנים
'ארום עתיק' - לבשר
ליקרים לקינוח סעודה
ברנדי אקסטרה פייני - לכיבוד האורחים

ברמל מזרחי

ראשון לציון וזכרון יעקב

לוקי הבית לפני הפסח

לטיהור כללי של המטבח

לחטוי יסודי של המטות

לנקוי שיטתי של הארונות

לינדול משמיד הכל

מקקים, פשפשים, נמלים וחרקים אחרים

תוצרת "ש"

לינדול

פיוזת
אמיתי
תלמה

מפרח
סנדביץ
תלמה

ישראל
דרך העיניים

שוב אין הלחץ על בתי הקולנוע גדול כ-
שהיה. כרטיסים יש להשיג בקופות. השע-
רוניות של ימי הצנע חלפו. אבל עדין קיי-
מים לצופה הישראלי עינויים אחרים:

● הוא נאלץ לשבת שעה ארוכה ולראות סרטי תעמולה ופרסומת עשויים בחוסר טעם מזהים. החל מסרט על מגן דוד אדום וכלה בסרט מוזעזע קטין, שכל הרואה אותו בשבע מלא השתמש לעולם בסכורה זו. לאחר תוכנית אירוח זו הוא נאלץ להסתכל באולם חשוך (זו עבירה על חוק מפורש, אבל איזה ערך לחוק במדינת ישראל ?) בעשרות זוכיות צענוניות, להמתין בהפסקה (כדי לבקר במזנון מפורסם-עור) ואחר לראות סרט שלעתים הנו מקוצץ כדי לאפשר שתי הצגות.

● הוא נאלץ לראות סרטים מתורגמים בידי בורים ועמי ארצות המתרגמים את השית"מ

צ'אפלין ופולט גורארד ב"זמנים חדשים"
האדם הקטן לא חש

בלי לדעת במה דברים אמורים. מכאן ה' החלפות התכופות של מין זכר במין נקבה, מספר רבים ביחיד ולהיפך.

● מאלצים אותו ממש לקום ממושבו לפני תום הסרט, כי סדרנים מרעישיואלם פותחים את הדלתות היציאה לפני הסוף.

בתנאים כאלה הופכים חייו של מבקר ה' קולנוע לגיהנום. אבל הוא מקבל שכר עבור סבלו — והוא צועק. ואילו הקהל הרחב, ה' משלם בעד הזכות לראות סרט משלם ושוחק יחי הסבל !

סרטים
חביבת המלך

מאדאם דויכארי (ריסוטי, צרפסליה)
הוא סרט על אודות ז'אן ראנסון, זבנית שי-
היתה בשעות הפנאי שלה יצאנית. לימים
הביאו אותה אל ארמונו של לואי ה-15, מלך
צרפת. הוא הכניס אותה למיסתו. שם היתה
לה עליו השפעה עצומה.

הנהגה המלכותי דרש שהאבות המלך תהיי
נה נשים ונשואות. תוצאה: ז'אן נישאה ל-
אציל הקרנזי דורבארי. כך נכנסה להיסטוריה.

מיטת, חצר, סרטון. חביבות המלכים
לרוב אינן האבות על תנחני; מ'דאמז דר'
בארי היתה שנואה יותר מכל אחת: אחרת:
לא זרם בה דם אציל. אבל זרם בה דם אחר,
שמצא חן בעיני המלך. הוא היה תמיד אתה,
במיטה ובחצר.

החצר היתה רחבה. היו בה תככים רבים. מאדאם דו בארי מעלה על הבד אחדים מן התככים האלה, משימה הצורכת עומס רב של שית' השיח (מאת אונירי ז'אנסון) שגוף, אבל התרגום (בגוף הסרט, כמו סרטן) מקהה את העוקץ. מי שאינו מבין צרפתית נמצא מפסיד מאד.

מִן הַחֲנוּת עַד הַגִּילְיוֹטִינָה. אֵת תִּסֵּר

קיד דו בארי הפקיד במאי כריסטיאן דיאק
בידי אשתו, מארסין קארול. היא אינה שחק-
נית גדולה, אבל בנאותה עוקבת במדויב רב
הדמות ההיסטורית, החל מחנות הארי-
גים ועד אפיריון הקטיפה המלכותי ומשם
אל השק הגס של מרכבת המחת ששובילה
אוחתה אל הגיליוטינה. ההמונים הריעו בעת
שערפו את דיובארי, אין סכוי שהם יריעו
שנית, כאשר מעלים את זכרה על הבד.

סכארין מזרחי ח'נוי

היחפץ (ר. ק. פילס, הודו) הוא חיקוי מרוחי לכמה מסרטי-הדמץ והסאכרין האיטלי-קיים, אולם הוא אינו נעדר חן מזרחי והוא מצולם באמנות רבה. הצלומים עושים אותי נסבל, החן — עושה אותו מעניין.

זה סיפור ב: (א) שופט מחמיר (רא' קיפור, שגם ביים) המטיל על פושעים עונשים חמורים ביותר, מתחשב מאד בייחוסם של הנאשמים: „בן גנב — גנב ובן איש ישר — ישר“ היא סיסמתו. (ב) בנו — ראז (פירת) נער עזוב, הופך לגנב, אחר מן־הלה לרצוח את השופט. (ג) רי־טה (נארגיס) בתו המאומצת של השופט, עורכת־דין, העומדת לצד הבן במשפט.

הסוף המתקתק וספור המעשה
המסובך והבלתי מתקבל עלי-ה-
דעת לחלוטין על ידי משחק מצו-
ין לפי הסטנדרד המזרחי ו-
רקע מוסיקאלי מקסים.

הסרט מוצג כשהוא מקוצץ.

תמיד מודרניים

זמנים מודרניים 'ינוי' כד
ארטיסט, ארצות-הברית) הוא הוֹרֵ
קעת העריצות — כל העריצות.
בשנתו היתה זו הוקעה של ה־
ימין הקיצוני. היום ראו בו ד־
כים הוקעה של השמאל הקיצוני.
דבר אחד ברור: צ'אפלין עומד
לצדו של האדם הקטן.

שנת 1936, בה הופק הסרט על ידי צ'אפלין (הוא גם כתבו, ביי-מו וחבר את המוסיקה), היתה שנה רעה מאד לאדם הקטן. אי-רופה והתכוננה להתלחם. באמריקה טרם התאוששו מחרפת ה-משבר הכלכלי. האדם הקטן היה משועבד לאילי הכלכלה, לאילי המדיניות. הטרדיה הגדולה של האדם הקטן היתה שהוא לא חש בשעבוד הזה. צ'אפלין פקח את ציניו.

בזמנים מודרניים צי'אפלין עודנו ההלך הנר-
ד. הוא מקבל עבודה בבית חרושת, הופך
לאוטומט. מנסים עליו מכונה המזרזת את
התהליך האכילה. עין טלביזיה מפקחת עליו.
הוא הופך בעצמו לאוטומט.

המשטרה כרגיל, רודפת אותו. הוא פוגש בכנערה ענייה ונווד אתה: הוא חולם על בית משלו. בינתיים הוא גר בביתה של עובדה. זה סיפור עצוב מאד. עולם של רמץ וצחוק. צ'אפלין הוא פילוסוף (פסטיבי ביותר, אבב) רק לאחר שהוא ליצן — ואיזה ליצן! איזה הלצות!

זמנים מודרניים ישאר תמיד מודרני, תמיד
סרט מופת — סרט לכל בעל לב.

בקצרה

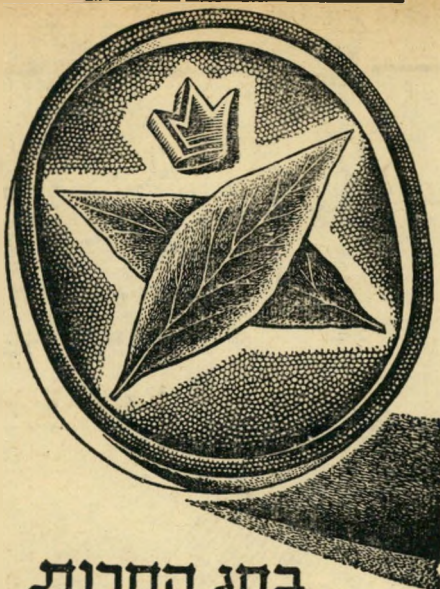
מדמואזל ניטוש אופרטע על חייו ה-
בפולים של מוסיקאי והחיים העלויים של
אמצע המאה ה-19. פרננדל, פייר אנגלי.

לנשים לא איכפת אדי קוסטנטין מסתבך בבעיות פשע ונשים ופותר אותן במהרה.

מעשה במונית קומדיה אפיזודית-יש-ראלית, על, בין היתר, מעשה פאר, שחילק את כסף הבאנק בין הנצרכים, ולמן לביוש, עזריה רפפורט.

זמנים מודרניים
לנשים לא איכפת

בחג החרות
עשנו כנהוג תוצרת

דובק

פרס עשר לירות

יוגורל בין פותרי תשבץ „העולם הזה" 962

8		7	6		5		4	3	2	1
				11	10				9	
	16	15				14				13
	20		19				18			17
		24		23				22		21
	30		29		28		27		26	25
36		35		34		33		32		31
	41				40		39		38	37
		46				45		44		43
			50				49		48	47
				53				52	51	
					55					54

שימה כוללת; 14. סב תעשייתי; 16. יום חשוב בשבט; 18. במדה רבה; 19. מילוסוף רמני; 24. "משיב ה..." ומוריד הגשם; 26. מחלה; 28. אינסוריו; 30. "ישוב עברי שונל בירי האויב במלחמת העצמאות; 32. חסר חשיבות; 34. מדת נפש; 36. קישוס מיסה מלכותית; 37. השנה השביעית; 39. מין אדוק; 43. כן, באיטלקית; 45. קיסר חבש; 46. תפלה; 48. התחייבות כלשם כסף מסויים במועד מסויים; 50. "...פוינט, בית הספר לקצינים בארצות-הברית; 52. כלי בשחמט; 53. מנהגי רוחני של קהילה יהודית.

נים; 42. אותו מעלים למדינה; 44. שכנה של ישראל; 46. "מלחמת בני .. בבני חור שך"; 47. יין שרף; 49. אל הגן; 50. מלכה פרסית; 51. סרט לפי שלושה סיפורי סרמרסט מוהם; 53. הבד"א הגבוה ביותר; 54. העתון שיצא להגנת עמוס בן-גוריון; 55. נהר אנדי.

מאונך : 1. גיבור מגילת אסתר ; 2. "יושר" ; 3. מכשיר חשוב להוראה ; 4. לאמהר ; 5. עיר ישראלית ; 6. ארבעים ושתים ; 7. תכנון המים לישראל ; 8. לדג ; 9. איש שאינו עומד על שלו ; 10. עריכת ר

מזכרת היופי

... ומה הפלא אם זכתה רות בתואר מלכת היופי? הן שערותיה הנוצצות והמבריקות ותסרוקתה הנהדרת העמידו בצל את כל יריבותיה!

אכן, יקירתי, אבל את סודה אני יודעת.
היא משתמשת במברשת ראש **ברלטה**
BARLETTE המפורסמת. עם מברשת
כזאת לא קשה לזכות בחואר מלכת היופי.

סנהדר הרבנים המאוחדים
באמריקה

אגודת רבנים מאושרים מאת ה-
משלה באופן רשמי, מעניקה **תע-
דת סמיכה** לרבנים, בני ישיבות
וצורבא דבונן, לאחר בחינה בבית.
התעודה מאושרת בחתימות הרבנים,
ראשי האגודה, ובהחותמת והגוש-
פנקא הרשמית של הרבנות, שיש
לה תוקף חוקי בזכויות מיוחדות.
לשכת העבודה ע"י סנהדר הרבנים
המציאה להווססמים המובטלים מ-
שרות רבקהילות שונות. המעוניינים
יפנו :

Associated Legislative
(Orthodox) Rabbinate
of America
259 West 34th Street,
New York — U. S. A.

"אתה יהודי!"

במוסד הפולני היה לי טוב. בפעם הראשונה הרגשתי מה זה חברים טובים וכבר לא התגעגעתי להורי. הם כבר לא היו נחוצים לי. פעם התקלחתי יחד עם שאר הילדים, לפתע הסתכל בי ילד אחד וראה שאני גימורל, הוא צעק: "אתה יהודי!" לא ידעתי שמלו אותי חשבתי שזה כך מהטבע. היה לי קצת משונה. שאלתי את מורי אם זה נכון שאני יהודי, מפני שאצלי זה קצת שונה. הוא אמר לי שכן. מאז הייתי ילד יהודי. במוסד היו עוד ילדים יהודיים. תחילה היה לי קצת משונה להיות יהודי. לא ידעתי בדיוק מה זה. אבל זה לא שינה דבר בי מעמדי. היו לי אותם החברים, כך שבעצם לא היה איכפת לי. פשוט ידעתי שאני יהודי.

אחרי כמה חודשים ארזנו את חפצינו ונסענו ברכבת לפולניה. היתה זאת רכבת של מה לילדים מוחזרים לפולניה. בכל תחנה קב' לו איתנו בפרחים והביאו לנו אוכל ומתנות. הרגשנו את עצמנו נורא חשובים. בתחנה אחת היו אנשים מיוחדים שחיפשו ילדים יהודיים והעבירו אותם למוסדות נפרדים. גם אותי העבירו למוסד יהודי בלודז'. נפרדתי מחברי ושמתתי שעכשיו אהיה יהודי ממש. העבירו אותנו למוסד יהודי בפראג. שם למדתי קצת עברית ולשיר.

גם לילדים אחרים לא היו הורים והיה לי טוב. שכחתי את ההורים שלי ובכלל לא דאגתי. הייתי במוסד של הפועל המזרחי, למה, אינני יודע. פשוט מפני שהועברתי למוסד זה. כל בוקר התפללתי כי גם האחרים חז' פללו ונסעו לצרפת ומשם עלינו ב-1947 ארצה.

בארץ הייתי במוסד עלית הנוער של נשי מזרחי בפתח תקוה. היתה שם משפחת שפירא שהכרתי עוד מחוץ לארץ ואשר טיפלו בי כבילדים. במוסד עבדנו חצי יום בחקלאות ו-חצי יום למדנו. אהבתי לעבוד אבל אף פעם לא הרהרתי במיוחד בעבודה, כשם שלמעשה אף פעם לא הייתי דתי. זה היה פשוט חלק מסדר חיי.

ב-1951 יצאה חברת הנוער שלנו להכשרה למושב שיתופי ניר-גלים. הרגשתי שם טוב, עד שב-1952 גויסתי עם בני החברה לחיל רב לים. הייתי חייל התאמנות ועשיתי מה שהוטל עלי. חכיתי לגמר תקופת השירות ושמתתי עם שחרורי.

רציתי להסתדר וחזרתי למושב. במושב כבר לא היה אף אחד מהחברה שלי. בכל זאת חזרתי לשם כי לא היה משהו אחר לעשות. הייתי במושב ארבעה חודשים. הייתי הרוק היחיד ומסיבה זו לא התאמתי למושב. אחרי ארבעה חודשים אמרו לי שלא יוכלו

אחות פרידה אינונטש, הכירה מיד את הצעיר, זיהתה אותו כאחיה האובד.

לקבל אותי כחבר. לא הצטרפתי הרבה. ארזתי את חפצי ונסעתי.

***

"שלא יחשבו שרציתי כסף"

לכתי לקיבוץ הפועל המזרחי עין צורים. עברתי שם כחודשיים בגן ירק. הם היו דתיים. אני בעצם, לא הייתי דתי. דומני שלא הפרעתי להם. כעבור חודשיים אמרו לי שאני מתאים לקיבוץ. לא שאלתי למה, זה היה מתחת לכבודי. ארזתי חפצי ונסעתי לתל-אביב.

היתה לי הרגשה רעה מאד. לא היתה לי פרושה בכיס. היו לי חברים בתל-אביב, אבל לא רציתי לבקר אותם, כדי שלא יחשבו ש' אני רוצה מהם כסף. הלכתי לתחנה המרכזית בתל-אביב. את חפצי המעטים נתתי לשמירה והלכתי לחפש

(המשך מעמוד 11)

פר הצעיר המנומש את סיפורו הוא:

***

חייל רוסי לקח אותי

עד כה היה שמי נתן בסר. עתה שוב אקרא בשמי האמיתי, קלמן אינונטש. כיום אני בן 21. מבית הורי זוכר אני מעט מאד, ורוב זכרונותי מגיעים רק לגיל חמש ומעלה, שאז כבר לא ראיתי יותר את הורי. אני זוכר, היה זה במלחמה הגדולה. חייל רוסי לקח אותי בידי, היו אתי עוד כמה ילדים. יחד אתי היתה ילדה אחת, היו לה צמות שחורות וקראו לה פאולה. נדמה לי שהיתה קטנה ממני במקצת.

הייתי עצוב מאד והרגשתי את עצמי זר. החייל פגש חייל אחר עם עוד ילדים, והם הובילו אותנו למוסד ילדים קרקובסקי.

במוסד שאלו אותי מה שמי. לא ידעתי. שאלו אותי איפה אמא שלי, לא ידעתי רק רציתי לאמא שלי. נתנו לי לאכל, לא רציתי לאכול וכל הזמן בכיתי לאמא ולאבא. היתה שם מדריכה אחת. היא כל הזמן ניסתה לנחם אותי אבל אני אמרתי לה שהיא רעה, ואני בוכה רק לאמא ולאבא. אחר כך כבר לא בכיתי כל כך. אבל לא רציתי לשחק עם ילדים. רק לפעמים שיחקתי עם הילדים בגן הילדים, אבל פתאום נזכרתי שאני רוצה להורי. בכיתי וכבר לא שיחקתי. גם לא אכלתי. המדריכה שלי אמרה לי, שבאם לא אוכל אשאר קטן ותלש, אבל רק אכלתי כשהייתי רעב מאד.

עכשיו נדמה לי שרציתי על ידי התנהגותי לומר שאני רוצה להורי.

למדריכה שלי קראו סוניה. היא היתה גדולה והיה לה שער פתוח. פעם שאלה אותי מי אבא שלי. סיפרתי לה שאבא שלי היה מרכיב אותי על כתפיו, והייתי צועק בכל כוחותי "דין". זה היה מצוין. גם סיפרתי שעמתי על יד האש, ואבא הוציא ברזל מלחי בן ופירול פרסה לסוס. זה היה נהדר. לפתע נזכרתי שאני רוצה לאבא שלי ובכיתי.

כשכל הילדים ישנו בלילה, הייתי לעתים מתעורר. כשסוניה באה לראות מה נעשה, בכיתי שאני רוצה לאמא. היא ביקשה שאספר על אמי. לא סיפרתי. פשוט לא זכרתי דבר ממנה. הרבה פעמים חלמתי על אבא ואמא אבל כשהתעוררתי כבר לא זכרתי כלום.

***

"היא אמרה ששמי בסר"

אחרי שהייתי שנה במוסד קרס-קובסקי הועברתי למוסד אחר בוולוגוזקי ריון. לא הצטרפתי שהעבירו אותי. אבל כבר היה לי שם. סוניה שאלה כל הזמן מה שמי, כשלא ידעתי אמרה לי ששמי נתן, נתן בסר. אחר כך סיפרו לי שהילדה אחת באתי למרסו, היה שמה פאולה בסר, חשבו שאולי אני אחיה ולכן קראו לי בשמה. חשבתי באמת שזה שמי.

לא היו לי חברים במוסד החדש. כל הילדים שיחקו. אני לא שיחקתי אתם, פשוט לא רציתי לשחק. היו לי מדריכות טובות. היתה שם מדריכה בשם פאניה. היא היתה קצת עגלגלה והיו לה צמות שחורות. היא שאלה אותי למה אינני משחק עם הילדים, אמרתי לה שאני פולני וכל הילדים רוסים. גם הילדים חשבו אותי לפולני. מדי פעם באו אלי לגרור אותי למשחקים. אבל לא רציתי. הלכתי לבד לשדות והסתכלתי בחרקים ובחרגולים והסתכלתי באויר וחלמתי כי היה לי עצוב. כבר לא בכיתי לאמא או אבא. אבל היה לי לב סגור ולא היו לי חברים.

הילדים כבר לא הזמינו אותי לשחק, הם ידעו שאני, נתן בסר, שונה מהם. אחר כך סיפרו לי שהמלחמה נגמרה והאבות חוזרים הביתה. הרבה ילדים שמחו מאד, סיפרו ש' אביהם חוזר הביתה. אני לא, כי בכלל לא ידעתי מי אבי ואם הוא בכלל חי.

בערך באותו זמן באו אלינו לביקור ילדי מוסד פולני. הם ביקרו בכל מוסדות הילדים כדי למצוא ילדים פולניים. סיפרתי להם שאני פולני, ושאני זוכר יער גדול ובתים קטנים. אמרו לי שזה בודאי בפולניה. עברתי למוסד שלהם. ממילא הייתי בודד במוסדי. כשהלכתי למוסד השני נשקה לי פאניה וחייבה אותי ידעתי שהיא אשה טובה.

במוסד החדש היה לי טוב. כל הילדים טיפו לו בלי ידעתי פולניה, והם לימדו אותי. תחילה היה לי קשה, אבל אחר כך למדתי בקלות ונכנסתי מיד לכתה השניה בבית הספר הפולני.

650 פר עבור 20

פילטר

מיטב הפילטר - מיטב הטעם

החברה הישראלית לסיגריות בע"מ

F1

צריכה להתבטא בנכונות, יכולת ויחד אתי, אף כביצוע טיולים בארץ, והשניה - כי נכונות להיות על האדמה (להבדיל מאספלט) ולהתפרנס ממנה. אם ישנה כוונת, אישם, הריהי מוזמנת להציג את עצמה.

רא חשוב, אבל עדיף

(1982/868) היא זמילת. צעירה האוהבת לכתוב ולקבל מכתבים. לכן לא איכפת לה אם תכתובנה אליה גם נערות, אולם רואה צורך לציין שנערים עדיפים. אין היא מאלה המתסארים שהם מסוגלים לכתוב על כל נושא שבעולם. היא אוהבת, בעונה רבה, שהיא תשתדל לענות על כל נושא שיבקרו הם לי שוחח בכתב, ומקווה בדרך זו ללמוד הרבה הרבה.

האין היא חבובה?

רא בשן ועיין

מיני דעות יש לאנשים עליו (1982/868) כותב לי שהחלטת חצי שעה כיצד לכתוב אלי כדי שלא יצא בשן ועיין אחרי טיפולי במכס. תבן. אילו ידעתם איזו נערה בלתי תוקפנית אני! ובכן, אותו צעיר מספר שהוא נמצא במשק ומשעמם לו בערבים מאד. אין הוא רוצה להציג את עצמו כדון זיוא. כל מה שהוא רוצה הוא התכתבות עם נערה ככתב. מראה תכונותיה ושאר ירקות, אינם מעניינים אותו. כל מה שהוא רוצה ממנה הוא שתדע ללמד שרירות כמחובות בעיניו. על עצמו הוא אומר שאין הוא נוסף מכל צעיר אחר.

פה צוחק

אמלא צינה (1982/871) בפירוש את נילה הצעיר מאד (15.5) הייתי חושבת אותה לי מבוגרת יותר. הרי לפניכם מכתבה, נערים. אני נמצאת בשנות חיי הפיות ביותר (כך, לפחות, טוענים הסופרים, ולי לא נשאר אלא להסכים עמם). מי שלא הבין עדיין, אני מוכנה לפרט יותר ולספר שהכוונה לניל 15.5.

את בקרי אני מבלה בכיתה ששית של ב"ים תיכון ואילו את ערבי (לעת עתה) אצל חברות. הסיבה היא שזה עתה עזבתי את תנור עת הנוער בה הייתי חברה משך זמן רב, כי לפי דעתי הם אינם מביאים תועלת לי מדינה ולאזרחיה בהוה, אם כי יש להם תוכן ניות יפות ואידיאלים נשכבים לעתיד. כשי החברים יגדלו. אני מקווה ששאיפותי להביא תועלת בי ההיה ימצאו את טיפוקן בתנועת נוער לנוער, אליה אני מתעדת להצטרף בקרוב. את הדי ידועה אם תהיתי תתנשמת או לא, וכן מכתבים על כל נושא אני מוכנה לשלוח לכל מעוניין שידע לעניין אותי במכתבים חוזרים, בתנאי שנילו יהיה בסביבות 18-18. כדי להקדים רפואה למכה, או יותר נכון תשובה לשאלה אני מציינת שתיאורי רגלי: גובה בינוני, עיניים ושער הומים, ופה הצוחק לרוב.

כל כולה של הנאה
שטובק עשוי לגרום -
מנת חלקך אם תעשן
פילטרון - על טהרת
טבק וירג'יניה נבחר

עם
פילטר הפלאים

מה דעתכם על המכתב שקיבלתי: "למרות שאין כוונותי להתחיל להת' מודד אתך, לא בגלל שאני בעל אופי חלש או מוג לב, בכל זאת רציתי לשאול אותך כמה שאלות אודותיך:

- (א) האם התמינה המופיעה כסדר ב' פינת מדורך היא שלך בהחלט? אינני יודע, אבל נדמה לי שאלה פנים מוכרים מאד מעל בד בתי הקולנוע, והיא דומה מאד לשחקנית לשעבר דיאנה דורבין.
- (ב) בת כמה את? כי לפי התמונה את יותר מדי צעירה כדי לתת עצות.
- (ג) האם אפשר לקבל תשובה מעל דפי העולם הזה מבלי ללעוג לי?

אני עירוני, ואבל לרגל תפקידי אני נמצא באחד ממשקי הספר שברצועת עזה.

התשובות הן: (א) זוהי תמונתי הנא' מנה, וכן חן על המחמאה ביתס לדמינוי לשחקניות קולנוע. (ב) זה הסוד שלי (ג) עיניך הרואות.

להכריז

אני שמחה לראות כי חברי משקים יצאו מקליפתם הסגורה והחלו מכבדים אותי ב' ביקורים במדורי. כל מה שאני יכולה לאמר הוא: כן ירכו. הרי מכתבו של (1982/867): "מתוך החלטה איתנה שאפשר להתכתב, להכיר, ואף לבלות עם נערה מבלי להוציא עליה סכומי כסף (מצדד המצוי - כארנקי ב' כמות זעומה מאד). החלטתי להשתמש ב' מדורי, שהוא הדרך היעילה ביותר. אני חשה משק הסכסס ממסור כרוני ב' בנות, והיותי וחודשיים העוברים וחולפים מקרביני אותי בצעיר ענק לניל 22 שנה, רגלי מסיק בזה לסמוך על המקרה העיוור, ומנסה כאן למצוא חברה נדמה נערה החייבת לכלול בתוכה שתי תכונות עקירות: אהבת הארץ ואהבת האדמה. התכונה הראשונה

the Robert Shaw Choral Orchestra and Orchestra
"the greatest"
ROBERT SHAW, Conductor

הופעות בישראל: 24.3—24.4
24.3 ירושלים — אדיסון
27.3 תל-אביב — אהל שם
28.3 — חיפה — ארמון
31.3 עין גב — פסטיבל
אימפרסריון. ה. רובינט

ההגדלה
לקראת
יום העצמאות

1. רמקוס
2. רמקוס
3. רמקוס
4. רמקוס
5. רמקוס
6. רמקוס
7. רמקוס
8. רמקוס

ועוד 20 פרסים

הועד למען החייל

הדרך היתה מלאה פליטים. כל פעם הופיעו מפעלים גרמניים, שהפצו את אונתו. המשכנו בדרך. לא היה לנו מה לאכול. מאות אנשים מתו בדרך מרעב. גם הוריי מתו בדרך זו. אני המשכתי. לא היתה לי כבר כל מטרה בחיים, אבל המשכתי והגעתי לאוורוקסטאן.

***

"הייתי בודדה לגמרי"

ייתי בודדה לגמרי. הגברים גויסו למלחמה ואנו הנשים עבדנו בכל הבא ליד. עבדתי בבית חרושת לצמר-גפן. כתבתי לכתובת מוסד הילדים של ילדי. ענו לי ש'המוסד עבר, לאן, לא יודעים. הייתי יותר חולה מבריא. מדי פעם נפלתי למשכב. היי' תי לגמרי גלמודה. לא יכולתי לדאוג יותר לילדי. קויתי שיהיה להם טוב.

בסוף המלחמה, באתי במגע עם הוועדה ל'סיוע יהודי פולניה ברוסיה. אמרו לי שה'וועדה תחפש לידים יהודים בין מוסדות ה'לידים. סמכתי שימצאו את ילדי, ונסעתי עם רבים אחרים לפולניה.

בפולניה לא חפשתי את ילדי. הייתי בור'דה וגלמודה. המשכתי לגרמניה, למחנה טמ'ר פלחוף שבברלין. עד 1948 הייתי מעוררת ה'גיוע בגרמניה ואחר-כך עליתי ארצה באר'ניה נגיל. גם בגרמניה לא חיפשתי את ילדי.

הייתי בודדה. לא ידעתי מה לעשות בילדי'לא היו אצלי ולכן כך היה יותר טוב.

בארץ הייתי כשבועיים בנותיה, ואחר-כך קיבלתי חדר ביהודיה. עברתי לשם. התחלתי לעבוד במשק בית כעוזרת. הלכתי לעזרה סר'ציאלית, וסיפרתי שם לעובדת הסוציאלית כי'אני מחפשת את ילדי. העובדת רשמה כל פרט שמסרתי לה.

כעבור שבועות אחדים, כשפניתי שוב, אמ'רו לי כי היא נסעה להשתלמות לארצות-ה'ברית. ושוב הונחתי את חיפשי אחרי הילדים.

***

"כמעט שכחתי אותם"

כרתי את שמואל רוזנבאום, מי ש'ה'כע בעלי. עברתי אליו לחיפה. לא ידע'תי בעצני לידו דבר. הם היו ברוסיה. בודאי'כבר שכחו אותי, והרי גם אני כמעט שכח'תי אותם. אחר כך גולדו לי שלוש ילדי'כמעט זה אחר זה. כבר לא היה לי יותר זמן וראש לחיפושים.

מצבנו היה קשה. בעלי עבד בבית המטב'חים. גם אני עבדתי. עברנו לעימי כי שם'הציעו לנו דירה נוחה וזולה.

***

"הוא הסתבז עלי בעצב"

שקראה ונטה פינקלשטיין על גורלי'של נתן (קלמן) בסר (אינונטאט) בעזון, הפסיקה את הקריאה באמצע, רצה אלי, הרא'תה לי את התמונה שהופיעה. "זהו בני!" צעקתי.

הלכתי למנהל בית-החלוצות ביפו. הוא'אמר לי שהנער אינו זוכר דבר על הוריו, רק'איוה ילדה צעירה עליה אמרו, שהיא'כנראה אחות, נשארה בזכרון. ב'יודעתי שנסע לעכו וחזיתי שיחזור. ב'שבוע שעבר ביום חמישי בצהריים, נסעתי'עם בעלי לסלמה (כפר שלם).

היא, המתמרת להיות אמו, קראה לכמה'שכנות. נכנסתי לבית. נתן ישב ליד השול'חן. הוא הסתכל בי והוריד את ראשו. אמר'תי: "שמך נתן?" — ענה: "כן".

המשכתי: "השארתי אחות, תן לי את כתו'בתה".

הוא נתן לי, והסתכל עלי בעצב. אמרתי: "נתן, אני אמך, שמי שמך ואתה'חשבה אותו?"

בינתיים הגיעה ההיא ועוד שלוש נשים, הן נעמדו מאחורי נתן, ענו במקומו ולא'נתנו לי לדבר. צעקתי, מישהי אמרה, "אוי'לזה שהוא בנה של הצעקנית". מה לעשות? הרי הוא בשרי ודמי.

ההיא טענה כי היא זוכרת סימן לידה על'יד המותן. לא זכרתי. בסך ראתה אותו מאז'שבא אליה במקלחת. ועכשיו היא "זוכרת". אני רק זוכרת שנתן היה גינאי קטן.

הוא היה שקט. אחותו היתה יותר ערה ופק'חית. עיניו היו בצבע הבירה. אבל מה חשוב'אם היה מוצלח או לא? הוא חלק ממני!

בעלי שאל, "איפה תשכיבי אותו אם יבוא'אליו?" הוא ישן עם הילדים שלי בחדר הרי'גם הוא ילדי. הוא לא ירעב אצלנו — עד'כה לא רעבנו אף פעם. יש לי שלושה בנים, אני לא צריכה אותו, אבל הוא בשרי ודמי. פניתי לעורך-דין שלא יתן לשנות את השם, אם בכלל אפשר לעקב שנוי שם.

נתן כל כך דומה לילדי הבכור, מנישואים'שניים, אלי בן הז'. אני משוכנעת שהוא בני.

נתעוררה, שלחה את בעדה ילדיה ושכניה החוצה נעלה הדלת אחי'ריה, וסיפרה את סיפורה.

אני, פיגה רוזנבאום-בסר, נר'דתי לפני 38 שנה בעיירה שלוחוב ש'באיזור לובלין בפולניה. אבי היה סוחר-רוכל'המחזר על כפרי הפולנים. משם עברני בילדו'

זכרונות ילדות. תמונת חיים אינונטאט זהה'עם זכרונות הצעיר על אביו מפרול פרטות.

תי לסוקולוב שבגליציה. אמי מתה, ואבי הת'חתן שנית.

כשהייתי בת 16 השיאו אותי הורי ליענקל'גוטליכ, צעיר בן 19, ולאחר כשנה נולד לנו'בנו הבכור נתן-ישראל. הוא נקרא על שמי, בסר, מפני שלא נישאו נישואים אזרחיים, ובעיני החוק נחשבו ילדי כילדי בלבר. שני'תיים וחצי אחרי נתן, נולדה בתנו השניה, פרל.

יענקל בעלי היה סוחר ורוכל. היתה לו'עגלה וסוסים והוא סחר בכל הבא ליד, או'תו מכר בירידים, וכך מצאנו את מחיתנו. כשפרצה מלחמת העולם השנייה, גויס יענ'קל לצבא הפולני. אחרי הקרבות בפולניה, שאלתי על בעלי. אמרו לי שכנראה נהרג, כי'רבים נהרגו. יותר לא שמעתי אודותיו.

***

"שלחו אותנו לרוסיה הלכנה"

שבועיים אחר סוכות, ב'1939, הגיעו הגרמנים לעיירתנו. היה זה אחת'אחרי חצות, כשהוריעו לנו כי על כל יהודי'העיירה לעזוב. היתה לנו עגלה וסוס, וגם'לשכנינו. בעגלה היה חשש לידים ושמונה'מבוגרים. נסענו בימים ובלילות, עד שהגענו'לעיירה דינב כשני ק"מ לפני הגבול הרוסי. לפתע עצר אותנו איש ס.ס. שטען כי עלינו'לחדש את נדירותנו. נכנסנו לעיירה, וחלק'מאתנו נשארו אצל הסוסים.

לפתע הופיעה חבורת ס.ס. שניה, שבצע'קת ובמכות גרשה אותנו לנהר סאן הקרוב. החבורה שלנו שהייתה על יד הסוסים הפקירה'את הסוסים ורצה אלינו. עברנו את הנהר תוך'צעקות וגידופי ס.ס. הגענו לשטח הסובייטי. היה לילה חשוך, ירד גשם והדרך היתה'מלאת בוץ. החזקתי את פרל ואבי העיזר'נשא את נתן. פתאום נגש חייל סובייטי, לקח את נתן ונשא אותו על כתפיו.

העבירו אותנו ללמברג. שם שאלו כל'אחד לאן הוא רוצה ללכת. רצינו לחזור ל'פולניה, לא ידענו מה יעשו הגרמנים, ורצינו'נו הביתיים, הסובייטים ראו אותנו בגלל זאת'מתנגדים למשטר, ושלחו אותנו לעבודה ב'יערות רוסיה הלכנה, לכפר אוכלסקי. היינו'שם כארבעה חודשים. עבדנו בעבודות היצר'כמו חטיבת עצים, איסוף עצים וכו'. יום אחד החליטו לרשום את אלה שאינם'מסוגלים לעבודה. אבי שהיה עיוור, ואני ש'הייתי צרפת ראייה נרשמנו להעברה למוסד'לבעלי כושר עבודה לקוי. הילדים, נתן יש'ראל — ופרל הילדה הועברו למוסד קרס'בובסקיה.

***

הם שלחו לי תצדום" התחלה לא ידעתי אפילו את כתו'רתם, אבל אחר כך מסר מנהל היצר את'כתובתם. כתבתי לשם וקבלתי תשובה כי מצ'בם טוב. גם תצלום שלחו לי אבל הוא נאבד'בטלפולי הדרך.

***

כעבור שנה וחצי פלשו הגרמנים לרוסיה. נסעתי יחד עם הורי לולבדה. בתחנת הרכבת'רציתי לטפן למוסד שבו היו ילדי, אבל שוטר סיפר לי שעברו משם ולא טילפנתי. ברחנו הלאה. מאות אלפים ברחו אתנו. כל

עבודה. בלשכת העבודה אמרו לי כי ישנו'תור גדול של מחוסרי עבודה בלתי מקצועיים'ועלי לחכות.

הלכתי לחפש עבודה באופן פרטי. הלכ'תי לבנינים ושאלתי אם צריכים משהו, הלכ'תי לבתי מלאכה ובתי חרושת. בכל מקום'קיבלתי אותה תשובה: אין לנו צורך בפועל. בלילות ישנתי באחד האוטובוסים. כסף ל'קניתי אוכל לא היה לי. כשלא ראו זאת העוב'רים ושבבים הוצאתי שיירי אוכל מפחי האש'פה ואכלתי אותם.

פעם תפס אותי שוטר כשאני ישן באוטו'בוס בלילה. הוא שאל אותי למה אני משוטט. גם הוא לא הציע לי מקום לינה יותר טוב. אחר כך כבר הכירו אותי שוטרי הניידות'ולא הטרידו אותי יותר. הרגשתי את עצמי'ככלכל מנוה. איש לא נצרך לי, ואיש לא רצה את שרותי. הייתי פשוט מיותר בעולם. כשגבר יאוש כתבתי לידידי שאני כבר שבו'עיים משוטט, ושישלחו ילד לקחת אותי. לא רציתי לבוא על דעת עצמי, ידידי סידרו לי'מקום בבית החלוצות ביפו. שוב היה לי גג'מפל לראשי.

בלשכת העבודה סדרו אותי לעבודת קטיפ. עבדתי בסגירת ארגוני תפוזים. העבודה לא'נראתה לי ביותר, אך באין מקצוע גם זה טוב. לפני כחודש וחצי פוטרתי ומאז אני'מחוסר עבודה.

כשחזרתי לפני כשבוע מביקור בפתח תק'

אח אלי רוזנבאום, המנוחם קלמן-נתן'דומה לו להפליא, בעיקר בסביבות העינים.

וה, הוריעו לי שעלי מיד לנסוע לגב' צביה'אנגל בחולון, מי שהיתה מדריכתי, ושאני'מבקר אצלה לעתים. סיפרו לי שמצאו את הורי.

לא האמנתי לכל הסיפור. כבר שנים התי'רגלתי שאין לי הורים. הלכתי לחולון, הסכמ'תי לנסוע, אם כי לא האמנתי בכל העניין.

***

"הם לא השתנו"

כשהגענו לסלמה לבית הורי, רא'יתי מי מיד שאלה הורי. הם לא השתנו ב'הרבה. שנים שלא יכולתי לתאר את מראם, כעת נראו לי כאילו רק אחמול עזבתי אותם. לפתע הרגשתי שהם היו חסרים כל כל ה'שנים ולכן היה לי תמיד כל כך רע.

בכיתי כמו שלא בכיתי אף פעם. ידעתי'שעשיתי כבר לא אחיה בודד.

רק אחותי רחל בת החמש-עשרה התכננה'לי. היא בכלל לא הכירה אותי ואני לא אותה. צריך להתרגל לרעיון.

עכשיו אתחיל ללמוד מקצוע. מה עדיין לא'החלטתי. אבל בלי מקצוע הרי אי אפשר. ה'עיקר שאיני בודד יותר, ומצאתי בית.

***

מדרגות עץ רעועות מוקפות אש'פה בבית ישן ומוזנח בשכונת עג'מי שביפו הישנה, הובילו למגורי'משפחת רוזנבאום. פיגה רוזנ'באום-בסר, אשה צנומה וממושק'פת בעלת שיער ערמוני אדמדם ש'זקנה מרמ וזמנה, יושבה ליד שולחן'מטבח מתנדנד, עדין נפרשה מפה שהיתה ספק נקויה. השולחן, ארי'בעה כסאות מטבח, שלוש מיטות'ישנות וארון בגדים היוו את רהו'ת החדר, שקירותיו נצבעו לפני שנים'רבות.

היא היתה מוקפת שכנים, אשר'מדי פעם התערבו דריב את ריבה. בין רגלי הנוכחים הסתובבו ילדיה'הקטנים וילדי השכנים. לפתע

מחוז השעות

ב תדאכוב, הגיעה פקידה לי-
עבודה במסדר הסתדרותי שונא
הידור, זכתה להערה מפי מנהלה:
„באת לעבוד, או לרקוד?“

***

ראייה רחוקה

ב דטרויט, ארצות-הברית, זכתה
אליון האוז בגט אחרי שהסבירה
בבית-המשפט שגודע לה שבעלה בי-
קש הלחאה להוצאות קבורתה.

***

תשובה חותכת

ב חיפה, כאשר שאלו שני שוט-
רים צעיר מה מעשיו במכונית
זרה, השיב בענותנות: „גונב, אני
חושב“.

***

עשה כמו הרומאים

ב טכסס, ארצות-הברית, אמר
צעיר בן עשרים שנוצר בעוון
נשיאת נשק: „חשבתי שכל אחד בי-
טכסס עושה כמו בסרטים“.

***

אהבה במהדך ראשון

ב דשוויל, ארצות-הברית, הור-
פיעה מודעה בעתו מקומי. „אני-
כר בן 38, רוצה להכיר אשה כבת
30, בעלת טראקטור; נא לשלוח את
תמונת הטראקטור“.

***

צהבת

ב רחובות, היכה איש את אש-
תו, טען בפני השכנים שהתקה-
לו, כי גמאס לו לראות כיצד היא
שוברת בשיטתיות, כל בוקר, את ה-
חלמון בביציתו.

***

ריווח והפסד

ב בירמינגהאם, אנגליה, תבע
אדם נהג שפגע בו בהתנגשות,
לפיצויים בסך 33,386 ליש, כולל
30,450 ליש מרווחיו האפשריים בי-
הימורי סוסים באותו יום.

***

מטרה מקדשת אמצעים

ב וואקו, ארצות-הברית, הודה
סטודנט בן 22 בגניבת מכונית
קולנוע, שנוקק לה, לדבריו, כדי
להקדין סרטים דתיים באסיפה כנסית
חית.

***

יחס קודגיאדי

ב טאקומה, ארצות-הברית, מצא
השופט יו רוטליני פתק במכו-
ניתו „איש צעיר, אם לא תשגיח על
האופן בו אתה חונה את מכוניתך,
תיהרס לא רק היא, אלא גם אתה“.

***

בטחון מדא

ב מטסוויאמה, יפאן, נעצר סו-
חר אורז טראשי אבינו לאחר ש-
(א) גבה מראש 2000 ין מלקוח, (ב)
שאל את אופניו של הלקוח כדי להמי-
ציא את האורז, (ג) שאל את שעונו
של הלקוח כדי להמציא את הסחורה
בזמן, (ד) לא חזר.

***

גבר זר במיטה

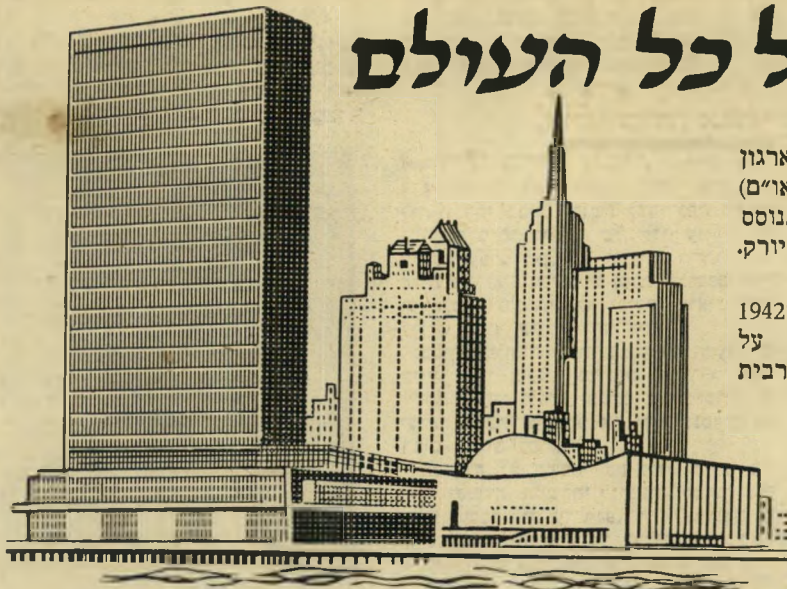
ב טבעון, ירה שוטר נייטר באדם
שסירב לעצור כאשר קרא לו
„עמוד!“ החטיא, רדף אחריו, מצא
מסתתר תחת זה צעיר שנבהל מן
השוטר אותו חשב למסתנן.

***

חליפין

ב נהלל, הופרע גנב באמצע גני-
בה בלול, ברח והשאיר אחריו
כתמורה את אופניו.

הכנסת של כל העולם

הכנסת של כל העולם היא כמובן ארגון
האומות המאוחדות (בראשי תיבות או"ם)
— השוכן בבנין רב מידות זה המתנוסס
על חוף „הנהר המזרחי“ בניו יורק.

המושג „אומות מאוחדות“ שנתיחס מ-1942
ואילך למדינות שהכריזו מלחמה על
גרמניה הנאצית, מקיף כיום את מרבית
ארצות התבל.

כנסת

מכשיריו הראשיים של האו"ם הם: העצרת שבה יש נציגות
שווה לכל מדינה חברה, מועצת הבטחון המורכבת מ-11
הברים, המועצה הכלכלית והחברתית, מועצת הנאמנות,
בית הדין הבינלאומי, המזכירות וכן סוכנויות או"ם הבאות:

אונסקו, הארגונים הבינלאומיים לעבודה, מזון וחקלאות,
בריאאות, דאר, תעופה אזרחית, טלקומוניקציה, מטאורולוגיה
ופליטים, הבנק הבינלאומי והקרן הבינלאומית לייצוב המטבע.

טל-אריאלי

מתנות מביאות ידידות וידידים
ושמחת החג תוגדל ע"י קנית רדיו
פאלאס עם פטיפון מחליף תקליטים 1956

10 מודלים
מקילים עליך
את הבחירה

הרדיו היחיד עם
מנורות פיליפס
רמקול לקונצרטים

פאלאס

תלוש זה מקנה הנחה של 15

השם והמשפחה . . . . .
מקום המגורים . . . . .
כתובת מדויקת . . . . .
סוג . . . . .

התלוש הנ"ל כוחו יפה עד 6.4.56 לקנית רדיו
פאלאס או פטיפון מחליף תקליטים קולארו פלסי.

דרשו בכל התנויות המעולות למכירת רדיו, תצוגת הרדיו והפטיפונים וכמו כן
תנאי המכירה ללא כל התחייבות מצדכם.

חוסר יעיל חיינו בבח חיי מהו?

בטוח וחסכון חיינו הנו הדרך
המושלמת לבטוח וחסכון גם יחד.
בתום 5 שנים יקבל המבוטח
נוסף לקרן עוד 15 אחוז.
במקרה מות המבוטח, יקבלו
יורשיו תשלום מודרג גבוה.
רכישת יחידות הבטוח ללא
בדיקה רפואית וללא הצהרת
בריאות.

מחיר יחידת בטוח — 50 ל"י.
כל אדם יוכל לרכוש חמש
יחידות.
פרמיות המשתלמות עבור בטוח
חיים ניתנות לזכוי ממס-הכנסה.

ציון חברה לבטוח בע"מ בשתוף פעולה עם מוסדות הלואה וחסכון

20 נמוקים

טוענים בעד זה שהמצלמה היא המתנה
המתאימה כמעט לכל הנדמנות.
אחת מההזדמנויות האלה הוא גם חג
האביב — חג הפסח, המזמין אותנו לכל
מיני טיולים.
אל תצא לטיול בלי מצלמת פוטו ברגר.
לך עוד היום אל

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

ההשיג אצל:

רדיו שוינה, ירושלים
יד קודנוע "ערן"

"חסכון פרס"

בנק איי לדיסקונט בע"מ

למברג
Lemberg
לגברות
לגברים
לילדים

נעלים
איכות משובחת
מבחר גדול
ישר מכות החרושת לצרכן

תל-אביב, רח' הגליל 2-4
נע"י התחנה המרכזית

מאפיס הנ"ר

מפעלי ניר אמריקאים-ישראליים, יצרו ב" הצלחה, לראשונה בארץ, ניר צבעוני.

הבקוש הרב בשוק לסוגי ניר צבעוני לשמוש בטפסים מסחריים, כרטיסים, מודעות, צרכי משרד ועטיפות ספרים בנייר צבעוני בלתי חלק, הורגש כאשר מחזור נסיוני של 10 טון ניר צבעוני חולק בין סיסטונאי אגף הניר על מנת לבחון את תגובת הצבור הרחב.

לאור הנסיון המוצלח הזה יופיעו בקרוב בשוק מרבית סוגי הניר המיוצרים ע"י מפעלי ניר בחדרה אף במבחר גדול של צבעים מרהיבי עין.

ייצור הניר הצבעוני מהווה צעד נוסף קדימה בתכנית מפעלי ניר אמריקאים-ישראליים לש" רת את דרישות הצבור הישראלי בניה.

מפעלי ניר
אמריקאים-ישראליים בע"מ

צילי ואנג

אמנית הפרודיה, הפנטומימה והריקוד הגרוטסקי

הופעה ראשונה

יום ה' 22.3	בשעה 8.30	בתליאביב
באולם "אהל"		
יום ו' 30.3	בשעה 8.30	בחיפה
באמפיתיאטרון		
יום א' 1.4	בשעה 8.30	בקרית חיים
ב"בית העם"		
יום ג' 10.4	בשעה 8.30	ברחובות
ב"בית העם"		
מוצאי שבת 14.4	בשעה 8.30	בירושלים
באולם ימ.ק.א.		

למכירה בהזדמנות : מגרשים ברחובות
לפנות : תליאביב, טלפון 24749

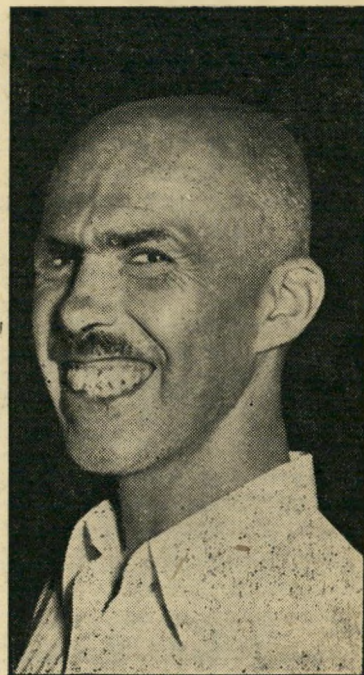
פסוקי השבוע

ראש הממשלה דוד בן-גוריון, בנאומו בפתיחת חזיתת ההסתדרות :
"העולים אינם ציונים, והציונים אינם עולים."
יצחק טבנקין, מנהיג המפלגה לאחדות העבודה, בפנותו אל ברית-המועצות בקריאה לשלוח נשק לישראל : "שלחו לנו נשק כמו ששלחתם לרודנים, מבלי להתעניין במשטרם!"
שר-הפנים ישראל ברי-יהודה, בשיחה עם עיתונאים על בעיות ההתגוננות האזרחית : "עיריית ירושלים הבטיחה להתחיל מחר בהקמת המקלטים, ואני מקווה כי, מחר, אין פירושו, בוקרה!"
הרב יהודה לייב הכהן מיימון, בשעת קבלת תואר אזרח-כבוד של ירושלים : "בגיל שמונים אין אדם רודף אחרי כבוד, ובכלל מוטב להיות בורח מן הכבוד ולא רודף אחריו. אבל אחרי הכבוד הזה, להיות אזרח כבוד של ירושלים הבירה, הנני רודף."
העיתונאי שלום רוזנבלד, על סיורו של ארצות-הברית להעניק נשק לישראל : "את עמדת אמריקה אפשר לסכם בערך כך : לא לסרב להבטיח, אבל לא להבטיח שלא לסרב."
אהרן שכטר, חבר מועצת עיריית תל-אביב מטעם מפא"י, בחיכוך על תקציב העירייה : "ראש העירייה חיים לבנון טוען כל הזמן כי תל-אביב היא עיר של עניים. לפי ספר הנישומים הוא צודק."
המפנה לארי אדלר, בסכמו את רשמי ביקורו בישראל : "נוכחתי לדעת כי תושבי ישראל מכירים את באך יותר מאשר את קרובי משפחתם."
ליצן אלמוני, על הנוהג המוזר של חלוקת פרסים ספרותיים לאנשי-שלום המחלקים : "הסופר הנוכח בפרס הוא חיה כשרה : הוא מעלה גירה, ומפריסים לו פרס."

אנשים

30 שנות מלשינות

סודות מחדר המיטות : כדי לא להרגיז את הערבים, ביקש שר-החץ הבריטי סלוון לוד לקיים את שיחתו עם ראש ממשלת ישראל דוד בן-גוריון בחדר-המיטות שלו בדירתו הפרטית, כדי שהשיחה לא תתפרש כהכרה רשמית בירושלים כבירת ישראל. לי-אחר שישראל סירבה להסכים לפיתרון זה.

פרשן צבאי בר

"תשפע - טוב, תושפע - רע!"

נמצאה פשרה : לוד קיים את שיחתו ב" משרד ראש הממשלה, אך חזר ללון בשגרירות הבריטית ברמת-גן... אגב, בעצם הי-שבוע בו התחוללה שערוריית ההשמצות ב" כנסת, לאחר שח"כ חרות מנחם כגין קרא לעבר בי גי. "מלשין", הדפיס הארץ במדורו לפני 30 שנה קטע זעיר של פסק-דין של בית-משפט-השלום העברי, שתחליט בשעתו לדרוש מבי. גי. לשלם את הוצאות המשפט ולפרסם התוצאות על שקרא למשה סמי-לנסקי המנוח בשם "מלשין"... חדשה אחרונה על בי. גי. : הוא סירב בעקשנות ללבוש חליפה רגילה אפילו לחגיגת נישואי בתו רננה בן-גוריון עם המהנדס דוד ל" שם. הוא יופיע איפוא למסיבה, שתיערך ה" שבוע ביום ששי, לבוש חלקי, כרגיל... שערוריית ההשמצות לא עברה, אגב, מבלי להעכיר את היחסים האישיים : כשנפגשו ח"כ תנועת החרות יוחנן באדר ושרת העבודה גולדה מאירסון, קם הראשון, בעל הגיגונים האביריים המובהקים, והציע את כסאו. ענתה גולדה ברוגז : "אחרי מה שקרה, אינני רוצה!". האיש המסתתר מאחורי שם העט פרשן צבאי-בהארץ איזו אלא ישראל בך, הסופר הצבאי של דבר.

אחד הנימוקים להעלמת שמו האמיתי : התק-וזה הכמסה של המערכת, כי הקוראים יית-סו את המאמרים לרב-אלוף ייגאל יריין... אגב, בר נפגש לפני פתיחת הסידרה עם בי. גי., ביקש את רשותו לכך והבטיח כי תהיה בכך "השפעה טובה על הארץ". תשובת בי. גי. : "אם אתה תשפיע עליהם - זה טוב. אם הם ישפיעו עליך - זה רע"... הודות לתקלה טכנית, זכו השבוע מאזיני תוכנית ב' של קול ישראל (אם מישוהו מאזין לה) לשמוע את חוות דעתם המלאה של קרייני קול ישראל על הנהלתם : מבלי לחשוש כי דבריו עוברים אל גלי האתר השמיע ה" קריין יוסף מרגין כמה דעות מפולפלות על ד"ר צבי זינדר, מנהל קול ישראל, ו" אחרים באוזני אחד הטכנאים, סיים את השי-חה בקריאת בלהה : "מה ? המייק פתוח ?" ("מייק" הוא כינויו המקוצר של המיקר-פון)... כשנשאל ח"כ אחדות העבודה ד"ר נחום ניר רפאלסקי, שהוא גם השופט-החוקר של הסוכנות, לפרטי האשמותיו כלפי המשטרה שסגרה לדבריו תיקים פליליים ללא הצדקה, ענה בקצרה : "אינני יכול למסור שום פרטים. אינני מעוניין להתנגש עם ה-משטרה."

***

קומדיה בלשית של טעויות

זוג הזמרים העממיים הילל ("אילקה") ו" אביבה רבינוביץ יצאו השבוע מן הארץ למסע הופעות ביבשת אמריקה, מאנאדה עד וונצואלה. המעשה האחרון שעשו בעודם בי-ישראל : השתתפותו בטרט קצר שהוכן על ידי חברה צרפתית ושיכלולו שבועה שירים ישראליים בתוספת נגינת חליל לאורך ה-סרט כולו... הזמנה מקורית לנישואיו שלה השבוע לידידיו המלחין הישראלי עמנואל זמיר : על כרטיס ההזמנה נדפסו מלים ו" מנגינה של שיר חדש בשם שיר ליום כלור לות. קטע : "יש דפים ביומן של הלב, שרק אלוהים הוא יכול לקרוא - באושרה שעלה מכאב כה רשמה לי הבת, ואשק לה נפ" עם... בדיחת השבוע : המעמד של על ה" משמר הכניס בטעות את ביקורתו של דוד גרינברג על הסרט לנשים לא איכפת תחת הכותרת השייכת לסרט אל תיגע בכסף זה. אולם בעלי הקולנוע אדמונד דוד, הנוהגים ל" צטט את ביקורת העיתונות במודעותיהם, לא הרגישו כלל בטעות ופירסמו במודעותיהם את דעת על המשמר כאילו אל תגע בכסף זה הוא "קומדיה בלשית נעימה"... רביסון משה הדר, התסריטאי העולה של ישראל, שהכין כבר כמה סרטי תעמולה מעולים ל" חיל-האוויר, מתכנן סרט נוסף בסידרה זאת, בו ישתתף כנראה גם חידונאי קול ישראל שמואל רוזן... הזמרת אריס דה-פי-ליפ, שחזרה השבוע לישראל ממסע ממושך בארצות-הברית, הסבירה כי מיהרה לחזור מ" שום שלא רצתה להימצא הרחק מן המדינה בשעת-החירום הנוכחית. עם זאת הבטיחה כי תחזור ותקים את האופרה בעתיד הקרוב ב" יותר, ואף תבנה אולם מיוחד למענה... ב" טרם יצא מן הארץ, השאיר לארי אדלר תריסר מפותחות משובחות המיועדות לחלוקה בין ילדים מוכשרים... השחקנית הצרפתית וורה קורן (מתחזקת עם תורן) סיפרה ה" שבוע כי התרשמה עמוקות מחיילות הנח"ל המגלמות, לדעתה, את דמות העבריות ה" עתיקות, האצילות והעצמאיות.

בישול טוב, נוח, נקי, זול, מהיר ובטוח:

אמישראגז

בטחון
הבישול והאפיה בכירי ובתנורי "אמישראגז" בטוחים לחלוטין. כל גליל גז של "אמישראגז" מצויד בשסתום בטחון יעיל עד כדי כך שאפילו במקרה שהגליל נמצא בתוך שריפה לא נגרמת התפיצות — השסתום משחרר את הגז באיטיות וזה נשרף ללא נזק נוסף.

אולם לא רק הגז הוא זול, גם המכשיר עצמו הוא זול. בהורדת המחירים האחרונה של אמישראגז הולו המחירים ב-16 אחוז ומודל יצוקיברול (שיציקתו מהוה ערבות נצח לאיחלודה) עולה — 237 ל"י בלבד. וזה כולל פקדון של 34 ל"י להחזרת שני גלילים, חסמים וחלקי חלוף אחרים.

המודל האחרון של אמישראגז חדיש עוד יותר. הוא בעל שלוש להבות שהן ארבע: הלהבה הרביעית היא כפולה, מותאמת ל-2 שתי אפשרויות — להעמדת סיר קטן או סיר גדול. שימוש אחר ומקובל של הלהבה ה-4 קטנה בא מיטליה: שיפית קנקן הקפה הקטן.

אמישראגז, בעל 50 סוכנויות מכירה מ-נהריה עד בארשבע, וכל סניפי המשביב לצרכן, מוסיף כמעט כל יום שרות חדש לצרכניו.

לאחרונה הוציא אמישראגז לשוק את תנור הגז הראשון מתוצרת הארץ (ראה תמונה עליונה). מיוג נאה בין המודל האירופאי הקטן ובין המודל האמריקאי הגדול.

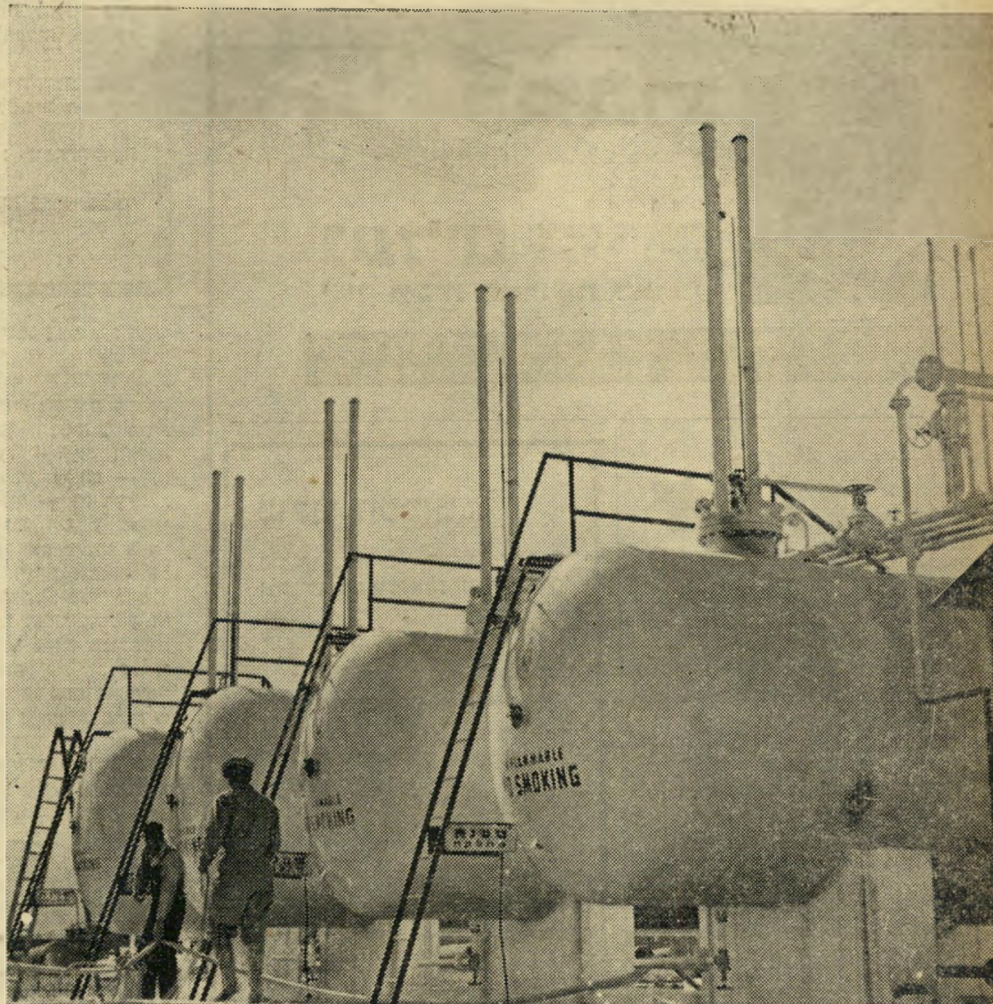
התנור החדש ביותר של אמישראגז, בעל שלושה הבערים, מצוין לבישול ולאפיה, צליה, קליה וסיגון, מאפשר בעזרת תרמוסטט תיכנון אוטומטי של החום. חידוש נוסף: חזית פיירקס שקופה המאפשרת לעקרת ה- בית לראות את הנעשה בתנור.

הגדול והחשוב ב- יתרונות אמישראגז הוא הבטחון שהוא מעניק לצרכניו. מי יומו הראשון של אמישראגז הושם ה- דגש על אמצעי ה- בטחון. ססתומי ב- חון דאגו לבטחון כפול ומשולש. ה- ציוד תוכנן כך ש- התפוצצות בלתי- אפשרית.

נוסף לשסתום הבטחון הנמצא על כל גליל גז, מורכב שסתום בטחון שני על חסת הלחץ. שסתום בטחון שלישי הוא כרו בטחון המורכב על הקיים המחברים את ה- גלילים למכשיר. דבר זה מאפשר את ניתוק המכשיר מן הגז בשעת הצורך.

***

ה בישול המצוין בגז, המושג ע"י החימום הישיר (בניגוד לחימום האמצעי של חשמל, למשל) הוא גם זול. משפחה ממוצעת זקוקה לשבעה גלילים לשנה — גליל אחד לכל חמישים יום בערך. מכיון שמחירו של גליל הוא 5.250 ל"י, הרי שבישול באמישראגז לא עולה יותר מארבע לירות לחודש.

מלאי
עשרת מיכלי הענק של "אמישראגז" בעמק זבולון, שארבעה מהם נראים למעלה, מכתיחים בכל שעת חירום מלאי נרחב לשלושים אלף צרכני "אמישראגז". המיכלים, היחידים בגודלם בארץ, מחזיקים קרוב למיליון ק"ג גז, כמות המספיקת לתצרוכת צרכני "אמישראגז" לארבעה חודשים לפחות.

מגיש אמישראגז: תמורת תשלום פקוט (400 פרוטה לחודש) עומד צימקוניות השרות וצבא המומחים של אמישראגז לשרות כל צרכן. ההפרעה הקטנה ביותר בפעולתם ה- תקינה של מכשיריהם — מעט פית, ריח של גז — באה על תיקונה המידי.

***

ש רותי אמישראגז אינם מוגבלים לשרות תים הטכנים. אמישראגז שיכנע מזמן את צרכניו כי בגז מבשלים נוח, נקי ומהיר יותר. עתה ניגש אמישראגז גם ללמדם כי בגז מבשלים הרבה יותר טוב. לשם כך יפתח אמישראגז בעתיד הקרוב, במרכזו התל-אביבי, בית ספר לבישול, שיוורה כיצד לבשל, בעזרת גז, מאכלים טעימים יותר.

ב שלושים אלף בתים, מפעלי תעשייה ומוסדות, מראש הניקרה בגבול הצפון עד רביבים בדרום הרחוק, בוערות להבות אמישראגז. רבבות צרכנים אלה ידעו את אשר הם עושים כאשר הזמינו את אמישראגז למטבחיהם ולמפעליהם. כי בכך הובטח להם לא רק מכשיר משובח. הרבה יותר מזה: הם זכו לערובה המשולשת של מלאי, בטחון ושרות.

אמישראגז היא החברה היחידה בארץ ש- דאגה למלאי של גז לשעת חירום. לפני חודשים מספר נסתיימה התקנתם של עשרה מיכלי ענק במפעלי אמישראגז בעמק זבולון. דבר זה מודא כי בשעת חירום יקבלו צרכני אמישראגז את מנת הגז שלהם כתיקונם. חשוב לא פחות הוא שרות אחר אותו

"אמישראגז" באה על תיקונה תוך עשרים וארבע שעות. שרות זה של "אמישראגז" מבוצע ללא כל תשלום נוסף.

תריסר מכונות מתוך צי המכונות של "אמישראגז" עומדות לרשות הצרכן. התקלה הקלה ביותר במכשירי

שרות

צ'זנביטס לימזכרת

מבחר נוסף מתוך "ילקוט הכוזבים" המנציח את ההומור של דוד האהלים

הרגלים, אבל הוא דוקא רצה לדבר עם חייך בעצמו — לא פחות ולא יותר. יום אחד הופיע חייך במסיבה אחת בבית הכרם, שבה היו גם כמה מהחברים. ניסן העצוב לא זו ממנו כל הערב וחיכה להזדמנות לשוחח אתו. כבר כמעט הצליח כשפתאום, כרגע של שקט, פנה אילו עופר ואמר:

"דבר אחד אני לא מבין ניסן. למה אתה אוהב להשחית עצים קטנים?"

חייך התחיל בסך-הכל, אבל בעד זה ניסן לא עובד בקרן הקיימת.

***

הדרכה יסודית

בחירות הגמר של הקורס הראשון
לרובה בהגנה שאל המדריך את ישראל גלילי:

"מאיוז מתכת עשוי ההדק"
"מפלדה". אמר גלילי.
"וממה הקנה?"
"גם כן מפלדה."

"לא נכון", אמר המדריך כשהוא מסתכל בחוברת ההדרכה, "מתכת כנ"ל."

***

זחירות, חומר

חברה תמיד היתה בעיה איד להשיג מקום ישיבה באוטובוס. בשטח זה היו כל מיני שיטות השיטה הכי עתיקה היתה לעמוד ליד מישו ולגדל לו כל הזמן מאחורי האוזן עד שזה היה נמאס לאיש והוא היה מפנה את המקום. שייקה מצא פטנט חדש. יום אחד נכנס עם חיים לאוטובוס בוס כשהוא סוחב חבילה עטופה בעתון והלך ישר לספסל האחורי איפה שהיה חצי מקום ישיבה. "תוהר בבקשה", יש כאן חומרי". שני אנשים החזירו ועברו מהר לחלק הקדמי של האוטובוס. שייקה וחיים התיישבו במנוחה והדליקו סיגריות. "לפחות אל תעש"נו אם יש לכם חומר!" אמר מישו. "זה לא נורא", אמר שייקה, "זה חומר קריאה".

***

ירוחם הערבי

דוד לפני שנוסדה המחלקה ה-**ערבית** פקדו פעם על ירוחם שיש לשכם ויברר שם כמה פרטים בשביל ההגנה. ירוחם לבש עבאיה, סנדלים מטייר, מכנסים עם המון בד בין הרגלים, שם כפיה ועגל על ראשו, עלה בירושלים על אוטובוס ונסע. האוטובוס היה מלא ערבים וכדי שלא יחשדו בו התחיל ירוחם לסלסל את שפמו הרוח. פתאום הוא שומע טיטוט אדיר מאחד הסס"ס לערבי מאשר להשימע טיטוט חד בזמן ש"הוא גוגע בשפמו. ירוחם קם, הסתכל אחורה ושאל בקול אמים דק: "מן בטאטאן?" איש לא ענה. התישב ואחרי כמה רגעים התחיל שוב לסלסל את שפמו. פתאום הוא שומע טיטוט. "מן בטאטאן?" הוא שואל בעניים רצחניות. שקט. איש אינו עונה. כשהתקרבו לשכם נגע ירוחם שוב בשפם ושוב הוא שומע טיטוט אדיר.

"מן בטאטאן?" צעק ירוחם וחשף את שניו הלבנות.
בספסל מאחוריו התרומם ערבי ענקי, שני מטר גובה (פי שנים יותר גבוה מירוחם) ואמר: "אנא".
טוב, תגיד, אנא". אמר ירוחם ומיהר להתישב.

הצין מתחת למיטה ובארון ולבסוף שאל:
"אולי אפשר לקבל כלי?" הבחור יצא ולאחר רגע חזר והביא לו פאראבלום.

***

דוקטור אברמיקו

בנות הירושלמיות במחלקת הצנ"ח חנים של דפנה לא הפסיקו לדבר ש"אורטורס יגיע בחור אחד מירושלים שאין כמוהו. להגיד את האמת זה קצת הרגיו את החברה והם החליטו לטפל בו. בקיצור, ערב אחד מגיע אוטובוס "שירות החולה" והבחור ששמו אברמלה יורד עם כל הצידוד והפעק לאך. מיד נגש אליו אחד החברה ושואל אותו אם הוא עבר כבר בדיקה רפואית. אברמלה ענה שלא עבר, והבחור אמר לו, שעליו ל"התייצב מיד" בצריף הגדול. בנתיים הלך

וחיכוך, קם כל משתתף ודיבר שעה-שעתיים, כשהוא לוגם מדי פעם מכוס המים. לאחר שלושה נאומים יסודיים כאלה ביקש ראש עיריית טבריה את רשות הדיבור. כשקם, לגם קצת מים ואמר בקול בריא: "מה שאמר החבר חרמוני — אבראו! מה שאמר החבר יודלמן — אבראו! אבראו! ומה שאמר החבר קריצ'בסקי — אבראו, אבראו! אבראו! אני גמתי".

***

עופר במסעדה

ום אחד נכנס עופר למסעדה ושאל את המלצרית:
"מה יש לך היום?"
"יש לי רגל קרושה", אמרה המלצרית.

***

הסבר

אחד האוהלים של המחלקה הער-
בית ישוב פעם החברה ודברו על ה-
מפקדים.

"תראה את חיים השמן אין הוא צעיר וכבר יש לו קרחת", אמר אחד.

"מרוב שכל נשרפו לו השערות", אמר אחיו של אבירליש.

***

ניתוח

לדיוכי' הזקן הוציא לעצמו שם של דופא. הוא היה אומר שחולים היו באים אליו מכל הגליל העליון. יום אחד, סיפר אליוביץ', הגיעה ידיעה מטאבאריה שאדון בעלול קיבל סרטן ושפילו דוקטור סיכון לא יכול לעשות כלום. באתי לטאבאריה, ראיתי את כל הבית מלא אנשים, אמרתי להם לצאת ורק את אחיו של בעלול השארתי. כי שצאו כולם שאלתי איפה הסרטן. פתח את החולצה של אחיו החולה ואה — הסרטן ישב באמצע הבטן והרגלים שלו תקועות בתוך הבשר. להוריד אותו בכוח אראפשר. אתה מושך אותו — והוא תוקע את הרגלים יותר עמוק. אמרתי לו, תביא לי קופסת גפרורים, גר, תחיתונייר קטנות ועלה תאנה, הלך והביא. הדלקתי את הנר בשביל לראות מה שאני עושה. הדלקתי גפרור שמתי אותו על ידי הרגל הראשונה של הסרטן. הרגיש שחם, הרים את הרגל. איך שהרים את הרגל שמתי תחיתונייר למטה בשביל שלא יוכל לתפוש את הבשר עוד הפעם. הדלקתי גפרור שני ושמתי מתחת לרגל השנייה. הרים את הרגל — שמתי נייר. וככה מרגל לרגל. עד שכל הסרטן עמד על תחיתונייר. עטפתי אותו בעלה-תאנה וורקתי אותו לפח — גמרנו".

***

הטובע

עם טבע בכינרת המורה לעברית של דגניה א'. דקא באותו זמן ישבו במקום המון חברה מהקורס לספורט של הפלמ"ח, אבל המורה צעק, "הושיעו! הושיעו!" ואיש לא הבין מה הוא רצה.

***

אימרת כנה

חודה החליט לקחת את הלימודים בידים — מפני שלראש זה לא נכנס לו. (מדברי חיים השמן בסיום קורס קציני חבלה).

***

נאום קצר

כינים שד ראשי מועצות ועיריות, שנערך לפני שנים לא מעטות, הומינו גם את ראש עיריית טבריה. כשהתפתח שם

השבוע עברו פועלי דפוס משק כברי במרץ בנתי רגלי: המתדרה השלישית שד, "ילקוט הכוזבים" יצאה מן המכבש. אף שחברי משק כברי הם עצמם צ'וזכאטאים וחתיקים, לא היה זה, הפעם, צ'וזכאט: ספרם שד דן בך אמוץ וחיים חפר (תמונה משמאל) הכה גלים של צחוק, הזכיר לקוראים ימים שהיו, ואולי יחזרו אי פעם. התדונן השבוע גיבור הספר, שאוד ("עופר") ביבר: "כי כל מקום שאבי בא נותנים לו במתנה את הספר, כאפי תעה". זה, כמובן, מספיק דברו לחיסוד שתי מהדורות.

אברמיקו אל החובשת, לקח ממנה חלוק לבן ותרגיל עזרה ראשונה, הרכיב משקפיים, שם טרומטר בכיס וחיכה לפאצינט. אברמלה נכנס לצריף ואברמיקו, בלי להסתכל עליו אפילו, אמר:

"להתפשט".

***

תשובות לירח

ידה אחד באו להעיר את אחד מבני יבניאל לשמירה. קם, מתח את הידים, מרח את הפרצוף, זר וירק יריקת בוקר הגונה ושאל מה השעה.
"כבר שתיים", אמרו לו.
הסתכל בשמים הבהירים ואמר: "שתים בלילה ועוד מאיר — ברוך ירח!"

***

אכזריות

יסן העצוב מת להשיג עבודה בקרן הקיימת כדי שהוא יוכל ללמוד פילוסופיה מבלי להתעייף יותר מדי. אף אחד לא היה מפרע לו אם הוא היה פונה בצורות

"הצרות שלך לא מעניינות אותי". אמר עופר.

***

אבו ליש בראשון

ום אחד נסע אבו ליש לבאר שבע על גבי אוטו משא. כשהגיעו לראשון לציון עצר שוטר את התנועה כדי לתת לקהל בדול לחצות את הכביש.

"מה קרה?" שאל אבו ליש את השוטר, "מה זה? הפגנה?"

"הביאו את ארונו של רוטשילד", אמר השוטר בלחש.

"מתי יביאו את כל הרהיטים?" שאל אבו ליש.

***

שופמן בעין חרוד

זמן המאורעות הוזמן שופמן להרצות בעין חרוד. לאחר ההרצאה לקח אותו חבר חדר-התברכות לחדר שהוכן בש"לילו ושאל אם הוא זקוק עוד למשהו. שופמן

שוורייק

לילי מילר: השלום אינו חישג אוטומטי. הוא שתיל הזקוק לטיפוח מתמיד.

קאמרון

מריקלייר מאטיס, בתו של ראש שבט אויקה: הצבע הוא עניין של עור בלבד.

יפאן

מסאקו אינודה: יש כלל אחד חיוני בחיים — אל תשכח לחייך, יקרח אשר יקרה ו-

הולנדר

מיא קרון: לחיות תוך אחות'עמים, זהו עונג. להפיץ אחות'עמים, זהו תפקיד.

בנות העמים

הן תייצגנה את הסוב והאופייני בכל עם, את שאיפותיו ומטרות חייה. בעמוד זה מתפרסמות תמונות הנציר גות, בצירוף הקריאה האישית שנת בקשו להשמיט באזני בנות גילן בעולם.

מיפגש בנות העמים, אליו תצטרף בעוד שבועיים בחירת ישראל, צברית 56, אינו תחרות יופי. נציגות 17 העמים המשתתפות לא יופיעו על במה בבגדיים כדי לזכות בתואר נכוב.

אנגליה

ברואן מתיוס: עבודה היא תענוג. אם אינה תענוג — היא גם אינה עבודה ראויה לשבח.

מצריים

זייגב אל-ביאלי: כל האנשים ילודי האשה, עליה להבטיח לחם שלום.

אימוריה

פרנקה מארלי: אם תאמיני בעצמך — תגלי חיש מהר שגם אחרים מאמינים בך.

צרפת

מריהלן פרי: חדרך הבסוחה ביותר לקצור אושר בחיים היא לזרוע אותו תחילה.

שבדיה

האריט גילסון: מקור החיים בכן. הוא חשוב יותר מן הדברים היקרים.

בלגיה

אן-מארי קולמן: תחיי חידודות. בנות העולם, הבו נא את ידיכן לאחות'עמים ו

הקונגו הבלגי

מארי נדאי: שנאה בין עמים אינה, בסופו של דבר, אלא שנאה עצמית.

דניה

קירסטן האנסן: יהיו נא השלום ואחווה העמים מושליו האמיתיים של עולמנו זה.

גרמניה

אלדהיד אלבייד: היו כנים, דרוכים ומעל לכל הדברים — נסו לתבין את חזונת

ארצות הברית

מרלין לי גרייבס: איזו הפיכה עולמית יכול היה דורנו לבצע אילו החליט על שלום.

פורטוגל

קלאריסה קסטרו לואיז: חיינו הם חומר, גשם אלוהי לחיבור שיר מזמור לאמונה.

אוקסמריה

קארולין קליר: האמינו בסוב ותיחכחו כי גם התופעות חרעות ביותר יהיו לסובות.